

บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

โดย
นางสาวดาหวัน เฉลิมจรีสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ADMINISTRATOR'S ROLE AND QUALITY SYSTEM MANAGEMENT OF WORLD-
CLASS STANDARD SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE KANCHANABURI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2025
Copyright of Silpakorn University

640620077 : การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : บทบาทผู้บริหาร / การบริหารจัดการระบบคุณภาพ

นางสาว ดาหวัน เฉลิมจรัสกุล: บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนา
รัตนศิริประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 2) การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวนทั้งสิ้น 28 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 8 คน
ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ หัวหน้า
งาน จำนวน 2 คน และครู จำนวน 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความ
คิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ตามแนวคิดของมินซ์เบิร์ก และการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ตามคู่มือการบริหารจัดการ
ระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมาก
ไปน้อยดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ
2. การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลข
คณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการกระบวนการ การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การ
มุ่งเน้นบุคลากร การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลลัพธ์ และการนำองค์กร
3. บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

640620077 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : Administrator Roles / Quality System Management

Miss Dawan CHALOEMJARASKUL : ADMINISTRATOR'S ROLE AND QUALITY SYSTEM MANAGEMENT OF WORLD-CLASS STANDARD SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE KANCHANABURI Thesis advisor : Associate Professor Nuchnara Rattanasiraprapha, Ph.D.

The purposes of this study were to find (1) the roles of administrators in World-Class Standard Schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi (2) the quality management system administration of World-Class Standard Schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi; and (3) the relationship between administrators' roles and the quality management system administration of World-Class Standard Schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi. The population of the study consisted of all 28 World-Class Standard Schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi. Eight respondents from each school were selected, including 2 school directors or deputy directors, 2 heads of learning areas or department heads, and 4 teachers, totaling 224 respondents. The research instruments were questionnaires on administrators' roles based on Mintzberg's concept and on quality management system administration based on the Quality Management System Administration Manual for World-Class Standard Schools of the Office of the Basic Education Commission. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The findings were as follows :

1. The overall roles of administrators in World-Class Standard Schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi were at the highest level. Considering each aspect, all were rated at the highest level. Ranked from the highest to the lowest mean, the roles were: interpersonal roles, informational roles, and decisional roles.

2. The overall quality management system administration of World-Class Standard Schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi was at the highest level. Considering each aspect, all were also rated at the highest level. Ranked from the highest to the lowest mean, the aspects were: strategic planning, process management, measurement, analysis, and knowledge management, personnel focus, student and stakeholder focus, results, leadership.

3. There was a high positive correlation between administrators' roles and the quality management system administration of World-Class Standard Schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi, with statistical significance at the .01 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิระประภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ชัตติยา ต้วงสำราญ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ สนับสนุน และช่วยเหลือตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษา และขอขอบพระคุณ ดร.พินวนา พัฒนาอุดมสินคำ ดร.ปาริชาติ กมลยะบุตร ดร.กนต์กวี ครุรัตน์ศิริพิมุก ดร.วรรณชัย รังสี และ ดร.วชรกมล สุขศรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และบุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและราชบุรีทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และทดลองเครื่องมือวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยจะไม่สามารถประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้หากปราศจากความช่วยเหลือ คอยส่งเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจากบิดา มารดา คู่ชีวิต และครอบครัวของผู้วิจัย คุณงาม ความดี และคุณประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอขอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ อบรมสั่งสอน ด้วยความปรารถนาดี อีกทั้งเป็นกำลังใจและพลังใจสำคัญแก่ผู้วิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ดาหวัน เถลิมจรัสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
ปัญหาของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ข้อคำถามของการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	14
บทบาทผู้บริหาร	14
ความหมายของบทบาทผู้บริหาร.....	14
ความสำคัญของบทบาทผู้บริหาร	16
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร.....	17
การบริหารจัดการระบบคุณภาพ.....	25

ความหมายของการบริหารจัดการระบบคุณภาพ.....	25
ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบคุณภาพ.....	27
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ	28
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	
กาญจนบุรี.....	64
วิจัยที่เกี่ยวข้อง	67
งานวิจัยในประเทศ.....	67
งานวิจัยต่างประเทศ.....	71
สรุป.....	73
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	74
ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย (Proposal).....	74
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย (Draft).....	74
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย (Completed written report).....	74
ระเบียบวิธีการวิจัย.....	74
แผนแบบการวิจัย.....	74
ประชากร	74
ผู้ให้ข้อมูล.....	75
ตัวแปรที่ศึกษา.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	79
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	81

สรุป.....	83
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	84
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	92
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบ คุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	103
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
สรุปผลการวิจัย.....	107
อภิปรายผล.....	108
ข้อเสนอแนะ	114
ข้อเสนอแนะของผลการวิจัย.....	114
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	114
รายการอ้างอิง	115
ภาคผนวก.....	120
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เครื่องมือวิจัย.....	121
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม	124
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัยและรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ทดลอง เครื่องมือวิจัย.....	133
ภาคผนวก ง ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความคิดเห็น	136
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและรายชื่อโรงเรียนที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	144
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	147

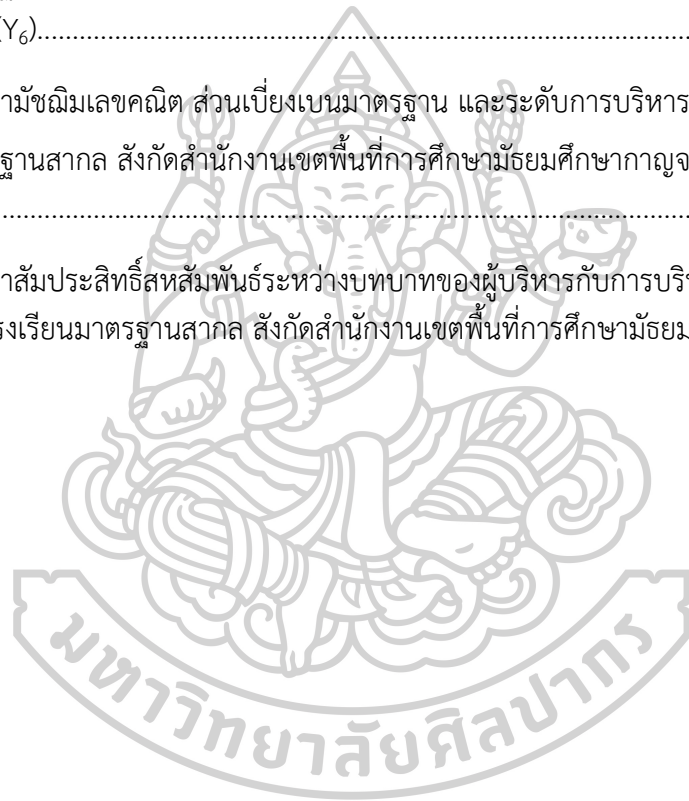

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	65
ตารางที่ 2	ประชากร และผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามเครือข่ายการจัดการศึกษา	75
ตารางที่ 3	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	85
ตารางที่ 4	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (X_{tot})	86
ตารางที่ 5	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล (X_1)	87
ตารางที่ 6	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านสารสนเทศ (X_2)	89
ตารางที่ 7	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ (X_3) ..	91
ตารางที่ 8	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (Y_{tot})	93
ตารางที่ 9	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการนำองค์กร (Y_1)	94
ตารางที่ 10	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Y_2)	95
ตารางที่ 11	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการมุ่งเน้น ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y_3)	96

ตารางที่ 12 คำขวัญนิมิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Y ₄).....	97
ตารางที่ 13 คำขวัญนิมิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการมุ่งเน้น บุคลากร (Y ₅).....	99
ตารางที่ 14 คำขวัญนิมิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการจัดการ กระบวนการ (Y ₆).....	100
ตารางที่ 15 คำขวัญนิมิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านผลลัพธ์ (Y ₇)	102
ตารางที่ 16 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบ คุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ...	104

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย	11
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย.....	12
แผนภูมิที่ 3 Deming Cycle	30
แผนภูมิที่ 4 กรอบแนวคิดเกณฑ์รางวัล Malcolm Baldrige National Quality Award	35
แผนภูมิที่ 5 โครงสร้างของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ	37
แผนภูมิที่ 6 องค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพ.....	40

บทที่ 1 บทนำ

การศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม รวมถึงเป็นพื้นฐานในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหลักที่ช่วยสร้างความได้เปรียบให้กับประเทศ เพื่อให้สามารถแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้บริบทของเศรษฐกิจและสังคม หลายประเทศจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค และโลก พร้อมทั้งรักษาเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของประเทศไปด้วย¹ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม พร้อมปลูกฝังจริยธรรม วัฒนธรรม และจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยภายใต้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อีกทั้งส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเสมอภาค ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีความตระหนัก รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงผลประโยชน์ของชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งความรู้สากล ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บุคคลเหล่านี้ยังมีความสามารถประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งพาตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง² และในการจัดการศึกษายังต้องมีระบบประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาทุกระดับ ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา โดยระบบประกันคุณภาพภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน นอกจากนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่กำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อให้สามารถตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ หลักการ และแนวทางในการจัดการศึกษาแต่ละระดับ³ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา ที่เปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นของการพัฒนาให้คนไทยสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิด ทันโลก ทันเหตุการณ์ และเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมได้ จึงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าการศึกษามีบทบาท

¹สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด, 2561), 1.

²“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 3.

³“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 14.

สำคัญต่อการพัฒนาคน และความสำเร็จของการจัดการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการไม่ว่าจะเป็น หลักสูตรของสถานศึกษา การบริหารจัดการ ความร่วมมือ กับชุมชน รวมไปถึงผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญ ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคที่ระบบการศึกษาไทยต้องเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก โรงเรียนจำเป็นต้องยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่แข่งขันได้ในระดับนานาชาติ การขับเคลื่อนโรงเรียนไปสู่มาตรฐานคุณภาพดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการผลักดันกระบวนการพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการบริหารงานทั่วไป หากแต่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพ ผู้สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ รวมถึงผู้กำกับติดตาม และประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียนจึงจำเป็นต้องอาศัยบทบาทของผู้บริหารที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ และสามารถบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้นบทบาทผู้บริหารจึงมีผลต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ผู้บริหารที่มีความสามารถในการวางแผน กำกับ และพัฒนาระบบคุณภาพอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง⁴

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทันสมัย จำเป็นต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของชาติให้ทันสมัย มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงให้ความสำคัญกับการบริหารคุณภาพการศึกษา และได้กำหนดนโยบายจัดตั้งโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมจัดการศึกษาที่นำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารสองภาษา มีความคิดสร้างสรรค์ ผลิตงานได้อย่างมีคุณภาพ และตระหนักต่อความรับผิดชอบต่อสังคมโลก⁵ โครงการดังกล่าวยังมุ่งยกระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ (Quality System Management) โดยอิงแนวทางเกณฑ์รางวัล

⁴สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **คู่มือสถานศึกษามาตรฐานสากล (ปรับปรุง)** (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2562), 12–15.

⁵สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555), 8.

คุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการองค์กรให้สอดคล้องกับมาตรฐานโลก ระบบการบริหารคุณภาพของโรงเรียนได้รับการออกแบบบนพื้นฐานด้านเทคนิคและกระบวนการประเมินตามแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award – MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบที่หลายประเทศนำไปประยุกต์ใช้⁶ เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการคุณภาพอย่างเป็นขั้นตอน จึงกำหนดการบริหารจัดการเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 การบริหารจัดการคุณภาพระดับโรงเรียน (School Quality Award: SQQA) ระดับที่ 2 การบริหารจัดการคุณภาพระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEC Quality Award: OBECQA) และระดับที่ 3 การบริหารจัดการคุณภาพระดับชาติ (Thailand Quality Award: TQA) โดยคาดหวังว่าโครงสร้างและแนวทางการจัดการระบบคุณภาพในแต่ละระดับ จะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพได้อย่างเป็นขั้นตอน สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่ง⁷

จากที่มาและความสำคัญสามารถสรุปได้ว่า การผลักดันและการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก มีทักษะความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับเดียวกับมาตรฐานสากลหรือมาตรฐานของประเทศชั้นนำที่มีคุณภาพการศึกษาสูงได้นั้น มีกลไกสำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมทั้งในด้านคุณลักษณะที่โดดเด่น มีทักษะทางปัญญาในระดับสูง และมีการบริหารจัดการแนวใหม่ที่มีประสิทธิภาพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันและอนาคต⁸ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทในการบริหารและการจัดการองค์การ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติ สร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นบุคลากร มีการจัดการศึกษาที่ยึดการเรียนรู้เป็นแกนกลาง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความพึงพอใจให้กับผู้เรียน จัดให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน มีความคล่องแคล่วกระตือรือร้นในการพัฒนาโรงเรียนให้ยั่งยืน นอกจากนี้จะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ สังคม ชุมชน และเป็นพลเมืองที่ดีเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ของโรงเรียน อันนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนต่อไป

⁶สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 1.

⁷สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555), 13.

⁸เรื่องเดียวกัน, 11.

ปัญหาของการวิจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (The Secondary Education Service Area Office Kanchanaburi) เป็นหน่วยงานการศึกษาที่มีภารกิจหลักในการบริหารจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา โดยมุ่งส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาของประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึง เสมอภาค และมีคุณภาพ การดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ และกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งยังปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับบริบทและข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นการสร้างประโยชน์สูงสุดต่อเด็กและเยาวชน พร้อมพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ โดยส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และความใฝ่รู้ตลอดชีวิต ผ่านการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การปรับบทบาทครู เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังมุ่งสร้างความตระหนักในบทบาทและความรับผิดชอบของคนไทย ตลอดจนวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคอาเซียนและเวทีโลก โดยวางพื้นฐานระบบการเรียนรู้ดิจิทัลและสร้างระบบการศึกษาที่สามารถยกระดับความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับนานาชาติ⁹ จากการรวบรวมเอกสาร รายงานผลการดำเนินการประจำปี รายงานผลการประเมินตนเอง และเอกสารอื่น ๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและสถานศึกษาในสังกัด ย้อนหลัง 3 ปี (2564-2566) พบว่า มีจุดที่ควรพัฒนาซึ่งเชื่อมโยงกับบทบาทผู้บริหารทั้งด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านสารสนเทศ และด้านการตัดสินใจอย่างชัดเจน คือ

- 1) ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน โดยเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ยังไม่เข้มแข็ง ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้จักเข้าใจ และวิเคราะห์ศักยภาพของบุคลากรแต่ละคน เพื่อให้เกิดการมอบหมายงานที่สอดคล้องกับความสามารถ หากขาดความเข้าใจในบุคลากรย่อมนำไปสู่การแบ่งงานที่ไม่เหมาะสม ทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาไม่เต็มประสิทธิภาพ¹⁰
- 2) ควรมีการนิเทศ กำกับ และติดตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครบถ้วนและต่อเนื่อง ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทบาทด้านสารสนเทศของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม วิเคราะห์ และรายงานข้อมูล ตลอดจนสื่อสารข้อมูลย้อนกลับให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ การนิเทศที่ไม่ทั่วถึงย่อมทำให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ส่งผลให้ผู้บริหารไม่สามารถใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังทำให้ครูและบุคลากรขาดทิศทางการพัฒนาการทำงานของตนเองอย่าง

⁹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2565 (กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, 2565), 2.

¹⁰โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์, แผนพัฒนาการจัดการศึกษา พ.ศ. 2566-2570 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ (กาญจนบุรี: กาญจนาอนุเคราะห์, 2566), 47.

สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา¹¹ ขณะเดียวกัน 3) ผู้บริหารยังมีข้อจำกัดในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเต็มประสิทธิภาพ เห็นได้จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาในสังกัดที่ได้ระบุว่า ควรมีการจัดเก็บข้อมูล การกำกับติดตาม และรายงานผลโครงการอย่างเป็นระบบโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วม และควรพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยในด้านข้อมูลสารสนเทศมาใช้เพื่อพัฒนาระบบงาน¹² ซึ่งสะท้อนบทบาทด้านสารสนเทศที่ยังไม่สมบูรณ์ ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการจัดการข้อมูล การสื่อสาร การติดตามงาน และการวางแผน หากขาดทักษะหรือความเข้าใจในการใช้ระบบสารสนเทศที่เหมาะสม จะทำให้เกิดความล่าช้าในการบริหารจัดการข้อมูลไม่ทันสมัย และอาจนำไปสู่การตัดสินใจที่คลาดเคลื่อนหรือไม่แม่นยำ¹³ 4) มีการจัดลำดับความสำคัญเกี่ยวกับการดูแลรักษาอาคารสถานที่ในบางครั้งเกิดความล่าช้า สะท้อนบทบาทด้านการตัดสินใจ อย่างชัดเจน ผู้บริหารจำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อมูลจัดลำดับความจำเป็น จัดสรรงบประมาณ และบริหารทรัพยากรอย่างมีเหตุผล หากมีการตัดสินใจที่ไม่รอบคอบหรือไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญได้อย่างเหมาะสม ย่อมนำไปสู่การซ่อมแซมหรือดูแลรักษาที่ล่าช้า ส่งผลให้สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาไม่เอื้อต่อการเรียนรู้และความปลอดภัยของผู้เรียน¹⁴ นอกจากนี้ 5) ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และผลักดันให้ครูเข้ารับการพัฒนามาตรฐานตำแหน่งให้สูงขึ้น สะท้อนถึงบทบาททั้งด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการ จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้สร้างแรงจูงใจ สนับสนุน ส่งเสริม และจัดหาโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หากขาดการสื่อสารข้อมูลด้านวิชาการหรือการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน คุณภาพการเรียนการสอนย่อมไม่พัฒนาไปตามเป้าหมายที่คาดหวัง ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยตรง¹⁵

และจากรายงานการดำเนินงานด้านคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ซึ่งพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) พบว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยระหว่างปีการศึกษา 2563 และ 2564 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีแนวโน้มลดลง เช่นเดียวกับผล

¹¹โรงเรียนเทพมงคลรังษี, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564 (กาญจนบุรี: เทพมงคลรังษี, 2565), 30.

¹²โรงเรียนวิสุทธิรังษี, รายงานผลการประเมินตนเอง Self Assessment Report: SAR ปีการศึกษา 2566 (กาญจนบุรี: วิสุทธิรังษี, 2567), 30.

¹³โรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์, รายงานประจำปีของสถานศึกษา Self Assessment Report: SAR ปีการศึกษา 2563 (กาญจนบุรี: พนมทวนชนูปถัมภ์, 2564), 20.

¹⁴โรงเรียนวิสุทธิรังษี, รายงานผลการประเมินตนเอง Self Assessment Report: SAR ปีการศึกษา 2565 (กาญจนบุรี: วิสุทธิรังษี, 2566), 80.

¹⁵โรงเรียนไตรโยคน้อยวิทยา, รายงานผลการประเมินตนเอง Self Assessment Report: SAR ปีการศึกษา 2564 (กาญจนบุรี: ไตรโยคน้อยวิทยา, 2565), 8.

คะแนนเฉลี่ยของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2564 กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ก็พบการลดลงของคะแนนเช่นกัน¹⁶ นอกจากนี้ จากการกำกับและติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ผลการทดสอบ O-NET ผลการทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) และความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับต่ำและมีการกระจายสูง ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ รวมทั้งผลการเข้าร่วมโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) และโครงการแนวโน้มการจัดการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับนานาชาติ (TIMSS) คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนไทยยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของนานาชาติอย่างมีนัยสำคัญ¹⁷ เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามกรอบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในมิติต่าง ๆ พบประเด็นที่ควรพิจารณาดังนี้ 1) การนำองค์กร ผู้บริหารอาจยังไม่สามารถกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ และคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ให้เกิดผลในเชิงปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ทำให้เป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษาไม่ถูกแปลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 2) การวางแผนกลยุทธ์ บ่งชี้ว่าแผนพัฒนาอาจยังไม่เข้มข้น และขาดระบบการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากปัญหาคุณภาพของผู้เรียนสะท้อนว่าโรงเรียนยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนได้ 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนยังไม่มีระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพ ที่จะช่วยให้ครูและผู้บริหารสามารถนำข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร การพัฒนาครูอาจยังไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ 6) การจัดกระบวนการ อาจเป็นเพราะการนิเทศภายในที่ยังไม่เข้มข้น ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนไม่พัฒนา และ 7) ผลลัพธ์ ในภาพรวม ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาคุณภาพที่ยังคงอยู่และต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จากผลการทดสอบที่ลดลงอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศและระดับสากล ชี้ให้เห็นว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพในทุกมิติ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่มีคุณภาพและยกระดับมาตรฐานให้ทัดเทียมนานาชาติได้ในอนาคต

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า บทบาทผู้บริหารและการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่

¹⁶สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2565 (กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, 2565), 10-11.

¹⁷สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2565), 3-4.

การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อเสนอแนะและเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัยและสามารถตอบปัญหาดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. เพื่อทราบการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถาม สำหรับการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับใด
2. การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับใด
3. บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นการตรวจสอบตามข้อคำถามของการวิจัยและให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก
2. การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก
3. บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กัน

ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัยไว้เป็นกรอบของการศึกษาโดยนำแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ที่ได้กล่าวว่า องค์กระบวนปิด ประกอบด้วย ระบบย่อยที่มีความหลากหลายภายในองค์กร ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกและมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งระบบจะยอมรับปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้จะเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation Process) ประกอบด้วย การบริหาร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม และการประเมินผล นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ดีขึ้นและกลายมาเป็นผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ ความเจริญงอกงามของนักเรียนและครู องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ นี้จะมีความสัมพันธ์และสอดคล้องซึ่งกันและกัน จะขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไม่ได้ ถ้ามีขั้นตอนใดมีปัญหาขั้นตอนอื่น ๆ ก็จะถูกหยุดไปด้วย ในทำนองเดียวกันธรรมชาติของระบบจะต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ระบบสามารถเคลื่อนไหวหรือดำเนินการต่อไปได้ อีกทั้งระบบยังมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Context) ซึ่งระบบจะได้รับปัจจัยนำเข้าจากสภาพแวดล้อม และระบบจะสร้างผลผลิตให้กับสภาพแวดล้อม¹⁸

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร โดยมีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้หลักการ แนวคิด และทฤษฎี ไว้ดังนี้ สมิท (Smith) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพที่สะท้อนบทบาทโดยตรงของผู้บริหารในการบริหารจัดการโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) บทบาทผู้นำทางวิชาการ (Instructional) 2) บทบาทในการบริหารบุคลากร (Human) 3) บทบาทการบริหารแบบองค์รวม (Administrative) 4) บทบาทด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethical) และ 5) บทบาทการสร้างวัฒนธรรมและแรงจูงใจ (Cultural)¹⁹ เฮอร์เซย์และบลานชาร์ด (Hersey and Blanchard) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทหลัก 4 ประการที่สะท้อนหน้าที่โดยตรงในการบริหารงานและพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 1) การสั่งการ (Directing) 2) การโค้ช (Coaching) 3) การสนับสนุน (Supporting) และ 4) การมอบอำนาจ (Delegating)²⁰ นอกจากนี้ยูก์ล (Yukl) ได้เสนอการจำแนกบทบาทหรือพฤติกรรมของผู้บริหาร โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมที่มุ่งเน้นงาน (Task-Oriented Behaviors) ซึ่งเป็นบทบาทที่เกี่ยวกับการทำให้งานดำเนินไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ 2) พฤติกรรม

¹⁸Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and practices**, 7th ed., (California, SAGE Publications ,2021), 25.

¹⁹H. B. Smith, **Effective and Ineffective Behavior of School Principals** (Dissertation International, 1974), 28.

²⁰P. Hersey and K. H. Blanchard, **Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources** (New Jersey: Prentice-Hall, 1993), 143.

ที่มุ่งเน้นความสัมพันธ์ (Relations-Oriented Behaviors) ซึ่งเป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรภายในองค์กร 3) พฤติกรรมที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลง (Change-Oriented Behaviors) ซึ่งเน้นบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำการพัฒนาและปรับตัวขององค์กร และ 4) พฤติกรรมที่มุ่งเน้นความร่วมมือและการมีปฏิสัมพันธ์ภายนอก (External and Participative Behaviors) ซึ่งผู้บริหารต้องมีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก²¹ และมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) ได้กล่าวว่า งานของผู้บริหารสามารถอธิบายในแง่ของ “บทบาท” หรือชุดพฤติกรรมที่ถูกจัดระบบและสัมพันธ์กับตำแหน่ง ประกอบด้วยบทบาททั้งหมด 10 ประการ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ประกอบด้วย 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal role) 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational role) และ 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional role)²²

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โดยมีนักวิชาการได้ให้คำอธิบายไว้อย่างหลากหลายดังนี้ องค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (ISO) ได้กำหนดมาตรฐานระบบการบริหารงานคุณภาพ (Quality system standard) หรือ ISO 9000 เป็นมาตรฐานสำหรับระบบการบริหารงานขององค์กรที่มุ่งเน้นด้านคุณภาพ โดยมีหลักสำคัญ 8 ประการ ประกอบด้วย 1) มุ่งเน้นที่ลูกค้า (Customer focus) 2) ภาวะผู้นำ (Leadership) 3) การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของคน (Involvement of people) 4) แนวการศึกษาเชิงกระบวนการ (Process approach) 5) การบริหารเชิงระบบ (System approach to management) 6) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continual improvement) 7) การตัดสินใจตามความเป็นจริง (Factual approach to decision making) และ 8) ความสัมพันธ์กับซัพพลายเออร์บนผลประโยชน์ที่เท่าเทียม (Mutually beneficial supplier relationship)²³ อีกทั้งสถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติ (National Institute of Standards and Technology: NIST) ของสหรัฐอเมริกาได้ก่อตั้งรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA) โดยกำหนดเกณฑ์คุณภาพการดำเนินงานที่เป็นเลิศ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ (Leadership) การนำองค์กรและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) การกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาองค์กร 3) นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (Student Stakeholders and Market Focus) การตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) สารสนเทศและการวิเคราะห์ (Information and

²¹Gary Yukl, **Leadership in Organizations**, 9th ed. (New York: Pearson, 2019), 52-80.

²²Henry Mintzberg, **Mintzberg on management inside our strange world of organizations** (New York: The Free Press, 1989), 15-21.

²³ International Organization for Standardization-ISO, **ISO's Structure**, accessed January 9, 2024, available from <https://www.iso.org/standards/popular/iso-9000-family>

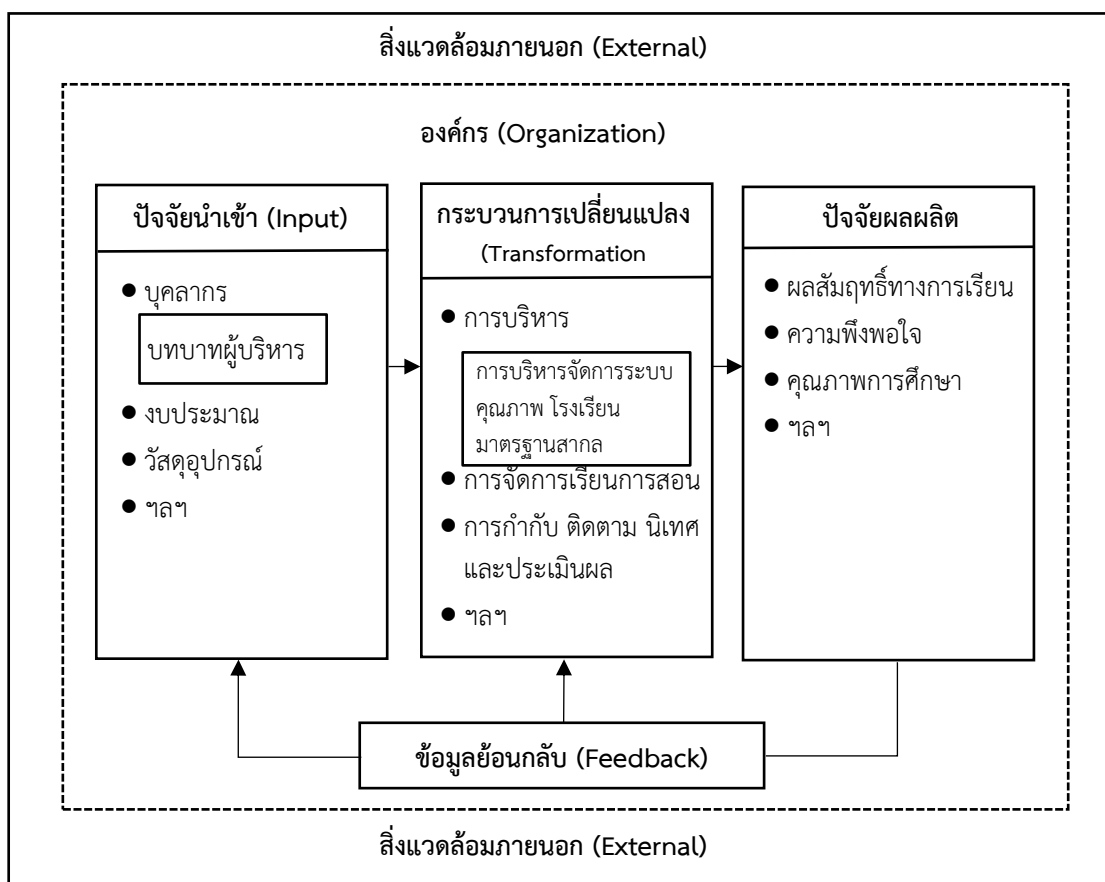
Analysis) การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ 5) คณะและทีมงาน (Faculty and Staff Focus) การพัฒนาบุคลากรและสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 6) กระบวนการบริหาร (Process Management) การออกแบบและบริหารกระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 7) ผลการดำเนินงานในองค์กร (Organization Performance Results) การประเมินผลลัพธ์และความสำเร็จขององค์กรตามเป้าหมายที่กำหนด²⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำคู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพสำหรับโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งกำหนดองค์ประกอบหลัก 7 หมวด ได้แก่ 1) การนำองค์กร เป็นการกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ และการบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ เป็นการกำหนดเป้าหมายและแนวทางพัฒนาระบบคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เป็นการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและพัฒนากการเรียนการสอน 5) การมุ่งเน้นบุคลากร เป็นการพัฒนาความสามารถและสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร 6) การจัดการกระบวนการ เป็นการออกแบบและบริหารกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และ 7) ผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลลัพธ์ด้านคุณภาพการศึกษาและการดำเนินงานของโรงเรียนตามเป้าหมายที่กำหนด²⁵

ดั่งแผนภูมิที่ 1

²⁴National Institute of Standards and Technology (NIST), **Education Criteria for Performance Excellence**, accessed January 15, 2024, available from http://www.nist.gov/baldrige/publications/education_criteria.cfm

²⁵สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 8.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, *Educational Administration: Concepts and practices*, 7th ed., (California, SAGE Publications ,2021), 25.

: Henry Mintzberg, *Mintzberg on management inside our strange world of organizations* (New York: The Free Press, 1989), 15-21.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 8.

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยโดยมุ่งศึกษาบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยบทบาทผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ มินซ์เบิร์ก (Mintzberg) ที่งานของผู้บริหารสามารถอธิบายในแง่ของ “บทบาท” หรือชุดพฤติกรรมที่ถูกจัดระบบและสัมพันธ์กับตำแหน่ง ประกอบด้วย บทบาททั้งหมด 10 ประการ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ประกอบด้วย บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal role) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational role) และบทบาท

ด้านการตัดสินใจ (Decisional role)²⁶ และการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ผู้วิจัยใช้คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์²⁷ ดังแผนภูมิที่ 2

บทบาทผู้บริหาร (X_{tot})	การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y_{tot})
1. บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1) 2. บทบาทด้านสารสนเทศ (X_2) 3. บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3)	1. การนำองค์กร (Y_1) 2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Y_2) 3. การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y_3) 4. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Y_4) 5. การมุ่งเน้นบุคลากร (Y_5) 6. การจัดการกระบวนการ (Y_6) 7. ผลลัพธ์ (Y_7)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Henry Mintzberg, *Mintzberg on management inside our strange world of organizations* (New York: The Free Press, 1989), 15-21.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 8.

²⁶Henry Mintzberg, *Mintzberg on management inside our strange world of organizations* (New York: The Free Press, 1989), 15-21.

²⁷สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 8.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะและความหมายของ คำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บทบาทผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติงานของบุคคลตาม สถานภาพและความรับผิดชอบ หรือภารกิจที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติในตำแหน่งหน้าที่ของตน เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยบทบาทเหล่านี้ครอบคลุมทั้งด้านการตัดสินใจ การสื่อสาร การประสานงาน การจัดการข้อมูล การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการอำนวยความสะดวก ในการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal role) 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational role) 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional role)

การบริหารจัดการระบบคุณภาพ หมายถึง กระบวนการเชิงระบบที่องค์กรใช้ในการ วางแผน ควบคุม ตรวจสอบ และปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือผลลัพธ์การดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐาน และตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการหรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การจัดการกระบวนการ และ 7) ผลลัพธ์

โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี หมายถึง สถานศึกษาภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีที่มีการพัฒนา หลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพเทียบเคียง มาตรฐานสากล มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพเยาวชนให้พร้อมรับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 มี ทั้งหมด 28 โรง

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี จากตำรา เอกสารวิชาการ วารสาร และรายงานการวิจัยจากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บทบาทผู้บริหาร

ความหมายของบทบาทผู้บริหาร

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการศึกษา พร้อมนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการทำงานทั้งภายในและภายนอก ในการที่ผู้บริหารจะกระทำภารกิจใดได้ตามเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีการแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้นิยามความหมายของบทบาทผู้บริหารไว้ดังนี้

คัทซ์ และคานัน (Katz and Kahn) ได้กล่าวว่า บทบาทผู้บริหาร หมายถึง ชุดของข้อกำหนดและความคาดหวังที่องค์กรหรือสมาชิกองค์กรมีต่อบุคคลที่ดำรงตำแหน่งหนึ่ง ๆ ซึ่งกำหนดพฤติกรรมและหน้าที่ที่บุคคลนั้นต้องปฏิบัติ เพื่อให้ระบบองค์การทำงานได้ตามบทบาทที่องค์กรวางไว้²⁸ ต่อมา มินซ์เบิร์ก (Mintzberg) ได้กล่าวว่า งานของผู้บริหารสามารถอธิบายในแง่ของ “บทบาท” หรือชุดพฤติกรรมที่ถูกจัดระบบและสัมพันธ์กับตำแหน่ง ประกอบด้วยบทบาททั้งหมด 10 ประการ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ประกอบด้วย 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal roles) 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational roles) และ 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional roles)²⁹ ยุคัล (Yukl) ให้ความหมายของบทบาทผู้บริหาร ไว้ว่า เป็นชุดของพฤติกรรมหรือหน้าที่ที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจ การสื่อสาร การประสานงาน การให้คำปรึกษา และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

²⁸D. Katz and R. L. Kahn, *The Social Psychology of Organizations*, 2nd ed. (New York: Wiley, 1978), 201.

²⁹Henry Mintzberg, *Mintzberg on management inside our strange world of organizations* (New York: The Free Press, 1989), 15.

และการอำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนแปลง³⁰ กริฟฟิน (Griffin) ก็ได้กล่าวว่า บทบาทผู้บริหาร คือ ชุดของบทบาทและภารกิจ (roles and functions) ที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติ ซึ่งครอบคลุมบทบาทระหว่างบุคคล บทบาทด้านข้อมูล และบทบาทในการตัดสินใจ เพื่อให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพ³¹ ไอแวนเชวิช, โคนอพาสเก และแมทเทสัน (Ivancevich, Konopaske and Matteson) ก็ได้กล่าวว่าบทบาท คือ ชุดของกิจกรรมและความรับผิดชอบที่ผู้จัดการต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งรวมถึงการวางแผน การจัดระเบียบ การเป็นผู้นำ และการควบคุม รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คน การตัดสินใจ และการจัดการข้อมูล³² ในด้านของร็อบบินส์ และจัจด์ (Robbins and Judge) ก็ได้กล่าวว่าบทบาทผู้บริหาร คือ การกระทำหรือพฤติกรรมที่เกิดจากตำแหน่งที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารในการวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุมกิจกรรมขององค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร³³ ในด้านของนักการศึกษาไทย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้³⁴ ภารตี อนันต์นาวิ ได้กล่าวว่า บทบาทผู้บริหาร ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีทั้งการบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ให้ประสบความสำเร็จแบบผู้บริหารมืออาชีพ³⁵

สามารถสรุปได้ว่า บทบาทผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติงานของบุคคลตามสถานภาพและความรับผิดชอบ หรือภารกิจที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติในตำแหน่งหน้าที่ของตน เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยบทบาทเหล่านี้ครอบคลุมทั้งด้านการตัดสินใจ การสื่อสาร การประสานงาน การจัดการข้อมูล การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการอำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนแปลง

³⁰Gary Yukl, **Leadership in Organizations**, 9th ed. (New York: Pearson, 2019), 22-25.

³¹Ricky W. Griffin, **Management**, 12 th ed. (Boston: Houghton Mifflin Company, 2016), 14.

³²John M. Ivancevich, Robert Konopaske & Michael T. Matteson, **Organizational Behavior and Management**, 11th ed. (New York: McGraw-Hill Education, 2020), 372.

³³S. P. Robbins and T. A. Judge, **Organizational Behavior**, 18th ed. (Harlow: Pearson, 2022), 225.

³⁴ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554** (กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, 2556), 648.

³⁵ภารตี อนันต์นาวิ, “ผู้บริหารสถานศึกษา: ภาวะผู้นำดิจิทัล,” **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี** 11, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2565), 1.

ความสำคัญของบทบาทผู้บริหาร

บทบาทผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากผู้บริหารไม่เพียงแต่เป็นผู้กำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กร แต่ยังเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ ประสานงาน และจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร จากการศึกษามาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุป ความสำคัญของบทบาทผู้บริหารได้ดังนี้

บทบาทผู้บริหาร โดยเฉพาะผู้อำนวยการสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการสร้างสมรรถนะของผู้เรียน เพราะเป็นผู้กำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษา วางแผนและพัฒนาหลักสูตร รวมถึงนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะและสมรรถนะอย่างเต็มตามศักยภาพ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการสนับสนุนนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต นอกจากนี้ ผู้บริหารยังมีบทบาทสำคัญในการบริหารบุคลากรและงานทั่วไปของสถานศึกษา โดยต้องบังคับบัญชาและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะเต็มตามศักยภาพ ทั้งด้านวิชาชีพ ทักษะภาษา และการใช้เทคโนโลยี การบริหารงานบุคคล งบประมาณ และงานทั่วไปให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ในด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกับครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการวางแผนเชิงรุก พร้อมทั้งสนับสนุนและติดตามการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมในอนาคต การสร้างการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมในการบริหารการเปลี่ยนแปลงยังช่วยให้สถานศึกษาพัฒนาต่อเนื่องอย่างยั่งยืน ในด้านชุมชนและเครือข่าย ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์กับครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน รวมถึงระดมทรัพยากรและให้บริการด้านวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและเสริมสร้างวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งความรู้ ทักษะ และสมรรถนะทางวิชาชีพ โดยเฉพาะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาครู ผู้เรียน และระบบการศึกษาทั้งหมด จากบทบาทต่าง ๆ เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางของการวางแผน การบริหารบุคลากร การนิเทศการเรียนการสอน การนำนวัตกรรมมาใช้ การสร้างความร่วมมือกับชุมชน และการพัฒนาตนเอง ซึ่งทั้งหมดมีความสำคัญ

ต่อการยกระดับคุณภาพของผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน³⁶

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร

การบริหารและการจัดการองค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และบทบาทผู้บริหาร มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีบทบาทในการเป็นผู้นำ การบริหารงานจึงจะประสบผลสำเร็จไปได้ด้วยดี ซึ่งมีนักวิชาการ และนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ไว้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารตามแนวคิดของสมิท (Smith)

สมิท (Smith) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพที่สะท้อนบทบาทโดยตรงของผู้บริหารในการบริหารจัดการโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย

1. บทบาทผู้นำทางวิชาการ (Instructional) ผู้บริหารต้องมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการศึกษา กำกับดูแลหลักสูตร นิเทศการสอน และประเมินผลการเรียนการสอนทำหน้าที่สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของครูและนักเรียน

2. บทบาทในการบริหารบุคลากร (Human) ผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรในโรงเรียน สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรผ่านการฝึกอบรม แนะนำให้คำปรึกษา และเป็นตัวอย่างที่ดีและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มศักยภาพ

3. บทบาทการบริหารแบบองค์รวม (Administrative) ผู้บริหารต้องวางระบบการบริหารงาน จัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ กำกับดูแลกิจกรรมและงานในโรงเรียนให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายขององค์กร

4. บทบาทด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethical) ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดหลักความถูกต้อง ยุติธรรม และมีความโปร่งใส

5. บทบาทการสร้างวัฒนธรรมและแรงจูงใจ (Cultural) ผู้บริหารต้องส่งเสริมสภาพแวดล้อมเชิงบวกที่สนับสนุนการเรียนรู้ การพัฒนา และความร่วมมือ กระตุ้นให้บุคลากรและนักเรียนมีแรงจูงใจ มีส่วนร่วม และมีความภูมิใจในองค์กร³⁷

2. บทบาทผู้บริหารตามแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg)

มินซ์เบิร์ก (Mintzberg) ได้กล่าวว่า งานของผู้บริหารสามารถอธิบายในแง่ของ “บทบาท” หรือชุดพฤติกรรมที่ถูกจัดระบบและสัมพันธ์กับตำแหน่ง ประกอบด้วยบทบาททั้งหมด 10 ประการ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ประกอบด้วย

³⁶สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, “มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา,” 26 มกราคม 2564.

³⁷H. B. Smith, *Description of Effective and Ineffective Behavior of School Principals* (Dissertation International, 1974), 28.

1. บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Role) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของผู้บริหารเกิดจากอำนาจและสถานะตำแหน่งอย่างเป็นทางการ ทำให้ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานขององค์กร โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะสำคัญ ได้แก่

1.1 การเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร (Symbolic or Figurehead) ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นตัวแทนขององค์กร แสดงลักษณะเฉพาะตัวในการกำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติขององค์กร

1.2 การเป็นผู้นำองค์กร (Leader) ผู้บริหารมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา โดยมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวก จูงใจ ติดต่อสื่อสาร และควบคุมงานให้ดำเนินไปตามแผนที่กำหนด ผู้บริหารจึงต้องกำหนดสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมาะสมและสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ (Liaison) สถานะของผู้บริหารทำให้สามารถติดต่อประสานงานกับผู้บริหารในระดับเดียวกัน บุคคล หรือกลุ่มภายนอกองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร การทำงานในบทบาทนี้รวมถึงการกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดลำดับความสำคัญ และดำเนินกิจกรรมหลายด้านเพื่อสนับสนุนการดำรงอยู่และการพัฒนาองค์กร

2. บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational role) เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารทั้งในฐานะผู้รับและผู้ส่ง การเข้าใจผู้ใต้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง ช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้ผู้บริหารเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีคลังข้อมูลขององค์กรครบถ้วนและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

2.1 ผู้บริหารต้องแสวงหาและรับข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงการวิเคราะห์เหตุการณ์ ความคิดเห็น และแนวโน้มต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตรวจสอบความเปลี่ยนแปลง วิเคราะห์ปัญหาและโอกาส ทำความเข้าใจสถานการณ์ และตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมรายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลภายนอกได้รับทราบ

2.2 ผู้บริหารทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลจากภายนอกสู่ภายในองค์กร และจากผู้ใต้บังคับบัญชาหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง ข้อมูลที่เผยแพร่อาจเป็นข้อเท็จจริงหรือค่านิยมขององค์กร ซึ่งช่วยชี้แนะและสนับสนุนการตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชา

2.3 ผู้บริหารต้องถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารไปยังบุคคลภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ แสดงความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประชาสัมพันธ์องค์กร และรายงานผลการดำเนินงาน แผนงาน และนโยบายขององค์กร รวมถึงส่งต่อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional role) เป็นบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารกลายเป็นนักตัดสินใจที่มีประสิทธิผล ซึ่งสืบเนื่องมาจากบทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสารสนเทศ โดยแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะสำคัญ ได้แก่

3.1 การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ผู้บริหารต้องเป็นผู้ริเริ่มและออกแบบการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร โดยวิเคราะห์ปัญหาและโอกาสอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบสถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง ผู้บริหารจะกำหนดโครงการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญ และเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับหนึ่ง อาจมอบหมายความรับผิดชอบแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา พร้อมให้คำปรึกษาในกระบวนการออกแบบโครงการ

3.2 การเป็นผู้จัดสิ่งรบกวน (Disturbance Handler) ผู้บริหารต้องสามารถแก้ไขปัญหาและจัดการความวุ่นวายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สถานการณ์เช่นนี้อาจเกิดจากความขัดแย้งระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชา ความขัดแย้งกับองค์กรอื่น หรือการสูญเสียทรัพยากร ผู้บริหารจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญและทุ่มเทความพยายามในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้

3.3 การเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร (Allocator) ผู้บริหารต้องตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรทั้งบุคลากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กรอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้บริหารต้องควบคุมระบบการทำงาน การมอบหมายหน้าที่ และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน

3.4 การเป็นผู้เจรจาต่อรอง (Negotiator) ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นตัวแทนขององค์กรในการเจรจาต่อรองกับบุคคลหรือองค์กรภายนอก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมทั้งในฐานะสัญลักษณ์ตัวแทน องค์กรประชาสัมพันธ์ และผู้จัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมและการเจรจาอย่างมีประสิทธิภาพ³⁸

3. บทบาทผู้บริหารตามแนวคิดของเฮอร์เซย์ และบลานชาร์ด (Hersey and Blanchard)

เฮอร์เซย์และบลานชาร์ด (Hersey and Blanchard) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทหลัก 4 ประการ ที่สะท้อนหน้าที่โดยตรงในการบริหารงานและพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย

1. การสั่งการ (Directing) ผู้บริหารในบทบาทนี้ต้องกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนปฏิบัติงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งติดตามและควบคุมงานอย่างใกล้ชิด เหมาะกับผู้ตามที่ยังไม่มีทักษะหรือประสบการณ์ ผู้บริหารต้องสอนงาน แนะนำขั้นตอน และตรวจสอบผลการทำงาน เพื่อให้แน่ใจว่างานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

2. การโค้ช (Coaching) ผู้บริหารยังคงให้แนวทางและคำแนะนำในการปฏิบัติงาน แต่เพิ่มการอธิบายเหตุผล รับฟังความคิดเห็น และกระตุ้นให้ผู้ตามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เหมาะกับผู้ตามที่เริ่มมีทักษะหรือความสามารถ แต่ยังขาดความมั่นใจหรือแรงจูงใจ การโค้ชช่วยให้ผู้ตามเข้าใจงานดีขึ้นและสามารถพัฒนาตนเองได้

3. การสนับสนุน (Supporting) ผู้บริหารลดการควบคุมงานโดยตรงและเน้นการสร้างแรงจูงใจ สนับสนุน และให้ข้อเสนอแนะเมื่อผู้ตามต้องการ เหมาะกับผู้ตามที่มีทักษะดี แต่ยัง

³⁸Henry Mintzberg, *Mintzberg on management inside our strange world of organizations* (New York: Collier Macmillan, 1989), 15-21.

ต้องการความมั่นใจหรือแรงจูงใจ ผู้บริหารทำหน้าที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดี เปิดโอกาสให้ผู้ตาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4. การมอบอำนาจ (Delegating) ผู้บริหารในบทบาทนี้มอบหมายงานและความรับผิดชอบ พร้อมให้ความไว้วางใจแก่ผู้ตาม เหมาะกับผู้ตามที่มีทั้งความสามารถและแรงจูงใจสูง ผู้บริหารลดการควบคุมและการชี้แนะ ให้ผู้ตามทำงานอย่างอิสระ แต่ยังคงให้การสนับสนุนเมื่อจำเป็น³⁹

4. บทบาทผู้บริหารตามแนวคิดของฮิทท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson)

ฮิทท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและการปฏิบัติของผู้บริหารที่มีประสิทธิผลไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Determining strategic direction) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร ตลอดจนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ดังกล่าวไปยังผู้ร่วมงาน พร้อมสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาและสภาพแวดล้อมที่มาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งหาแนวทางในการปฏิบัติที่มีความเหมาะสมที่สุด

2. การบริหารทรัพยากรในองค์กร (Effectively Managing the Firm's Resource-Portfolio) หมายถึงความสามารถในการใช้กลยุทธ์บริหารทรัพยากรขององค์กร ทั้งด้านงบประมาณและทรัพยากรบุคคล ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความคุ้มค่า ส่งผลให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน และทำให้ผู้รับบริการได้รับบริการที่มีคุณภาพ

3. การสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ (Sustaining an Effective Organizational Culture) หมายถึงความสามารถในการกำหนดและปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร รวมถึงค่านิยม ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนเลือกใช้วัฒนธรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานและเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการทำงานของสมาชิกในองค์กร

4. การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม (Emphasizing Ethical Practices) หมายถึงการเป็นผู้นำที่ยึดมั่นคุณธรรมและจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต เชื่อถือได้ และตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

³⁹P. Hersey and K. H. Blanchard, **Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources** (New Jersey: Prentice-Hall, 1993), 143.

5. การจัดตั้งและควบคุมองค์กรให้สมดุล (Establishing Balanced Organizational Control) หมายถึงการบริหารจัดการงานและกระบวนการทำงานให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการและส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ⁴⁰

4. บทบาทผู้บริหารตามแนวคิดของยุกัล (Yukl)

ยุกัล (Yukl) ได้เสนอการจำแนกบทบาทหรือพฤติกรรมของผู้บริหาร โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ 11 บทบาท ประกอบด้วย

1. พฤติกรรมที่มุ่งเน้นความสัมพันธ์ (Relations-Oriented Behaviors) ซึ่งเป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรภายในองค์กร ผู้บริหารต้องสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ พัฒนาบุคลากร และสร้างความร่วมมือภายในทีม ประกอบด้วย

1) การให้การสนับสนุน (Supporting) ผู้บริหารต้องให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และกำลังใจแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ สร้างความไว้วางใจและความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจในการทำงาน ช่วยให้บุคลากรพร้อมมือและมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรอย่างมีแรงจูงใจ 2) การพัฒนาบุคลากร (Developing) ผู้บริหารต้องส่งเสริมการเรียนรู้และการเติบโตของบุคลากรผ่านการอบรมและสอนงาน ให้โอกาสในการพัฒนาความสามารถและศักยภาพในสายอาชีพ ช่วยสร้างบุคลากรที่มีความพร้อมและสามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การยกย่องและให้รางวัล (Recognizing) ผู้บริหารต้องชื่นชมและยอมรับผลงานที่มีคุณภาพของบุคลากรอย่างเหมาะสม สร้างแรงจูงใจภายในและปลูกฝังความภาคภูมิใจในการทำงาน ช่วยให้บุคลากรต้องการพัฒนาตนเองและรักษาผลงานที่ดีต่อเนื่องและ 4) การเสริมพลัง (Empowering) ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและจัดการงานของตนเอง เสริมสร้างความเป็นเจ้าของงานและความกล้าคิดริเริ่ม เพิ่มความมั่นใจและศักยภาพในการทำงานของบุคลากรอย่างยั่งยืน

2. พฤติกรรมที่มุ่งเน้นงาน (Task-Oriented Behaviors) ซึ่งเป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การกำกับ และการประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย

5) การวางแผนและจัดระบบงาน (Planning & Organizing) ผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมาย วางแผนงาน และจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ สร้างทิศทางการทำงานที่ชัดเจนและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ช่วยให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผนที่วางไว้ 6) การชี้แจงบทบาทและหน้าที่ (Clarifying) ผู้บริหารต้องอธิบายงาน บทบาท และความคาดหวังให้บุคลากรเข้าใจตรงกัน ลดความสับสนและกำหนดมาตรฐานการทำงานที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคำตอบที่ชัดเจนในการทำงาน 7) การติดตามและควบคุมงาน (Monitoring) ผู้บริหารต้องตรวจสอบความคืบหน้าและคุณภาพของงานเป็นระยะ ประเมินปัญหา วิเคราะห์สถานการณ์ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง ช่วยให้งานเป็นไปตามเป้าหมายและแก้ไขอุปสรรคได้ทันเวลา

⁴⁰Michael A. Hitt, R. Duane Ireland and Robert E. Hoskisson, **Management of Strategy: Concept and Cases** (Ohio: South-Western Cengage Learning, 2011), 361-369.

3. พฤติกรรมที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลง (Change-Oriented Behaviors) เป็นบทบาทที่เน้นการสร้างเครือข่าย ประสานความร่วมมือ และจัดการความสัมพันธ์เพื่อต่อยอดประโยชน์ให้แก่องค์กร ประกอบด้วย 8) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ (Building Relationships) ผู้บริหารต้องสร้างความร่วมมือกับบุคลากรและหน่วยงานภายนอก โดยการรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารอย่างโปร่งใส สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานและส่งเสริมการประสานงาน นำไปสู่การสนับสนุนและประโยชน์ร่วมกันสำหรับองค์กร 9) การแก้ไขความขัดแย้ง (Managing Conflict) ผู้บริหารต้องจัดการปัญหาและข้อขัดแย้งอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม ใช้ทักษะการเจรจา การประนีประนอม และการไกล่เกลี่ย ช่วยรักษาความสามัคคีและบรรยากาศการทำงานที่เป็นมืออาชีพ

4. พฤติกรรมที่มุ่งเน้นความร่วมมือและการมีปฏิสัมพันธ์ภายนอก (External and Participative Behaviors) เป็นบทบาทที่เกี่ยวกับการคิดริเริ่ม แก้ปัญหา และนำพาองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 10) การสร้างนวัตกรรมและปรับปรุงงาน (Innovating & Improving) ผู้บริหารต้องคิดริเริ่มและสนับสนุนแนวทางใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางาน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์ ช่วยให้องค์กรสามารถแข่งขันและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ทันเวลา และ 11) การวิเคราะห์ปัญหาและตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making) ผู้บริหารต้องวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบและใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมและมีผลต่อการพัฒนาองค์กร สร้างความมั่นใจว่าการดำเนินงานจะเป็นไปด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิผล⁴¹

6. บทบาทผู้บริหารตามแนวคิดของสุรศักดิ์ ปาเฮ

สุรศักดิ์ ปาเฮ ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องแสดงบทบาทสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. บทบาทด้านการวางแผน (Planning Role) เป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง และแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างชัดเจน โดยอาศัยข้อมูลและสภาพปัญหาที่แท้จริง เพื่อจัดทำแผนพัฒนา แผนงาน และโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและความต้องการของชุมชน การวางแผนที่ดีจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและช่วยให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างมีทิศทาง

2. บทบาทด้านการจัดองค์การ (Organizing Role) ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการจัดโครงสร้างของโรงเรียนให้เหมาะสมกับภารกิจและทรัพยากรที่มีอยู่ โดยการแบ่งงานมอบหมายหน้าที่ และจัดระบบการทำงานให้ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรทุกคนเข้าใจบทบาทของตนเอง และสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นทีมและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียน

3. บทบาทด้านการอำนวยการ (Directing Role) ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสถานการณ์

⁴¹Gary Yukl, *Leadership in Organizations*, 8th ed. (New York: Pearson, 2013), 50-60.

สามารถสร้างแรงจูงใจ แนะนำ และให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและความพึงพอใจในการทำงาน การอำนวยความสะดวกที่ดีจะช่วยให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจ และสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. บทบาทด้านการประสานงาน (Coordinating Role) เป็นบทบาทที่สำคัญในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ผู้บริหารต้องเป็นผู้ประสานงานที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งความร่วมมือ การประสานงานที่ดีจะช่วยลดความขัดแย้งและสร้างบรรยากาศแห่งความเข้าใจอันดีในองค์กร

5. บทบาทด้านการควบคุมและประเมินผล (Controlling Role) ผู้บริหารต้องติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปตามแผนและมาตรฐานที่กำหนดไว้ การควบคุมและประเมินผลยังช่วยให้สามารถปรับปรุง และพัฒนาการบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น⁴²

7. บทบาทผู้บริหารตามแนวคิดของธีระ รุญเจริญ

ธีระ รุญเจริญ ได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารต้องสนับสนุน ส่งเสริม และปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษา

2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรสร้างความคล่องตัวในการบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของครู บุคลากรภายในโรงเรียน และหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน

3. การเป็นผู้อำนวยการความสะอาด ผู้บริหารต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวิชาการ แหล่งเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การประสานความสัมพันธ์ ผู้บริหารต้องประสานความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายสนับสนุนทรัพยากร เช่น งบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์การเรียนการสอน

5. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารต้องจัดให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าร่วมฝึกอบรมและสัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก

6. การสร้างแรงจูงใจ ผู้บริหารควรแสดงทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่น เข้าใจความต้องการของทีม และสร้างแรงจูงใจด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและประสิทธิภาพในการทำงาน

⁴²สุรศักดิ์ ปาเฮ, “การนิเทศภายในหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน,” วารสารวิชาการ 5, 8 (มกราคม 2545), 25-31.

7. การประเมิน ผู้บริหารต้องจัดให้มีการประเมินภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อนำผลไปวางแผนและกำหนดนโยบายของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

8. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการวิจัยและสนับสนุนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รวมถึงมีส่วนร่วมในการทำวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารต้องประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

10. ส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารต้องจัดหาและนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและยุคแห่งการเรียนรู้⁴³

8. บทบาทผู้บริหารตามแนวคิดของสมพิศ ไห้งาม

สมพิศ ไห้งาม ได้กำหนดบทบาทผู้บริหารไว้ 4 ประการ ได้แก่

1. ให้คำแนะนำ (Directive) ผู้บริหารในลักษณะนี้จะเป็นผู้คอยบอกหรือสั่งให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม โดยไม่ต้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมตัดสินใจ

2. ให้การสนับสนุน (Supportive) ผู้บริหารในลักษณะนี้จะแสดงความเอาใจใส่เป็นกันเอง และเป็นมิตรกับผู้ใต้บังคับบัญชา คอยให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้ปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย

3. เปิดโอกาสให้ความร่วมมือ (Participative) ผู้บริหารในลักษณะนี้จะแสวงหาแนวคิด หรือข้อเสนอแนะจากผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมตัดสินใจ

4. มุ่งงาน (Achievement Oriented) ผู้บริหารในลักษณะนี้จะมุ่งผลสำเร็จของงาน โดยการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย⁴⁴

⁴³ธีระ รุญเจริญ, ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2550), 15.

⁴⁴สมพิศ ไห้งาม, การบริหารสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา (กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ, 2553) 117-119.

การบริหารจัดการระบบคุณภาพ

ความหมายของการบริหารจัดการระบบคุณภาพ

การบริหารจัดการระบบคุณภาพเป็นกระบวนการและโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรที่ถูกออกแบบเพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง โดยรวมถึงการ วางแผน ควบคุม ตรวจสอบ ปรับปรุง และพัฒนาทุกขั้นตอนในระบบการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ครอสบี (Crosby) ระบุว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพ เป็นระบบที่เน้นการป้องกันข้อผิดพลาด (prevention of defects) แทนการตรวจจับข้อบกพร่องหลังเกิด เพื่อให้กระบวนการทำงานตั้งแต่ต้นเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ และลดต้นทุนจากความผิดพลาด⁴⁵ ซึ่งต่อมาจูรันและก๊อดฟรีย์ (Juran and Godfrey) ได้ให้นิยามว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพ เป็นกระบวนการเชิงระบบที่องค์กรใช้เพื่อวางแผน ควบคุม และปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์หรือบริการอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการตรงตามความต้องการของลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงการพัฒนากระบวนการและมาตรฐานที่ชัดเจน⁴⁶ ซึ่งกรัยนา (Gryna) ก็ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ เป็นกระบวนการในการบ่งชี้และจัดการกิจกรรมที่จำเป็นต่อการทำให้บรรลุจุดประสงค์ด้านคุณภาพขององค์กร⁴⁷ โอ๊คแลนด์ (Oakland) ได้มองว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ คือกรอบการบริหารที่รวมโครงสร้าง กระบวนการ และกิจกรรมขององค์กร เพื่อให้เกิดคุณภาพที่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ครอบคลุมการวางแผน การควบคุม และการปรับปรุงคุณภาพ⁴⁸ และแมทโควิท (Matkovic) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ หมายถึง เป็นกระบวนการที่มีหลายมิติ ซึ่งรวมระบบต่าง ๆ ไว้ภายในองค์กร โดยมีเป้าหมาย คือผลิตภัณฑ์ที่สมบูรณ์แบบและสามารถแข่งขันได้สูงขึ้น ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรและความมุ่งมั่นอย่างแน่วแน่จะรักษามาตรฐานและ

⁴⁵ Philip B. Crosby, *Quality Is Still Free: Making Quality Certain in Uncertain Times* (New York: McGraw-Hill, 1996), 34-36.

⁴⁶ Joseph M. Juran, A Blanton Godfrey, (Eds.), *Juran's Quality handbook*, 5th ed. (New York: McGraw-Hill, 1995), 3-5.

⁴⁷ F. M. Gryna, *Quality planning and analysis: From product development through use*, 4th ed. (Singapore: McGraw-Hill/Irwin, 2001), 11.

⁴⁸ John S. Oakland, *Total Quality Management and Operational Excellence*, 4th ed. (Routledge, 2014), 25-28.

ความบกพร่องเป็นศูนย์ ซึ่งมีความสำคัญมาก⁴⁹ ในมุมมองของนักการศึกษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ระบุว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ระบบดังกล่าวได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือที่จะช่วยยกระดับองค์กรให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ และสามารถบรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ⁵⁰ สมนึก ภัททิยธนี ได้อธิบายว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพ เป็นกระบวนการจัดระบบการทำงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรกำหนด พร้อมทั้งการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายการจัดการศึกษา⁵¹ และพิชิต ฤทธิจรรุญ ได้อธิบายว่าระบบการบริหารคุณภาพคือ กระบวนการกำหนดมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐาน และการประเมินเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและคุณภาพ⁵² ซึ่ง พรทิพย์ อุภัย ก็ได้ให้ความหมายว่าระบบบริหารคุณภาพคือการจัดโครงสร้างการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อควบคุม ตรวจสอบ และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ⁵³ สุนันทา แสงทอง ได้อธิบายว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพคือ โครงสร้างการจัดการที่กำหนดมาตรฐาน ขั้นตอนการทำงานและตัวชี้วัด เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ และปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง⁵⁴

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการเชิงระบบที่องค์กรใช้ในการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ และปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือผลลัพธ์การดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐาน และตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ

⁴⁹Nikola Matkovic, "Aspects of Quality Management According to Quality without Tears by Philip B. Crosby," *Tehnicki glasnik: Technical journal* 7 (2013): 47-55.

⁵⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 1.

⁵¹สมนึก ภัททิยธนี, *การบริหารคุณภาพสถานศึกษา* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2560), 27.

⁵²พิชิต ฤทธิจรรุญ, *ระบบประกันคุณภาพการศึกษา* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561), 54.

⁵³พรทิพย์ อุภัย, *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2562), 39.

⁵⁴สุนันทา แสงทอง, *การจัดการคุณภาพสถานศึกษาแนวใหม่* (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2564), 42.

ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบคุณภาพ

การบริหารจัดการระบบคุณภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรม ธุรกิจ หรือสถานศึกษา เพราะระบบดังกล่าวช่วยสร้างมาตรฐานการดำเนินงานและเป็นกลไกที่ทำให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างมั่นใจและมีคุณภาพ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปความสำคัญของการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ได้ดังนี้

ครอสบี้ (Crosby) ระบุว่าความสำคัญของการบริหารจัดการระบบคุณภาพอยู่ที่การป้องกันข้อผิดพลาด โดยเชื่อว่าคุณภาพที่ดีเกิดจากการทำงานให้ถูกต้องตั้งแต่แรก ซึ่งช่วยลดต้นทุนจากความบกพร่องของงาน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กร⁵⁵ ส่วนจัวร์นและก๊อดฟรีย์ (Juran & Godfrey) กล่าวว่าระบบบริหารคุณภาพเป็นหัวใจสำคัญขององค์กร เพราะทำให้สามารถวางแผน ควบคุม และปรับปรุงคุณภาพได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้งานทุกระดับมีความสอดคล้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างแท้จริง⁵⁶ ขณะที่ โอ๊คแลนด์ (Oakland) ก็ได้กล่าวว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพที่ดีช่วยสร้างความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้าง กระบวนการ และบุคลากรในองค์กร ทำให้เกิดการทำงานที่เป็นระบบ ลดความซ้ำซ้อน และสร้างความรับผิดชอบร่วมกันในงานคุณภาพ⁵⁷ ในบริบทของการศึกษา มีนักวิชาการไทยได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพไว้เช่นเดียวกัน พิชิต ฤทธิจรรุญ กล่าวว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพทำให้สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงาน และการประเมินผลที่ชัดเจน นำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและความน่าเชื่อถือขององค์กร⁵⁸ นอกจากนี้พรทิพย์ อุภัย ยังกล่าวว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพช่วยสร้างกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และพัฒนางานภายในสถานศึกษา ทำให้เกิดความโปร่งใส สอดคล้อง และมีทิศทางการพัฒนาที่แน่นอน⁵⁹

⁵⁵ Philip B. Crosby, *Quality Is Still Free: Making Quality Certain in Uncertain Times* (New York: McGraw-Hill, 1996), 15-18.

⁵⁶ Joseph M. Juran, A Blanton Godfrey, (Eds.), *Juran's Quality handbook*, 5th ed. (New York: McGraw-Hill, 1995), 2-4.

⁵⁷ John S. Oakland, *Total Quality Management and Operational Excellence*, 4th ed. (Routledge, 2014), 22-25.

⁵⁸ พิชิต ฤทธิจรรุญ, *ระบบประกันคุณภาพการศึกษา* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561), 58-64.

⁵⁹ พรทิพย์ อุภัย, *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2562), 40-42.

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ

การบริหารจัดการระบบคุณภาพมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพขององค์กร เพื่อให้องค์กรมีความทันสมัย และสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในปัจจุบัน คุณภาพจึงเป็นตัวบ่งชี้ผลสำเร็จของการปฏิบัติงานในการที่จะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และคุณภาพการศึกษา ก็เช่นเดียวกัน เป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญ คาดหวัง และคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียน โดยการขับเคลื่อนของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน เพื่อมุ่งสู่การเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ มีรายละเอียดแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming)

เดมมิ่ง (Deming) ได้นำเสนอเทคนิคการสุ่มตัวอย่างทางสถิติและพัฒนาวงจร PDSA (Plan-Do-Study-Act) ให้เป็นวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อใช้ในการบริหารคุณภาพ เขามองว่าการบริหารคุณภาพควรเป็นกิจกรรมของทั้งองค์กร ไม่ใช่เพียงงานตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานหรือหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพเท่านั้น เดมมิ่งเน้นว่าคุณภาพถือเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร และการบริหารคุณภาพอย่างถูกต้องสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทำให้องค์กรสามารถอยู่รอดในระยะยาว แนวคิดของเขามองคุณภาพในมิติของการออกแบบ การดำเนินงาน การขายและการให้บริการสนับสนุน โดยการวัดคุณภาพใช้เครื่องมือทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ผลผลิตโดยตรง เป้าหมายหลักของการปรับปรุงคุณภาพคือการลดความแปรปรวนของกระบวนการผลิต นอกจากนี้เขายังเสนอว่าพนักงานทุกคนควรมีความรู้ด้านเทคนิคทางสถิติ เนื่องจากการบริหารและปรับปรุงคุณภาพเป็นความรับผิดชอบร่วมของทุกคนในองค์กร ซึ่งแนวคิดในการจัดการคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming) ประกอบด้วยหลักการคุณภาพ 5 อย่าง ดังนี้

1.1 ระบบความรู้ที่ลึกซึ้ง (System of Profound Knowledge) ประกอบด้วยระบบการประยุกต์ (Appreciation for a system) ทฤษฎีความแปรปรวน (theory of variation) องค์ความรู้ (Theory of knowledge) และจิตวิทยา (Psychology)⁶⁰

1.2 หลักการบริหาร 14 ประการ (The 14 points for Management) หรือหลักการในการจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การมีความมุ่งมั่น แน่วแน่ต่อวัตถุประสงค์ (Creating a Constancy of Purpose) การแสวงหาแนวคิดหรือปรัชญาใหม่ ๆ (Adopting the New Philosophy) หยุดการพึ่งพาการตรวจสอบเพื่อให้บรรลุถึงคุณภาพ (Ceasing dependence on inspection to achieve quality) ยุติการใช้ราคาเป็นตัวตัดสินในการสั่งซื้อ (Ending Price Tag Awards) การปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง (Improve the Process Constantly) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Institute training on the job) การนำองค์กร (Institute

⁶⁰William E. Deming, **The Essential Deming: Leadership Principles from the Father of Quality** (The United State of America: McGraw-Hill, 2009), 57-67.

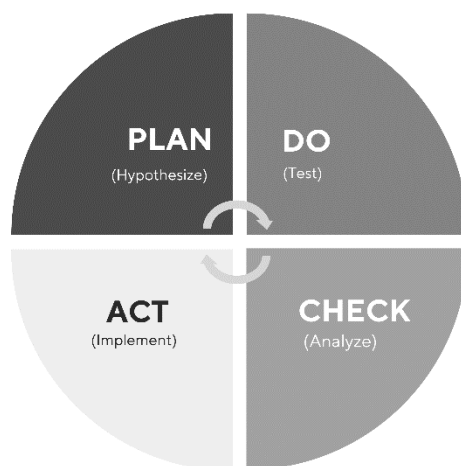
Leadership) การขับไล่ความกลัว (Drive Out Fear) การทำลายอุปสรรคขวางกั้นระหว่างหน่วยงาน (Break Down Department Barriers) ขจัดคำขวัญ คำชี้ชวน และเป้าหมายสำหรับแรงงาน (Eliminate slogans, exhortations, and targets for the work force) ยกเลิกมาตรฐานของงานในโรงงานและการบริหารงานโดยวัตถุประสงค์ (Eliminate work standards (quotas) on the factory floor and management by objective) ขจัดอุปสรรคของความภาคภูมิใจ (Remove Barriers to Pride) การศึกษาและการฝึกอบรม (Education and Retraining) และการปฏิรูปเป็นของทุกคน (Involve Everyone in Transformation)

1.3 โรคและบาปที่ร้ายแรง (Deadly diseases and sins) โดยเดมมิ่งกล่าวว่าการทำตามหลักการจัดการคุณภาพ 14 ประเด็นนั้นอาจทำให้ผู้บริหารยากลำบากอุปสรรคในตอนเริ่มต้นซึ่งผู้บริหารควรหลีกเลี่ยงเพราะเป็นการกระทำที่เลวร้าย (Bad practices) หรือโรคและบาปที่ร้ายแรงได้แก่ การขาดความสม่ำเสมอ (Lack of constancy) การให้ความสำคัญกับกำไรในระยะสั้น (Concentration on short-term profits) การเน้นที่การประเมินผลงานมากเกินไป (Overreliance on performance appraisals) การกระโดดข้ามงาน (Job hopping) การเน้นตัวเลขที่มองเห็นได้มากเกินไป (Overemphasis on visible figures)

1.4 แนวคิดเรื่องสาเหตุความผันแปรทั้งแบบธรรมดาและแบบพิเศษ (Application of common and special cause in management) มาใช้ในการบริหารโดยความผันแปรแบบธรรมดา เกิดจากระบบ ในขณะที่ความผันแปรแบบพิเศษเกิดจากบุคคล ซึ่งผู้บริหารมักทำผิดพลาดด้วยการลงโทษพนักงานเนื่องจากความผิดพลาดของงานทั้งที่ความผิดพลาดนั้นเกิดจากระบบซึ่งพนักงานไม่สามารถควบคุมและแก้ไขได้แต่ผู้บริหารเท่านั้นที่แก้ไขได้ด้วยการปรับปรุงระบบ ดังนั้นผู้บริหารต้องสามารถ แยกแยะสาเหตุของปัญหาได้ว่าเกิดจากระบบหรือเกิดจากพนักงานซึ่งอาจใช้เทคนิคทางสถิติ ในการจำแนกสาเหตุของปัญหา

1.5 วัฏจักรเดมมิ่งเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (The Deming cycle: PDCA for continuous improvement) เป็นวงจรการควบคุมที่ก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องคือ วงจร DPSR ซึ่งเน้นการควบคุมคุณภาพในกระบวนการของการออกแบบ (Design) การผลิต (Production) การขาย (Sales) และการวิจัย (Research) เขาเห็นว่าการจัดการคุณภาพที่ประสบความสำเร็จนั้นผู้บริหารระดับสูงต้องมีบทบาทหลายด้าน ประการแรกสุดต้องยอมรับและผูกพันตามประเด็นหลักการจัดการ 14 ประเด็นตามที่เดมมิ่ง (Deming) เสนอไว้ นั่นก่อน ต่อมาเขาได้เริ่มนำแนวคิดไปปฏิบัติจริงผ่านที่เรียกว่า “วงล้อเดมมิ่ง (Deming Wheel)” หรือวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้รับความนิยมและถูกนำไปเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง วงจรนี้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) กำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์ปัญหา และวางแผนการปรับปรุง 2) การทำ (Do) ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ในสภาพแวดล้อมจริง 3) การตรวจสอบ (Check) ประเมินผลและวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเป้าหมาย 4) การแก้ไขหรือลงมือปรับปรุง

(Act/Corrective Action) นำผลการประเมินมาปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการอย่างต่อเนื่อง⁶¹ ดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 Deming Cycle

ที่มา : ProductPlan. **What is the PDCA Circle.** accessed December 1, 2023, available from <https://www.productplan.com/glossary/pdca-cycle/>

ซึ่งวงจรนี้ช่วยให้การบริหารคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสามารถปรับปรุงองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁶²

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพของครอสบี้ (Crosby)

แนวคิดของครอสบี้ (Crosby) ที่ทำให้เขาเป็นที่รู้จักได้แก่ แนวคิดเรื่อง ของเสียเป็นศูนย์ (Zero Defect และทำให้ถูกต้องตั้งแต่แรก (Do It Right The First time) ซึ่งต่อมาในปี 1984 ได้ตีพิมพ์หนังสือชื่อ Quality Without Tears และยังแต่งหนังสือชื่อ The Art of Getting Your Own Sweet Way หลังจากนั้นไม่นาน เขาก็ได้ตีพิมพ์หนังสือการจัดการหนึ่งชุด 3 เล่ม Running Things, The Eternally Successful Organization และ Leading: The Art of Becoming An Executive ซึ่งได้ให้ความหมายของคุณภาพไว้ 4 ประการ คือ 1) คุณภาพ หมายถึง การทำตามมาตรฐาน (conformance to standards) 2) คุณภาพมาจากการป้องกันของเสีย (defect prevention) ไม่ใช่แก้ไขของเสีย (not defect correction) 3) คุณภาพในฐานะมาตรฐานการทำงานนั้นต้องปราศจากของเสีย (defect-free) และ 4) คุณภาพประหยัดเงิน (saves money)

⁶¹เรื่องเดียวกัน, 107-147.

⁶²ProductPlan, **What is the PDCA Circle**, accessed December 1, 2023, available from <https://www.productplan.com/glossary/pdca-cycle/>

ครอบครัวมีความสามารถในการจัดทำโปรแกรมปรับปรุงคุณภาพเพื่อเพิ่มผลกำไร ซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักการความสมบูรณ์แบบของการจัดการคุณภาพ (Five absolutes of quality management) และปัจจัยพื้นฐานของการปรับปรุง (Basic Elements of Improvement) มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความสมบูรณ์แบบของการจัดการคุณภาพ (Absolutes of Quality Management) เป็นแนวคิดการบริหารที่มุ่งเน้นไปยังพื้นฐานของคุณภาพ โดยเดิมมิ้งได้กำหนดหลักการสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) คุณภาพหมายถึงการทำตามมาตรฐาน ไม่ใช่ความหรูหราหรือความโก้เก๋ (Quality means conformance, not elegance) การบริหารคุณภาพควรมุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างถูกต้อง 2) ไม่มีปัญหาใดสำคัญเท่ากับปัญหาคุณภาพ (There is no such thing as a quality problem) ความบกพร่องด้านคุณภาพเป็นปัญหาหลักที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง 3) ทำให้ถูกต้องตั้งแต่แรกย่อมคุ้มค่าง่าการแก้ไขภายหลัง (It is always cheaper to do the job right) การป้องกันความผิดพลาดตั้งแต่ต้นกระบวนการลดต้นทุนและความสูญเสีย 4) วัดผลงานด้วยคุณภาพ ไม่ใช่ราคา ประสิทธิภาพของงานควรถูกประเมินจากคุณภาพเป็นหลัก ไม่ใช่จากต้นทุนหรือราคาต่ำ 4) มาตรฐานของประสิทธิภาพเท่านั้นที่สามารถทำให้ความบกพร่องเป็นศูนย์ (Zero defects) การบริหารคุณภาพควรมุ่งเน้นการป้องกันความผิดพลาดมากกว่าการค้นหาข้อบกพร่องแล้วแก้ไข (Correction)

2.2 ปัจจัยพื้นฐานของการปรับปรุง (Basic Elements of Improvement) ปัจจัยที่ใช้แยกรูปแบบการบริหารออกเป็นแบบธรรมดา แบบพิเศษ และแบบน่าประทับใจที่สุด มีจำนวน 10 รายการ ได้แก่ การฟัง (Listening) การร่วมมือ (Cooperating) การช่วยเหลือ (Helping) การส่งสาร (Transmitting) การสร้างสรรค์ (Creating) การดำเนินการ (Implementing) การเรียนรู้ (Learning) การนำ (Leading) การติดตาม (Following) และการเสแสร้ง (Pretending)⁶³

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพของจูรัน (Juran)

จูรัน (Juran) ได้เขียนหนังสือเรื่อง “The Quality Control Handbook” ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพอย่างมีขั้นตอน ประกอบด้วย การวางแผน การควบคุม และการปรับปรุงคุณภาพ หรือที่เรียกว่าแนวคิดการจัดการข้ามสายงาน จูรันได้รับเชิญไปยังประเทศญี่ปุ่น โดยสหภาพนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมของญี่ปุ่น (The Union of Japanese Scientists and Engineering, JUSE) เขาได้จัดสัมมนาให้กับผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง โดยมีเนื้อหาเน้นในเรื่องการจัดการโดยเฉพาะในเรื่องการวางแผน เรื่องขององค์กร ความรับผิดชอบ ในส่วนของการจัดการคุณภาพ ความจำเป็นในการตั้งเป้าหมาย และทิศทางของการปรับปรุงพัฒนา โดยเขาได้เน้นย้ำว่าการควบคุมคุณภาพควรเป็นเรื่องสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของการควบคุม การจัดการเนื้อหาในการบรรยายและการสัมมนาของจูรันได้รับการยอมรับและมีการปฏิบัติตามในด้านการจัดการระดับเล็ก ๆ

⁶³ Philip B. Crosby, *Quality Is Still Free: Making Quality Certain in Uncertain Times* (New York: McGraw-Hill, 1996), 185-199.

โดย JUSE และสมาคมมาตรฐานของญี่ปุ่น (Japanese Standards Association) รวมถึงบริษัทใหญ่หลายบริษัทได้เริ่มทำการฝึกอบรมภายใน มีการออกอากาศกระจายเสียงเกี่ยวกับเนื้อหาและแนวความคิดของจูรันทางวิทยุเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่พนักงาน ซึ่งแนวคิดที่สำคัญของจูรัน (Juran) เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพที่สำคัญ ประกอบด้วย

3.1 แนวคิดคุณภาพและต้นทุนคุณภาพ (Quality and cost of quality) หมายถึงความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยส่งผลให้คุณภาพมีความยืดหยุ่นและมีหลายระดับซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของการออกแบบคุณภาพของการทำตามมาตรฐานการใช้ได้ความปลอดภัยและการอยู่ในสภาพดีในขณะที่ใช้ส่วนในเรื่องต้นทุนคุณภาพแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ต้นทุนความล้มเหลวภายใน (Internal failure costs) หมายถึง ต้นทุนในการค้นหาความผิดพลาดหรือความบกพร่องของสินค้าก่อนส่งไปยังลูกค้า ต้นทุนความล้มเหลวภายนอก (External failure costs) หมายถึง ต้นทุนที่เกิดขึ้นในกรณีที่สินค้าถึงมือลูกค้าแล้ว ต้นทุนการประเมินผล (Appraisal costs) หมายถึง ต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการประเมินคุณภาพของสินค้า และต้นทุนการป้องกัน (Prevention costs) หมายถึง ต้นทุนที่เกิดขึ้นในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาของเสียหรือความล้มเหลว⁶⁴

3.2 นิสัยคุณภาพ (Quality habits) เป็นการบริหารคุณภาพที่มุ่งสู่การปรับปรุงคุณภาพโดยการสร้างนิสัยคุณภาพขึ้นในองค์กรโดยมีกระบวนการ 4 ขั้น ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน การกำหนดแผนในการบรรลุเป้าหมาย การกำหนดความรับผิดชอบของแต่ละคนให้ชัดเจน และการให้รางวัลโดยพิจารณาผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก

3.3 ไตรยางค์คุณภาพ (Quality trilogy) หรือแนวคิดการจัดการข้ามสายงาน (Cross functional management) เป็นเงื่อนไขหรือองค์ประกอบ 3 ด้าน ที่จะทำให้การคุณภาพประสบความสำเร็จ มีหลักการสำคัญอยู่ 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุง (Improvement)

3.4 ลำดับขั้นความสำเร็จที่เป็นสากล (Universal breakthrough sequences) เป็นลำดับขั้นตอนที่มุ่งไปสู่การจัดการคุณภาพที่ประสบความสำเร็จในระดับที่เป็นสากล โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการปรับปรุงคุณภาพ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ การพิสูจน์ถึงความจำเป็นของการจัดการคุณภาพ (Proof of need) หมายถึง การที่ผู้บริหารรับรู้ถึงความจำเป็นที่จะต้องทำการเปลี่ยนแปลงองค์การ การกำหนดโครงการปรับปรุง (Project identification) หมายถึง การพิจารณาว่าปัญหาใดเป็นปัญหาสำคัญเพื่อที่จะได้จัดทำโครงการ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นให้ลุล่วงไป การดำเนินการเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพ (Organizing for improvement) หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารให้ความเอาใจใส่และมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลโครงการตั้งแต่เริ่มต้น รวมถึงการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน การจัดสรรทรัพยากร การวางรูปแบบกระบวนการทำงาน และการกำหนดเป้าหมายสำหรับการวัดความสำเร็จ การวินิจฉัยปัญหา

⁶⁴Joseph M. Juran and Joseph A. De Feo, *Juran's Quality Handbook*, 6th ed. (New York: McGraw-Hill, 2010), 69.

(Diagnostic journey) หมายถึง กระบวนการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาเพื่อตรวจหาสาเหตุหลักและสาเหตุย่อยของปัญหาที่เกิดขึ้น การลงมือแก้ไขปัญหา (Remedial action) หมายถึง การดำเนินการมาตรการหรือการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นในด้านต่าง ๆ เพื่อลบล้างปัญหาที่ได้วินิจฉัยไว้และปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน การจัดการกับการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (Resistance to change) และการรักษาระดับความก้าวหน้า (Holding onto gains) หมายถึง ความพยายามในการรักษาและป้องกันกระบวนการที่ดำเนินการเปลี่ยนแปลงแล้วมิให้หวนกลับไปสู่ กระบวนการแบบเดิม ๆ ที่ไร้ประสิทธิภาพ⁶⁵

4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐาน (International Organization for Standardization)

องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐาน (International Organization for Standardization: ISO) ซึ่งเป็นองค์กรที่พัฒนามาตรฐานสากลสำหรับองค์กรทุกประเภท ตั้งแต่ภาคอุตสาหกรรม บริการ ไปจนถึงการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างระบบการทำงานที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ แนวคิดหลักของ ISO 9001:2015 ซึ่งเป็นมาตรฐานระบบบริหารคุณภาพ (Quality Management System: QMS) ได้กำหนดหลักการบริหารคุณภาพ 7 ประการ ที่องค์กรควรนำไปประยุกต์ใช้ ประกอบด้วย 1) การมุ่งเน้นลูกค้า (Customer Focus) โดยองค์กรต้องเข้าใจความต้องการของผู้รับบริการ และพยายามตอบสนองความคาดหวังเหล่านั้นอย่างต่อเนื่อง การเน้นลูกค้าไม่ใช่เพียงการให้บริการที่ดีเท่านั้น แต่หมายถึงการสร้างระบบและกระบวนการที่สามารถผลิตงานหรือบริการที่มีคุณภาพได้สม่ำเสมอ 2) ภาวะผู้นำ (Leadership) ผู้นำมีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และทิศทางขององค์กร เพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายองค์กรและระบบคุณภาพ การมีผู้นำที่ชัดเจนและสร้างแรงจูงใจจะช่วยให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 3) การมีส่วนร่วมของบุคลากร (Engagement of People) บุคลากรทุกระดับต้องได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงและสร้างคุณภาพ รวมถึงการพัฒนาทักษะความรู้ และทัศนคติในการทำงาน การสร้างวัฒนธรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อคุณภาพเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างยั่งยืน 4) การบริหารเชิงกระบวนการ (Process Approach) ซึ่งมองการทำงานทั้งหมดเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกัน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน จนถึงการประเมินผล การควบคุมกระบวนการอย่างเป็นระบบช่วยให้การดำเนินงานมีคุณภาพสม่ำเสมอและลดความสูญเสีย 5) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Improvement) องค์กรต้องมีระบบปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 6) การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล (Evidence-Based Decision Making) เป็นหลักการสำคัญของ ISO ซึ่งองค์กรต้องอ้างอิงข้อมูลและหลักฐานจริงในการตัดสินใจ ไม่ใช่เพียงความรู้สึกหรือประสบการณ์ส่วนบุคคล การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบช่วยให้สามารถปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มประสิทธิผลขององค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรม และ 7) การบริหารความสัมพันธ์กับผู้

⁶⁵Joseph M. Juran, *Juran on Planning for Quality* (New York: The free press, 1988), 13-17.

ส่วนได้ส่วนเสีย (Relationship Management) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและยั่งยืนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น คู่ค้า ชุมชน และผู้รับบริการ เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและคุณภาพสูง การสื่อสารและความร่วมมือที่ดีจะช่วยสนับสนุนการสร้างคุณภาพในทุกขั้นตอนของกระบวนการ⁶⁶

5. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพของสถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติ (NIST)

สถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติ (NIST) ได้ก่อตั้งรางวัลคุณภาพแห่งชาติของ สหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและยกระดับความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร ให้สามารถสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าและเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมขององค์กร รางวัลนี้มีบทบาทสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ช่วยปรับปรุงวิธีการทำงาน ความสามารถ และผลการดำเนินงานขององค์กรให้เป็นที่ยอมรับ โดยมุ่งให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน 2) กระตุ้นให้เกิดการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างองค์กรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาต่อเนื่อง และ 3) เป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารผลการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงใช้เป็นแนวทางในการวางแผน เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ และขยายขอบเขตการดำเนินงานไปสู่ด้านการศึกษาและด้านสุขภาพ⁶⁷ จากเกณฑ์การยกระดับบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศดังกล่าวข้างต้น มีการพิจารณา ประเมินองค์การโดยใช้เกณฑ์ 7 หมวด ดังแผนภูมิที่ 4

⁶⁶International Organization for Standardization, **ISO's Structure**, accessed January 9, 2024, available from <https://www.iso.org/standards/popular/iso-9000-family>

⁶⁷National Institute of Standards and Technology (NIST), **Education Criteria for Performance Excellence**, accessed January 15, 2024, available from http://www.nist.gov/baldrige/publications/education_criteria.cfm

แผนภูมิที่ 4 กรอบแนวคิดเกณฑ์รางวัล Malcolm Baldrige National Quality Award

ที่มา : สัจวรรณ รัตตะโทก. “การประยุกต์ใช้เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติมัลคอล์มบอลดริจในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2562).

ในปัจจุบัน The Malcolm Baldrige National Quality Program มีองค์ประกอบหลัก 7 ประการ ซึ่งได้ปรับให้เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้ในระบบการศึกษา ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำ (Leadership) ผู้บริหารระดับสูงต้องให้ความสำคัญต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีทิศทาง การบริหารที่ชัดเจนทั้งระยะสั้นและระยะยาว มอบอำนาจและการตัดสินใจไปยังหน่วยงานย่อยหรือ ทีมงาน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านความเที่ยงตรง นวัตกรรม ความปลอดภัย และความก้าวหน้าขององค์กรและนักเรียน รวมถึงต้องมีปฏิสัมพันธ์กับ บุคลากรเพื่อความเข้าใจเป้าหมายร่วมกัน และรับฟังความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 2) การ วางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) การวางแผนต้องมีความครอบคลุม มีขั้นตอนและหลักการ บริหารที่ชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายความสำเร็จ พร้อมมีผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดสำหรับประเมินผล นำผลการดำเนินงานมาเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ของโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 3) นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (Student Stakeholders and Market Focus) โรงเรียนต้องตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของ ผู้ปกครองและนักเรียน รวมถึงความต้องการในท้องถิ่นและระดับการศึกษาของบุคคล หากระบบการ จัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความต้องการ ต้องปรับปรุงและสร้างความสัมพันธ์เพื่อเพิ่มความ พึงพอใจต่อทุกฝ่าย 4) สารสนเทศและการวิเคราะห์ (Information and Analysis) องค์กรต้องมีการ วัดและวิเคราะห์ระบบบริหารเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ เลือกตัวชี้วัดที่ครอบคลุมความสามารถทาง วิชาการ และนำผลมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนปรับปรุง มีระบบจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสำหรับ หน่วยงาน ทีมงาน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ 5) คณะและทีมงาน (Faculty

and Staff Focus) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน มีการสื่อสารอย่างมีทักษะ ทีมงานต้องมีชีวิตชีวา พร้อมปรับปรุงและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เรียนรู้ เป้าหมายร่วมกัน มีผู้นำที่ชัดเจน และจัดให้มีการฝึกอบรมและนิเทศสำหรับสมาชิกใหม่อย่างสม่ำเสมอ 6) กระบวนการบริหาร (Process Management) การจัดการเรียนรู้ต้องตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานสากล ใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน เชื่อมโยงความรู้ และถ่ายโอนสู่กระบวนการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวัดประเมินเป็นระยะและบูรณาการผลเพื่อการประเมินโดยรวม รวมถึงให้บริการและดูแลความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักเรียน และ 7) ผลการดำเนินงานขององค์กร (Organization Performance Results) ประเมินผลการเรียนของนักเรียนด้วยตัวชี้วัดที่ชัดเจน วัดความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตลอดจน ประสิทธิภาพด้านงบประมาณ การบริหารคณะและทีมงาน เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรสามารถดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง⁶⁸

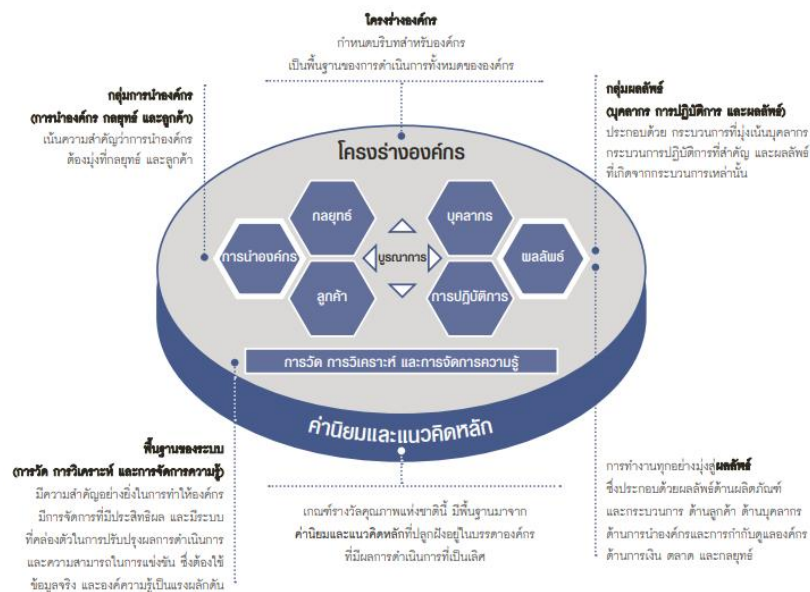
6. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย (TQA)

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ได้ริเริ่มจัดตั้ง รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย (Thailand Quality Award: TQA) ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน 2539 รางวัลนี้มุ่งเน้นองค์กรทุกประเภทและทุกขนาดที่มีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการบริหารจัดการและผลักดันให้องค์กรสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รางวัล TQA ยังถือเป็นรางวัลระดับมาตรฐานโลก เนื่องจากมีพื้นฐานทางเทคนิคและกระบวนการประเมินที่สอดคล้องกับ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ของสหรัฐอเมริกา ด้วยความสำคัญของรางวัลนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้นำรางวัล TQA บรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตของประเทศ เพื่อสนับสนุนให้องค์กรไทยสามารถพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง โดยมีสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเผยแพร่ สนับสนุน และผลักดันให้องค์กรนำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติมาประยุกต์ใช้

TQA มีเจตนารมณ์สำคัญหลายประการ ได้แก่ การสนับสนุนให้องค์กรนำแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติไปปรับปรุงความสามารถในการแข่งขัน การประกาศเกียรติคุณแก่องค์กรที่ประสบความสำเร็จในระดับมาตรฐานโลก การกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างองค์กร รวมถึงการแสดงถึงความมุ่งมั่นขององค์กรไทยในการยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ และเกณฑ์รางวัล TQA ช่วยให้องค์กรสามารถประเมินตนเองได้อย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้บริหารรับทราบสภาพที่แท้จริงของการบริหารจัดการว่ามีจุด

⁶⁸สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2558 (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2558), 28-32.

แข็งและจุดใดที่ต้องปรับปรุง สามารถกำหนดวิธีการและเป้าหมายที่ชัดเจนในการจัดทำแผนปฏิบัติการ และเมื่อนำแผนไปปฏิบัติจนบรรลุเป้าหมาย องค์กรก็สามารถสมัครเข้ารับรางวัลได้ โดยจะได้รับการตรวจประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้แม้องค์กรจะไม่ได้รับรางวัล ผลการประเมินและรายงานป้อนกลับก็ยังมีประโยชน์อย่างยิ่งในการวางแผนปรับปรุงองค์กรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เกณฑ์รางวัลประกอบด้วย 7 หมวดหลักที่เป็นกรอบการดำเนินงานเพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งสามารถนำไปเปรียบเทียบและพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ดังแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 โครงสร้างของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ

ที่มา : สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2563-2564 TQA Criteria for Performance Excellence Framework 2563-2564. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ ตะวันออก จำกัด, 2562.

กรอบความคิดของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) ถูกออกแบบเพื่อกำหนดบริบทและแนวทางปฏิบัติขององค์กรในด้านต่าง ๆ ทั้งสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ในการทำงาน ความท้าทาย และความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ รวมถึงการปฏิบัติการของระบบภายในองค์กร เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติประกอบด้วย 7 หมวดหลัก ซึ่งระบุถึงลักษณะการปฏิบัติและผลลัพธ์ที่องค์กรควรบรรลุ ดังนี้ หมวดที่ 1 คือ การนำองค์กร (Leadership) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยม ระบบกำกับดูแล และการขับเคลื่อนวัฒนธรรมองค์กรให้สอดคล้องกับความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บทบาทของผู้นำครอบคลุมถึงการกำกับดูแลระบบบริหาร การส่งเสริมนวัตกรรม และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก หมวดที่ 2 คือ กลยุทธ์ (Strategy) องค์กรจำเป็นต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์และ

เป้าประสงค์ระยะยาว รวมถึงจัดทำแผนปฏิบัติการที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การถ่ายทอดกลยุทธ์ให้เกิดผลจริงภายในองค์กรถือเป็นหัวใจสำคัญ หมวดที่ 3 คือ ลูกค้า (Customer focus) ซึ่งมุ่งเน้นความเข้าใจลูกค้า การสร้างความผูกพัน และการพัฒนาประสบการณ์ของลูกค้าในทุกจุดสัมผัส องค์กรต้องมีระบบรับฟังเสียงลูกค้า วิเคราะห์พฤติกรรม และตอบสนองด้วยวิธีการที่สร้างความพึงพอใจและคุณค่าที่เหนือกว่า หมวดที่ 4 คือ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis, and Knowledge Management) องค์กรต้องนำระบบข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือมาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน จัดการองค์ความรู้ และใช้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ การวัดต้องครอบคลุมสมรรถนะทั้งกระบวนการ ลูกค้า และผลลัพธ์ทางกลยุทธ์ หมวดที่ 5 คือ บุคลากร (Workforce focus) เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร การสร้างแรงจูงใจ วัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน และการจัดการสมรรถนะของบุคลากรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร องค์กรควรส่งเสริมความผาสุก ความปลอดภัย และการเติบโตของบุคลากรทุกระดับ หมวดที่ 6 คือ การปฏิบัติการ (Operations focus) เป็นการออกแบบและบริหารกระบวนการหลัก การเลือกซัพพลายเออร์ การจัดการความเสี่ยงและความต่อเนื่องทางธุรกิจ รวมถึงการปรับปรุงกระบวนการด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดคุณภาพสูงสุดและมีประสิทธิภาพ และหมวดสุดท้าย คือ ผลลัพธ์ (Results) ซึ่งสะท้อนผลการดำเนินงานขององค์กรในทุกมิติ เช่น ลูกค้า บุคลากร การเงิน กระบวนการ และความรับผิดชอบต่อสังคม องค์กรต้องแสดงผลลัพธ์ที่ดียิ่งอย่างต่อเนื่องและสามารถเปรียบเทียบกับมาตรฐานระดับประเทศและระดับโลก

องค์ประกอบทั้ง 7 หมวดนี้มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการนำองค์กร (หมวด 1) ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดผลลัพธ์ (หมวด 7) ลูกศรแนวนอนที่เชื่อมระหว่างสองหมวดนี้แสดงถึงความสำคัญของข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งเป็นพื้นฐานของระบบการจัดการผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ระบบการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (หมวด 4) ยังเป็นแรงผลักดันสำคัญในการปรับปรุงผลการดำเนินงานและความสามารถในการแข่งขันขององค์กร โดยใช้ข้อมูลและองค์ความรู้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจและพัฒนาการปฏิบัติการโดยรวม ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นว่า เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เป็นมุมมองเชิงระบบที่ช่วยให้องค์กรสามารถวิเคราะห์ ปรับปรุง และบริหารจัดการได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทั้งในระดับประเทศและระดับโลก⁶⁹

⁶⁹เรื่องเดียวกัน, 33-37.

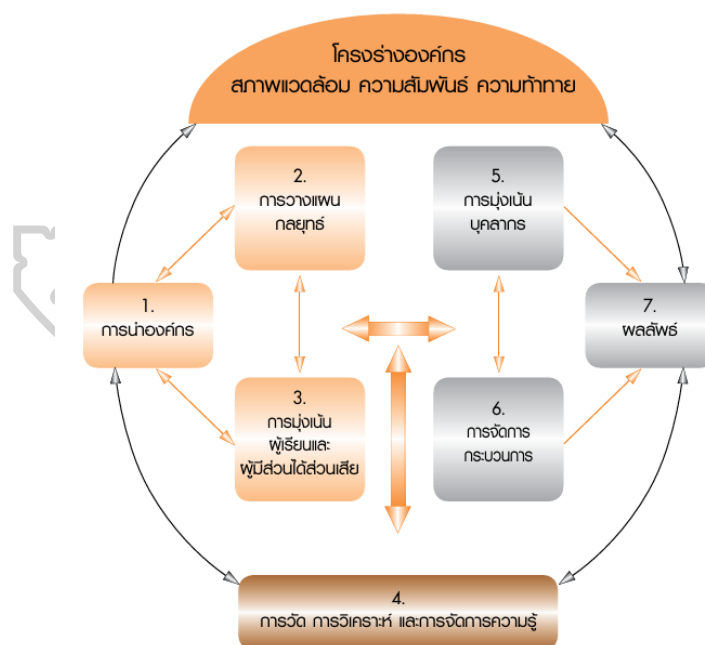
7. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ตามคู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล

การบริหารจัดการระบบคุณภาพถือเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันและพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวสู่มาตรฐานสากล ระบบนี้ไม่เพียงแต่ส่งผลต่อการบริหารงานของโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงคุณลักษณะของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อนักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายปลายทางของการศึกษา ระบบบริหารจัดการดังกล่าวได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางที่จะพัฒนาองค์กรให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ การดำเนินงานของระบบบริหารจัดการคุณภาพนี้อิงตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย (Thailand Quality Award: TQA) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดผลลัพธ์ทั้งในด้านการปฏิบัติและการบริหารจัดการตามมาตรฐานโลก ระบบ TQA มีพื้นฐานทางเทคนิคและกระบวนการตัดสินรางวัลที่สอดคล้องกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA) ถือเป็นต้นแบบที่หลายประเทศทั่วโลกนำไปปรับใช้และพัฒนาต่อยอดในรูปแบบของตนเอง⁷⁰ ซึ่งหลักการและแนวคิดในการกำหนดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ มีพื้นฐานอยู่บนค่านิยมและแนวคิดหลัก 11 ประการที่สะท้อนถึงแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอย่างรอบด้านคือ 1) การนำที่มีวิสัยทัศน์ร่วม (Visionary Leadership) โดยผู้นำระดับสูงจะต้องกำหนดทิศทางและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน พร้อมทั้งสื่อสารแนวทางเหล่านี้สู่การปฏิบัติและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ 2) การศึกษาที่ยึดการเรียนรู้เป็นแกนกลาง (Learning-Centered Education) ซึ่งมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและคุณลักษณะของผู้เรียนในอนาคต ทั้งยังสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความพึงพอใจของผู้เรียน อีกทั้งแปลงความต้องการเหล่านี้เป็นหลักสูตรและการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสม 3) การเรียนรู้ขององค์กรและบุคคล (Organizational and Personal Learning) โรงเรียนจัดระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันและการเรียนรู้รายบุคคลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้เรียน 4) การให้คุณค่ากับคณะครู บุคลากร และผู้มีส่วนร่วม (Valuing Faculty, Staff and Partners) โรงเรียนต้องเห็นคุณค่าของครูและบุคลากรผ่านการสร้างความผูกพัน ความพึงพอใจ แรงจูงใจ และสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนความสำเร็จของโรงเรียน 5) ความคล่องแคล่ว กระจัดหรือร้อน (Agility) คือความสามารถในการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อลดรอบเวลาและต้นทุนในการพัฒนาคุณภาพ 6) การมุ่งอนาคต (Focus on The Future) เน้นการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงปัจจัยระยะสั้นและระยะยาว ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมของนักเรียนและบุคลากรให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

⁷⁰สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 1.

โลก 7) การจัดการเพื่อให้เกิดนวัตกรรม (Managing for Innovation) โรงเรียนต้องแสวงหา สร้าง และใช้ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และการบริการต่อผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 8) การบริหารจัดการบนพื้นฐานของข้อมูลจริง (Management by Fact) เป็นหลักการที่วางแผนและตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้เพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานและเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ 9) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะและความเป็นพลเมืองดี (Public/Social Responsibility and Citizenship) โรงเรียนมีบทบาทในการดูแลสังคม ชุมชน และสร้างบุคลากรที่มีจริยธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 10) การมุ่งเน้นผลลัพธ์และการสร้างคุณค่า (Focus on Result and Creating Value) หมายถึงการวางแผนปฏิบัติและประเมินผลสำคัญในทุกะดับงานเพื่อสร้างคุณค่าและผลสำเร็จของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ 11) มุมมองเชิงระบบ (System Perspective) โรงเรียนสร้างระบบบริหารจัดการที่เชื่อมโยงแผนปฏิบัติงาน กระบวนการ ตัวชี้วัด และกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ของโรงเรียนอย่างเป็นองค์รวม⁷¹

จากแนวคิดและค่านิยมหลัก 11 ประการ เพื่อนำไปสู่ผลการปฏิบัติการที่เป็นเลิศขององค์กร (โรงเรียน) ได้ถูกนำมาผนวกเป็นองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพ 7 หมวด ดังแผนภูมิที่ 6

แผนภูมิที่ 6 องค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.

⁷¹เรื่องเดียวกัน, 3-6.

หมวดที่ 1 คือ การนำองค์กร (Leadership) เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารกำหนดทิศทาง การพัฒนาโรงเรียนผ่านการสร้างวิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน รวมถึงการยึดหลักธรรมาภิบาล การปฏิบัติตามกฎหมาย และความรับผิดชอบต่อสังคม ภาวะผู้นำระดับสูงต้องสามารถสื่อสารเป้าหมายร่วมกับบุคลากร ส่งเสริมการเติบโตของผู้นำรุ่นใหม่ กำกับติดตามผลการดำเนินงานขององค์กร และสร้างบรรยากาศที่กำหนดมาตรฐานด้านจริยธรรมและความเป็นพลเมืองที่ดีในสถานศึกษา

หมวดที่ 2 คือ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) ขั้นตอนการกำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์และวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาโรงเรียน การถ่ายทอดแผนสู่การปฏิบัติอย่างมีระบบ การจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม การทบทวนและปรับแผนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการติดตามผลและประเมินความสำเร็จเพื่อให้โรงเรียนสามารถพัฒนาอย่างมั่นคงและต่อเนื่องในระยะยาว

หมวดที่ 3 การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Student and Stakeholder Focus) เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความผูกพันกับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิผล ประกอบด้วย การสร้างวัฒนธรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการนำข้อมูลสะท้อนกลับมาใช้ในการปรับปรุงงานและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบสนองต่อคุณภาพการศึกษา

หมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis, and Knowledge Management) มุ่งเน้นการบริหารจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ขององค์กรอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมกระบวนการคัดเลือก รวบรวม วิเคราะห์ และจัดการสารสนเทศ ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน การทบทวนผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ถูกนำมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ยกกระดับผลการดำเนินงานโดยรวม และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

หมวดที่ 5 การมุ่งเน้นบุคลากร (Faculty and Staff Focus) เป็นกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มุ่งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถใช้ศักยภาพได้เต็มที่สอดคล้องกับพันธกิจและทิศทางการพัฒนาโรงเรียน ประกอบด้วย การสร้างความผูกพัน การพัฒนาและเสริมสมรรถนะ การวางแผนอัตรากำลัง และการประเมินขีดความสามารถอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ขององค์กร

หมวดที่ 6 การจัดการกระบวนการ (Process Management) เกี่ยวข้องกับการกำหนดระบบงานและสมรรถนะหลักที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของโรงเรียน การออกแบบและพัฒนากระบวนการที่สำคัญ เพื่อมุ่งสร้างคุณค่าให้แก่ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน การบริหารกระบวนการอย่างเป็นระบบช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

หมวดที่ 7 ผลลัพธ์ (Performance Results) เป็นการประเมินระดับผลการดำเนินงานของโรงเรียนในด้านที่สำคัญ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สถานะทางการเงินและงบประมาณ ประสิทธิภาพด้านบุคลากร คุณภาพของกระบวนการ และผลด้านภาวะผู้นำ ข้อมูลและตัวชี้วัดเหล่านี้ใช้สำหรับเปรียบเทียบกับสถาบันการศึกษาอื่น รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างยั่งยืนและเป็นระบบ⁷²

แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการระบบคุณภาพ

การประเมินการบริหารจัดการระบบคุณภาพเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ได้นำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติมาประยุกต์ใช้ โดยกำหนดลักษณะการตั้งคำถามเพื่อชี้ให้เห็นแนวทางการบริหารจัดการของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการและสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำหรับแนวทางการดำเนินการที่นำเสนอต่อไปนี้ เป็นเพียงแนวทางกว้าง ๆ หรือเป็นตัวอย่างเท่านั้น ทั้งนี้โรงเรียนสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินการที่แตกต่างกันไปตามบริบทและศักยภาพของแต่ละโรงเรียน

หมวดที่ 1 การนำองค์กร

1.1 ให้อธิบายการดำเนินการที่ผู้บริหารโรงเรียนชั้นนำและทำให้โรงเรียนมีความยั่งยืน รวมทั้งอธิบายการดำเนินการที่ผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารกับบุคลากร และกระตุ้นให้มีผลการดำเนินการที่ดี

ก. วิสัยทัศน์และค่านิยม

ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและสร้างค่านิยมที่ชัดเจนสำหรับองค์กร การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมจะถูกถ่ายทอดไปยังบุคลากร นักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านการประชุม กิจกรรมร่วม และช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้อย่างเป็นรูปธรรม การปฏิบัติตนของผู้บริหารเป็นตัวอย่างที่สะท้อนความมุ่งมั่นต่อค่านิยมของโรงเรียน และสร้างวัฒนธรรมที่ยึดถือคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ผู้บริหารยังสร้างบรรยากาศการทำงานที่สนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายและหลักจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยการวางกฎระเบียบ ส่งเสริมการอบรม และติดตามการดำเนินงาน ทำให้บุคลากรและนักเรียนเกิดความตระหนักรู้ในบทบาทของตนและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เพื่อให้โรงเรียนมีความยั่งยืน ผู้บริหารสนับสนุนการปรับปรุงผลการดำเนินงาน การบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และการสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งในระดับองค์กรและบุคคล สนับสนุนการพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ และวางแผนสืบทอดตำแหน่งอย่างเป็นระบบ สิ่งเหล่านี้ช่วยให้โรงเรียนบรรลุผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับสถาบันอื่น ๆ โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

⁷²เรื่องเดียวกัน, 13-15.

1. กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียนทั้งสภาพจริงในปัจจุบันและสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. กำหนดค่านิยมของโรงเรียนในการทำงานให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร

3. ผู้บริหารโรงเรียนสร้างศรัทธาโดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน ตามค่านิยมของโรงเรียนเพื่อพัฒนาบุคลากรผู้นำขององค์กรนี้ในอนาคต

4. ผู้บริหารโรงเรียนมีระบบให้บุคลากรได้ใช้ศักยภาพในการทำงาน อย่างเต็มที่ภายใต้การกระจายอำนาจและการบริหารแบบมีส่วนร่วม

5. สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพการปฏิบัติงานและให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

6. จัดระบบการสื่อสารเพื่อให้ทราบและเกิดการยอมรับในวิสัยทัศน์ ค่านิยม และผลการดำเนินการที่คาดหวังของโรงเรียนแบบสองทิศทาง อย่างหลากหลายรูปแบบ

7. ผู้บริหารโรงเรียนสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงผลการดำเนินการ การบรรลุพันธกิจ และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ รวมทั้งส่งเสริมและกำกับให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และมีจริยธรรม

ข. การสื่อสารและผลการดำเนินการ

ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารและสร้างความผูกพันกับบุคลากรทุกระดับ การสื่อสารของผู้บริหารเป็นไปอย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา และเป็นสองทิศทาง บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ติดตามข้อมูล และรับทราบการตัดสินใจที่สำคัญของโรงเรียนได้อย่างทันท่วงที ผู้บริหารยังใช้วิธีให้รางวัล ชมเชย และยกย่องผลงานของบุคลากร เพื่อสร้างแรงจูงใจและเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ในด้านการมุ่งเน้นการลงมือทำเพื่อบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารติดตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้บุคลากรทราบความคาดหวังและปรับปรุงการทำงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน การดำเนินงานของผู้บริหารยังคำนึงถึงการสร้างคุณค่าและความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับพันธกิจขององค์กร โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในโรงเรียนแบบสองทิศทาง เพื่อสร้างความรักและผูกพันของ บุคลากรกับโรงเรียน

2. ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการเชิงรุกในการสร้างแรงจูงใจและสื่อสาร การตัดสินใจที่สำคัญให้บุคลากรทราบเพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ให้เกิดผลการดำเนินการที่ดีกับโรงเรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดผลการดำเนินการให้บรรลุวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการสร้างคุณค่ากับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. ผู้บริหารโรงเรียนทบทวนผลการดำเนินการของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม โดยนำผลการประเมินการดำเนินงานมาเทียบกับเป้าหมายของตัวชี้วัดในแผนกลยุทธ์⁷³

1.2 ระบบธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม : โรงเรียนดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยใช้ระบบบริหารที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับกฎหมาย เพื่อให้การทำงานของผู้บริหารและบุคลากรเป็นไปอย่างมีจริยธรรมและเป็นธรรม นอกจากนี้ โรงเรียนยังส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านกิจกรรมเพื่อชุมชน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมของพลเมืองดี ทำให้สถานศึกษามั่นใจได้ว่าการจัดการศึกษามีความรับผิดชอบต่อและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

ก. ระบบธรรมาภิบาลของโรงเรียน

โรงเรียนดำเนินการทบทวนระบบธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความสำเร็จและความน่าเชื่อถือ ผู้บริหารระดับสูงมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการดำเนินงานด้านการเงินอย่างโปร่งใส โรงเรียนกำหนดกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการกำกับ ดูแล และวางนโยบายการเปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจน รวมถึงมีการตรวจสอบภายในและภายนอกที่เป็นอิสระ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการประเมินผลการดำเนินงาน โรงเรียนใช้เกณฑ์และตัวชี้วัดที่ชัดเจนสำหรับผู้บริหารระดับสูง คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินถูกนำมาปรับปรุงการบริหารงานและเพิ่มประสิทธิภาพการนำองค์กร ทำให้การตัดสินใจมีคุณภาพสูงขึ้น การดำเนินงานมีความโปร่งใส และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำในด้านการเงิน ความโปร่งใสในการดำเนินงาน และการตัดสินใจที่เกิดจากการบริหารจัดการ
2. ผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนมีนโยบายในเรื่องการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสาร และบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบภายในและภายนอกที่เป็นอิสระ
3. ผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร และการปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
4. จัดดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานของผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำผลการประเมิน การปฏิบัติงานไปพัฒนาและปรับปรุงระบบการนำองค์กร

ข. การประพฤติตามกฎหมายและมีจริยธรรม

โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อคาดการณ์และป้องกันผลกระทบเชิงลบจากการจัดการเรียนการสอน การให้บริการ และการปฏิบัติงานต่อสังคม โดยมีการประเมินปัญหาในปัจจุบันและคาดการณ์ความเสี่ยงในอนาคต พร้อมเตรียมมาตรการเชิงรุกที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม โรงเรียนกำหนดตัวชี้วัดและเป้าประสงค์สำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับ

⁷³เรื่องเดียวกัน, 16-20.

กฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย รวมทั้งมีการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับทุกด้านของการจัดการเรียนการสอน การให้บริการ และการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการดำเนินงานทุกด้านเป็นไปอย่างมีจริยธรรม โรงเรียนมีระบบกำกับดูแลและตัวชี้วัดที่ชัดเจนในการส่งเสริมการปฏิบัติอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรม ภายใต้โครงสร้างธรรมาภิบาลและครอบคลุมทุกระดับบุคลากร ตลอดจนในการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หากพบการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรม โรงเรียนมีขั้นตอนในการกำกับดูแล ตรวจสอบ และดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม เพื่อรักษามาตรฐานและความน่าเชื่อถือขององค์กร โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือผลการดำเนินการของโรงเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต
2. กำหนดมาตรการ กระบวนการ ตัวชี้วัด และเป้าประสงค์ในการจัดการความเสี่ยงที่คาดการณ์หรือที่เกิดขึ้นแล้วในการดำเนินการและการให้บริการของโรงเรียนและกำกับดูแลให้บุคลากรทำงานให้ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
3. จัดดำเนินการส่งเสริมและกำกับให้บุคลากรทำงานอย่างถูกต้อง ตามระเบียบ ข้อบังคับ หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
4. กำกับดูแลและดำเนินการต่อการประพฤติปฏิบัติที่ขัดต่อกฎระเบียบ ข้อบังคับ และหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของบุคลากร

ค. การสนับสนุนจากชุมชนที่สำคัญ

โรงเรียนดำเนินการสนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนที่สำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการระบุชุมชนที่มีบทบาทสำคัญ เช่น ชุมชนรอบโรงเรียน ผู้ปกครอง องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานพันธมิตรต่าง ๆ จากนั้นกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของชุมชน เช่น การจัดอบรม การบริการสังคม หรือโครงการร่วมพัฒนา โรงเรียนมีกระบวนการวางแผนและติดตามผลเพื่อให้แน่ใจว่ากิจกรรมเหล่านี้สร้างประโยชน์ทั้งต่อชุมชนและโรงเรียน ผู้บริหารและบุคลากรมีบทบาทร่วมกันในการสร้างความร่วมมือ โดยสื่อสารและประสานงานอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักเรียน และติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาชุมชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างโรงเรียนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดชุมชนที่สำคัญและกิจกรรมที่โรงเรียนจะเข้าไปมีส่วนร่วม และสนับสนุนชุมชนนั้น ๆ
2. ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรของโรงเรียนดำเนินการสนับสนุน และสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนที่สำคัญ⁷⁴

⁷⁴เรื่องเดียวกัน, 21-24.

หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์

2.1 การจัดทำกลยุทธ์ : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการจัดทำกลยุทธ์ ให้อธิบายวิธีการที่โรงเรียนใช้ในการกำหนดความท้าทายและความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ อธิบายการสร้างกลยุทธ์และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนที่ให้ความสำคัญต่อความท้าทายและเสริมสร้างความได้เปรียบสรุปวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่สำคัญของโรงเรียนและเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้อง

ก. กระบวนการจัดทำกลยุทธ์

โรงเรียนดำเนินการวางแผนเชิงกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ เริ่มจากการกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว พร้อมวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และความเสี่ยงขององค์กร ผู้บริหาร บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและบทบาทของตน โรงเรียนรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ความต้องการของชุมชน ข้อมูลทางการเงิน และแนวโน้มการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการกำหนดกลยุทธ์ กระบวนการวางแผนมีการกำหนดกรอบเวลาอย่างชัดเจน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว พร้อมติดตามผลและปรับปรุงกลยุทธ์ตามบริบทที่เปลี่ยนแปลง การดำเนินงานทั้งหมดมีความสอดคล้องระหว่างเป้าหมาย กลยุทธ์ และทรัพยากรของโรงเรียน ทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนขององค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อให้เข้าใจสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่มีผลต่อการดำเนินงาน
2. กำหนดทิศทางการพัฒนาโดยสร้างวิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าประสงค์ที่ชัดเจนเพื่่อมุ่งสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการบรรลุ
3. กำหนดกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ที่จะทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนดไว้
4. สื่อสารและถ่ายทอดทิศทางของโรงเรียนให้บุคลากรของโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง

ข. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ส่งเสริมศักยภาพบุคลากร และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กำหนดกรอบเวลาในการบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป้าประสงค์หลักคือการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและสร้างความยั่งยืนขององค์กร วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ตอบสนองต่อความท้าทายและความได้เปรียบของโรงเรียน รวมถึงสนับสนุนโอกาสในการสร้างนวัตกรรมการจัดการศึกษา โรงเรียนติดตามและปรับปรุงวัตถุประสงค์อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างสมดุลระหว่างระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้ยังพิจารณาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนต่อผู้เรียน บุคลากร และชุมชน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ โดยพิจารณาสิ่งที่โรงเรียนคาดหวัง ตอบสนองความท้าทายและความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ ต่โอกาสในการสร้างนวัตกรรม รวมถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ
2. กำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่จะสะท้อนได้ว่าโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์
3. กำหนดเป้าหมายหรือตัวเลขที่โรงเรียนต้องการจะบรรลุของตัวชี้วัด โดยควรนำผลการดำเนินการของโรงเรียนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Baseline data) ไปเทียบเคียงกับเป้าหมายที่กำหนด
4. กำหนดกรอบระยะเวลาของโครงการ/กิจกรรมที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้⁷⁵

2.2 การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ : โรงเรียนอธิบายกระบวนการถ่ายทอดกลยุทธ์ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง พร้อมทั้งชี้แจงขั้นตอนการแปลงวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ให้เป็นแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน นอกจากนี้ต้องสรุปแผนปฏิบัติการและตัวชี้วัดสำคัญที่ใช้ประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงประเมินแนวโน้มผลการดำเนินงานของโรงเรียนในอนาคต โดยนำมาเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดหรือดัชนีที่กำหนดไว้ตามคำถามที่ระบุ

ก. การจัดทำแผนปฏิบัติการ และการถ่ายทอดเพื่อนำไปปฏิบัติ

โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่สำคัญ โดยมีการถ่ายทอดแผนไปยังบุคลากรทุกระดับและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร โรงเรียนเน้นความยั่งยืนของผลการดำเนินงานโดยการติดตามประเมินผล ปรับปรุงกระบวนการ และสร้างระบบสนับสนุนที่มั่นคง ในการสนับสนุนแผนปฏิบัติการ โรงเรียนบริหารจัดการทรัพยากรทั้งด้านการเงิน วัสดุ และบุคลากรอย่างเพียงพอและเหมาะสม พร้อมทั้งประเมินความเสี่ยงด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อปรับการจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับพันธกิจ โรงเรียนยังสร้างสมดุลระหว่างความต้องการทรัพยากรในปัจจุบันกับเป้าหมายระยะยาว เพื่อให้แผนปฏิบัติการสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง โรงเรียนสามารถปรับเปลี่ยนแผนงานและถ่ายทอดให้เกิดการปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ทั้งในเชิงแผนระยะสั้นและระยะยาว โดยแผนปฏิบัติการมีความครอบคลุมทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การให้บริการแก่ผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันเพื่อเพิ่มจำนวนผู้เรียนในเขตรับผิดชอบของโรงเรียน แผนด้านทรัพยากรบุคคลมุ่งพัฒนาขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน โรงเรียนกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่สำคัญเพื่อติดตามความก้าวหน้าและประเมินประสิทธิผลของแผน ระบบการวัดผลถูกออกแบบให้สอดคล้องและครอบคลุมทุกด้าน ทั้งการปฏิบัติจริงของบุคลากร การสร้างคุณค่าแก่ผู้เรียน และความต้องการ

⁷⁵เรื่องเดียวกัน, 25-27.

ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ทำให้แผนปฏิบัติการของโรงเรียนสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. โรงเรียนจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัด โดยพิจารณาความเหมาะสมของแต่ละโครงการทั้งด้านผลผลิต ผลลัพธ์ ความเสี่ยง ความเชื่อมโยงกับงานอื่น รวมถึงงบประมาณ ผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ
2. ใช้การบริหารความเสี่ยงเข้ามาร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่มีผลจากนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้รับบริการและส่วนแบ่งนักเรียนในพื้นที่บริการ
3. พัฒนาระบบการทำงานของโรงเรียนให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับกลยุทธ์ รวมทั้งทำให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
4. พัฒนาสมรรถนะ ทักษะ ความสามารถ ทักษะคิดของบุคลากรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์
5. วิเคราะห์องค์ความรู้ที่ต้องการในการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และทำให้บุคลากรได้เข้าถึงความรู้นั้น พร้อมทั้งแสวงหาความรู้ที่ยังไม่มีมาเผยแพร่แก่บุคลากร
6. มีการสื่อสารและถ่ายทอดแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติทั่วทั้งโรงเรียน
7. ใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการบริหารจัดการและการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
8. โรงเรียนจัดทำแผนบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและรองรับความต้องการด้านอัตรากำลังให้สอดคล้องกับภารกิจขององค์กร
9. โรงเรียนบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ พร้อมสำหรับการนำไปใช้ เพื่อสนับสนุนให้แผนปฏิบัติการสามารถดำเนินได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
10. โรงเรียนกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเพื่อใช้ติดตามความคืบหน้าของแผนปฏิบัติการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร อีกทั้งยังครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

ข. การคาดการณ์ผลการดำเนินการ

โรงเรียนคาดการณ์ผลการดำเนินงานตามกรอบเวลา ทั้งระยะสั้นและระยะยาวโดยใช้ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลด้านบุคลากร และผลด้านประสิทธิภาพของกระบวนการ โรงเรียนรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์แนวโน้มจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เปรียบเทียบกับเป้าประสงค์และผลการดำเนินงานของโรงเรียนคู่เทียบ เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าและช่องว่างที่อาจเกิดขึ้น มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงแผนปฏิบัติการตามความจำเป็น หากพบความแตกต่างระหว่างผลปัจจุบันหรือที่คาดการณ์ไว้กับผลของโรงเรียนคู่

เทียบ โรงเรียนวิเคราะห์สาเหตุและดำเนินมาตรการแก้ไขทันที เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับ เป้าหมายและรักษามาตรฐานคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่ใช้ในการติดตามแผนปฏิบัติการ โดยการ คาดการณ์ผลการดำเนินการเปรียบเทียบของโรงเรียน คู่เทียบเคียงและผลการดำเนินการที่ผ่านมา
2. การคาดการณ์ผลการดำเนินการจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ ในการจะทำให้เห็นว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้สูงหรือ ต่ำเกินไปหรือไม่ ซึ่งจะส่งผลต่อการตัดสินใจในการ จัดสรรทรัพยากร และควรมีช่วงระยะเวลาของการคาดการณ์ผลการดำเนินการ

3. วางแผนดำเนินการพัฒนาเพื่อลดความแตกต่างระหว่างผลดำเนินการในปัจจุบัน กับที่คาดการณ์ไว้ของโรงเรียนและกับโรงเรียนคู่เทียบเคียง⁷⁶

หมวดที่ 3 การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.1 ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการ เสาะหาและใช้ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ก. ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โรงเรียนมีระบบระบุนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ความรับผิดชอบอย่าง เป็นระบบ โดยแบ่งกลุ่มตามความต้องการ ลักษณะเฉพาะ และโอกาสในการรับบริการทั้งปัจจุบันและ อนาคต โรงเรียนใช้ข้อมูลนักเรียนของโรงเรียนคู่เทียบและแนวโน้มสังคมโลกเพื่อประกอบการ วิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์การเข้าถึงผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การใช้เสียงของนักเรียนและผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดความต้องการ ความคาดหวัง และความสำคัญเชิง เปรียบเทียบที่มีผลต่อการตัดสินใจรับบริการ โรงเรียนมีวิธีการรับฟังที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วน เสียที่แตกต่างกัน พร้อมเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับจากปัจจุบันและอดีต ข้อมูลเหล่านี้รวมถึง ความผูกพันต่อสถาบันและข้อร้องเรียน เพื่อนำไปวางแผนการเรียนรู้ การให้บริการ การปรับปรุง ระบบงาน และสร้างโอกาสใหม่ทางการศึกษา และโรงเรียนนำเสนอสารสนเทศจากความต้องการและ ข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้เพื่อมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาก ขึ้น สามารถตอบสนองความจำเป็น ความปรารถนา และหาโอกาสสร้างนวัตกรรมได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ โรงเรียนมีระบบติดตามและปรับปรุงวิธีการรับฟังและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อ ความต้องการของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก โดยมี แนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. สํารวจ ตรวจสอบพันธกิจของโรงเรียนเพื่อนำมากำหนดนักเรียน กลุ่มนักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. ระบุนักเรียน กำหนดกลุ่มนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการจัดทำ ฐานข้อมูลของนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในปัจจุบันและในอนาคต รวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเพิ่มเติม และทบทวนปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบัน

⁷⁶เรื่องเดียวกัน, 28-32.

3. จำแนกกลุ่มนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยพิจารณาจากความท้าทายเชิงกลยุทธ์ นวัตกรรม โครงสร้างประชากร สภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยคำนึงถึงบริบทความพร้อมของ โรงเรียนด้วย

4. กำหนดกลยุทธ์ วิธีการรับฟัง และเรียนรู้ความต้องการคาดหวังของนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในอดีตปัจจุบันของโรงเรียนคู่เทียบเคียง

5. โรงเรียนวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อระบุประเด็นความต้องการที่สำคัญ และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามบริบทของสังคมโลก⁷⁷

3.2 ความสัมพันธ์กับนักเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน : โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนผ่านการดูแลเอาใจใส่ การสื่อสารอย่างใกล้ชิด และการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจ ความรัก และความผูกพันต่อสถาบัน ทั้งนี้ โรงเรียนยังพัฒนาความร่วมมือกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ในด้านการประเมินความพึงพอใจ โรงเรียนเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถาม การสะท้อนความคิดเห็น การรับข้อร้องเรียน และการประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการปรับปรุงบริการและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

ก. การสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน

โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยมุ่งตอบสนองความคาดหวัง สร้างความรักและความผูกพัน ผ่านกิจกรรมและโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของแต่ละกลุ่ม มีกลไกสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศและระบบการร้องเรียน เช่น ช่องทางออนไลน์ ระบบรับข้อเสนอนแนะ และจุดให้บริการข้อมูลโดยตรง โรงเรียนกำหนดข้อกำหนดในการติดต่อแต่ละรูปแบบอย่างชัดเจน และถ่ายทอดข้อกำหนดเหล่านี้ไปยังทุกฝ่ายและทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ การจัดการข้อร้องเรียนดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที โรงเรียนติดตามและแก้ไขข้อร้องเรียนเพื่อลดความไม่พึงพอใจ การสูญเสียโอกาสทางการศึกษา และการกล่าวถึงโรงเรียนในทางลบ โรงเรียนวิเคราะห์ข้อร้องเรียนเพื่อปรับปรุงกระบวนการและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้โรงเรียนมีแนวทางชัดเจนในการสร้างความสัมพันธ์และกำหนดช่องทางการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ทันต่อความต้องการและทิศทางของการจัดการศึกษาอยู่เสมอ โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำข้อมูลนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้ข้อมูลด้านความต้องการ ความคาดหวัง และความนิยมชมชอบของนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในอดีตและปัจจุบัน

⁷⁷ เรื่องเดียวกัน, 33-35.

2. กำหนดและจำแนกข้อมูลเชิงความต้องการ เชิงพฤติกรรม เชิงจิตวิทยา จากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้าน

3. จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อย่างหลากหลายรูปแบบ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อเรียนรู้ความต้องการใหม่ ๆ ของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. จัดระบบบริการ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การให้บริการ การรับฟัง การรับข้อร้องเรียนโดยเปิดช่องทางเลือกหลายช่องทางที่สะดวก รวดเร็ว

5. สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานและนำไปกำหนดเป็นตัวชี้วัด การดำเนินงานโดยประกาศให้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ

ข. การประเมินความพึงพอใจและความผูกพัน ของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โรงเรียนประเมินความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่มโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม เช่น แบบสอบถาม สัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ ซึ่งแตกต่างกันตามลักษณะและความต้องการของแต่ละกลุ่ม โรงเรียนมั่นใจว่าการประเมินให้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ตอบสนองความคาดหวังและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ซึ่งข้อมูลความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียถูกนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน การบริการ และระบบงานอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนติดตามความคิดเห็นแบบเรียลไทม์ เพื่อให้สามารถนำไปดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงได้ทันเวลา นอกจากนี้ โรงเรียนเปรียบเทียบผลความพึงพอใจของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโรงเรียนคู่เทียบ เพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและช่องว่างในการให้บริการ และสร้างแนวทางประเมินความพึงพอใจที่ทันต่อความต้องการและทิศทางของการจัดการศึกษา โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. สสำรวจพันธกิจเพื่อระบุคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและบริการ ที่จะวัดความพึงพอใจ ไม่พึงพอใจ และความผูกพันต่อโรงเรียน

2. กำหนดวิธีการและเครื่องมือสำหรับวัดระดับความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความผูกพันต่อโรงเรียน โดยให้สอดคล้องกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การให้บริการในแต่ละด้าน รวมถึงกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3. ดำเนินการสำรวจระดับความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความผูกพันต่อโรงเรียนของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การให้บริการในแต่ละประเภท รวมทั้งสนับสนุนการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการให้บริการในอนาคต

4. นำข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจไปปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้เกิดการบริการอันเป็นการสร้างความประทับใจและภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน และนำไปเปรียบเทียบกับโรงเรียนคู่เทียบเคียง

5. ใช้ข้อมูลด้านความไม่พึงพอใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงการให้บริการ พัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ และยกระดับคุณภาพการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มความพึงพอใจของผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง

ค. การวิเคราะห์และใช้ข้อมูลของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โรงเรียนใช้สารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และส่วนแบ่งนักเรียนในพื้นที่บริการ รวมถึงหลักสูตรและบริการอื่น ๆ เพื่อจำแนกกลุ่มและกำหนดกลยุทธ์เข้าถึงทั้งในปัจจุบันและอนาคต โรงเรียนพิจารณาแนวโน้มของโรงเรียนคู่เทียบและสังคมโลกเพื่อปรับแผนให้เหมาะสม ข้อมูลเหล่านี้ช่วยคาดการณ์ความต้องการและความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้สามารถวางแผนสร้างความสัมพันธ์และปรับปรุงบริการได้อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนใช้ข้อมูลเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งนักเรียน เสริมสร้างวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และหาโอกาสสร้างนวัตกรรมด้านการศึกษา การประเมินความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียถูกติดตามอย่างสม่ำเสมอ วิธีการเหล่านี้ทำให้โรงเรียนสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. นำสารสนเทศที่ได้มาจำแนกกลุ่มผู้ใช้บริการ ซึ่งได้แก่ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ได้แก่ ตามลักษณะภูมิศาสตร์ (Geographic segmentation) เช่น ประเทศ ภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล ตามหลักประชากรศาสตร์ (Demographic Segmentation) เช่น ภาษา เพศ เชื้อชาติ ครอบครัว รายได้ การศึกษา อาชีพ ตามหลักจิตวิทยา (Psychographic Segmentation) เช่น ทักษะคติ วิธีในการดำเนินชีวิต ความเชื่อ ตามพฤติกรรม (Behavioristic Segmentation) การใช้บริการ

2. การจำแนกกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอนาคต ควรพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ประเด็นความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์ สภาพสังคม เศรษฐกิจ และความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

3. ศึกษาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงด้านการรับนักเรียนของโรงเรียนเทียบเคียง

4. ทบทวนกลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมสนับสนุนการสอนโดยอิงผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย พร้อมกำหนดกรอบเวลาการพัฒนาในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้การจัดบริการทางการศึกษาตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม

5. ประชาสัมพันธ์บริการที่เกิดขึ้น⁷⁸

หมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้

4.1 การวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการ : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการวัด วิเคราะห์ และนำไปปรับปรุงผลการดำเนินการของโรงเรียน ให้อธิบายวิธีการที่โรงเรียนใช้

⁷⁸เรื่องเดียวกัน, 36-42.

ในการวัด วิเคราะห์ ปรับให้สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน ตลอดจนทบทวนและปรับปรุงผลการดำเนินการ โดยการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในทุกระดับและทุกส่วนของโรงเรียน ให้อธิบายวิธีการนำผลการทบทวนไปใช้ในการประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการ อย่างเป็นระบบ

ก. การวัดผลการดำเนินการ

โรงเรียนเลือก รวบรวม และบูรณาการข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานและติดตามความก้าวหน้าตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ พร้อมกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว เช่น ผลการเรียนรู้ของนักเรียนและผลด้านประสิทธิภาพของกระบวนการ ข้อมูลเหล่านี้ถูกนำมาใช้สนับสนุนการตัดสินใจในระดับโรงเรียนและส่งเสริมนวัตกรรมในการจัดการศึกษา โรงเรียนคัดเลือกข้อมูลเชิงเปรียบเทียบที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทั้งระดับปฏิบัติการและกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบการวัดผลได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อความต้องการและทิศทางการศึกษา รวมทั้งตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างรวดเร็ว โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. คัดเลือก รวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่จะนำไปติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน ได้แก่ 1) ผลการดำเนินการจากแผนงาน/โครงการและผลการใช้งบประมาณ 2) ความต้องการ/ความพึงพอใจ/การร้องเรียนจาก ผู้รับบริการ 3) ทรรศนะบุคคล เช่น ความพึงพอใจของบุคลากร 4) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก 5) การทำ Benchmarking และการศึกษา Best Practices จากโรงเรียน/สถาบันคู่เทียบเคียงทั้งภายในและภายนอกประเทศ

2. นำผลการวิเคราะห์มาทบทวนเพื่อหาจุดบกพร่องการปฏิบัติงาน แล้ววิเคราะห์/ค้นหาปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของการบริหาร และการสร้างนวัตกรรมใหม่ให้เกิดขึ้น

3. ทบทวนวิธีการ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ทันต่อระบบ การวัดผลการดำเนินการให้ทันต่อความต้องการและทิศทางของโรงเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายในและภายนอกที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้

ข. การวิเคราะห์ ทบทวน และปรับปรุงผลการดำเนินการ

โรงเรียนทบทวนผลการดำเนินงานและขีดความสามารถโดยวิเคราะห์ด้านผลการเรียนรู้ ผลการดำเนินงานเชิงแข่งขัน และความก้าวหน้าเทียบกับวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ เพื่อให้มั่นใจว่าผลสรุปมีเหตุผลและสามารถตอบสนองต่อความต้องการและความท้าทายที่เปลี่ยนแปลงได้ ผลการทบทวนถูกใช้จัดลำดับความสำคัญสำหรับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและสร้างโอกาสในการพัฒนานวัตกรรม โรงเรียนถ่ายทอดผลดังกล่าวไปสู่กลุ่มงานและระดับปฏิบัติการทั่วทั้งโรงเรียน รวมทั้งคู่ความร่วมมือ เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถตัดสินใจและปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ โรงเรียนนำผลทบทวนไปใช้ประเมินและปรับปรุงกระบวนการสำคัญอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวทางของโรงเรียน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์และทบทวนผลการดำเนินการ โดยดูขีดความสามารถขององค์กร เปรียบเทียบกับโรงเรียนคู่เทียบเคียงที่มีบริบทที่ใกล้เคียงกันและมีผลการดำเนินงานที่สูงกว่า จัดลำดับความสำคัญสำหรับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและอย่างก้าวกระโดด โดยข้อมูลที่น่ามาใช้เปรียบเทียบนั้นอาจพิจารณาได้ทั้งที่เป็นผลการดำเนินงานโดยรวมและผลการดำเนินงานที่เป็นรายกระบวนการ

2. สื่อสารผลการวิเคราะห์และทบทวนให้บุคลากรทุกระดับในโรงเรียนรับรู้ เข้าใจในผลการวิเคราะห์ และนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

3. นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน⁷⁹

4.2 การจัดการข้อมูลสารสนเทศและการจัดการความรู้ : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการจัดการสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และความรู้ขององค์กร ให้อธิบายวิธีการที่โรงเรียนดำเนินการ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ รวมทั้งมีอุปกรณ์/ครุภัณฑ์ ซอฟต์แวร์ และฮาร์ดแวร์ที่มีคุณภาพพร้อมใช้และให้อธิบายวิธีการที่โรงเรียนสร้างและจัดการความรู้ของโรงเรียน

ก. การจัดการข้อมูลสารสนเทศ

โรงเรียนจัดเตรียมข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและทันเวลา สามารถสร้างความมั่นใจว่าฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์มีความเชื่อถือได้ ปลอดภัย และใช้งานง่าย พร้อมรองรับการทำงานในทุกระดับ ในกรณีฉุกเฉิน โรงเรียนมีมาตรการให้ข้อมูล สารสนเทศ และระบบฮาร์ดแวร์ซอฟต์แวร์สามารถใช้งานได้ต่อเนื่องโดยไม่สะดุด และโรงเรียนติดตามและปรับปรุงกลไกเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและทิศทางการจัดการศึกษา รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในสภาพแวดล้อมการดำเนินงาน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการใช้ ได้แก่ หมวดที่ 1 ข้อมูลของการติดตามและทบทวนการดำเนินงานของโรงเรียน หมวดที่ 2 ข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์เกี่ยวกับปัจจัยแนวโน้มการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวางแผน ทบทวนยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ หมวดที่ 3 ข้อมูลในการเรียนรู้ รับฟังและขอรับบริการของนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้รับบริการ หมวดที่ 5 ข้อมูลการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากร โดยรวบรวมข้อมูลจากทุกแหล่งไว้ในที่เดียวกัน และต้องมีการสำรองข้อมูลไว้ด้วย ดำเนินการประมวลผลแบบ Real Time เพื่อให้ข้อมูลมีความทันสมัยมากที่สุด ติดตั้งระบบป้องกันข้อมูลสูญหายและข้อมูลถูกทำลาย เพื่อให้สามารถเรียกดูข้อมูลได้ทุกเวลาที่ต้องการ

2. กำหนดระดับการเข้าถึงข้อมูลได้ และรูปแบบของข้อมูลตามความต้องการใช้ข้อมูล โดยออกแบบระบบการเข้าใช้และเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศในระดับต่าง ๆ

⁷⁹เรื่องเดียวกัน, 43-46.

3. ประเมินและปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศ รวมถึง Hardware และ Software เพื่อให้ระบบสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความต้องการและทิศทาง ของโรงเรียน

ข. การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการความรู้

โรงเรียนดำเนินการให้มั่นใจว่าข้อมูล สารสนเทศ และองค์ความรู้มีคุณสมบัติครบถ้วน แม่นยำ ถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันทต่อเหตุการณ์ และปลอดภัย โรงเรียนจัดเก็บและจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้บุคลากร นักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเหมาะสม การจัดการความรู้สนับสนุนการตัดสินใจในระดับโรงเรียนและระดับปฏิบัติการ ตลอดจนช่วยสร้างนวัตกรรมและการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ติดตามและประเมินการใช้ความรู้เหล่านี้ เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการความรู้สอดคล้องกับความต้องการและทิศทางการพัฒนาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และนำไปใช้งานได้ง่าย รวมทั้งมีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล

2. สร้างระบบดูแลรักษาอุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และเครือข่ายเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ต ให้สามารถทำงานได้อย่างคล่องตัวอยู่เสมอ

3. จัดหาอุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากล เป็นโปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์และสามารถประยุกต์กับ โปรแกรมอื่นได้สะดวก

4. สร้างกระบวนการการจัดการความรู้ โดยมีกระบวนการ 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) บ่งชี้ความรู้และข้อมูล 2) สร้างและแสวงหาความรู้ 3) จัดเก็บองค์ความรู้ 4) ประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5) การเข้าถึงความรู้ 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 7) การเรียนรู้⁸⁰

หมวดที่ 5 การมุ่งเน้นบุคลากร

5.1 ความผูกพันของบุคลากร : โรงเรียนเสริมสร้างความผูกพันของบุคลากรผ่านการดูแลด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน และระบบรางวัลที่สอดคล้องกับผลการปฏิบัติงาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจและความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ นอกจากนี้ โรงเรียนยังพัฒนาศักยภาพบุคลากรและผู้นำอย่างต่อเนื่องผ่านการอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสนับสนุนโอกาสก้าวหน้าในสายงาน เพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการยกระดับผลการดำเนินงานขององค์กร ในด้านการประเมินความผูกพัน โรงเรียนใช้การสำรวจ การสะท้อนความคิดเห็น และข้อมูลจากการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อตรวจสอบระดับความพึงพอใจและแรงจูงใจของบุคลากร ผลการประเมินถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงระบบการทำงานและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและความสำเร็จขององค์กรมากยิ่งขึ้น

ก. การสร้างคุณค่าของบุคลากร

⁸⁰เรื่องเดียวกัน, 57-50.

โรงเรียนกำหนดปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความผูกพันและความพึงพอใจของบุคลากร พร้อมปรับแนวทางให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มบุคลากรและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โรงเรียนออกแบบระบบการวัดผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อสร้างความผูกพัน สนับสนุนคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน และบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติการ พร้อมนำการบริหารค่าตอบแทน การให้รางวัล และการยกย่องชมเชยมาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความมุ่งมั่นของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันและความพึงพอใจของบุคลากร โดยคำนึงถึงความเสมอภาค ความโปร่งใส และเป็นธรรม รวมทั้งการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกกลุ่ม ทุกระดับ
 2. นำผลจากการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรมากำหนดเป็นนโยบายสวัสดิการ การให้บริการ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม การทำงานให้ตรงกับความต้องการของบุคลากร
 3. การจัดระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติที่ชัดเจน คำนึงถึงผลสำเร็จและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก และจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งจะต้องถ่ายทอดตัวชี้วัดนี้สู่ระดับบุคคล
 4. ให้มีคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดมาตรฐานและความเป็นธรรม โดยเปิดเผยหลักเกณฑ์การประเมินและผลการประเมินให้บุคลากรรับทราบ
 5. นำผลการประเมินไปใช้ประกอบการให้คำปรึกษาแนะนำแก่บุคลากรในการพัฒนาสมรรถนะและปรับปรุงการปฏิบัติงาน และพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ให้รางวัลจูงใจ และการบริหารบุคคลอื่น ๆ
 6. การจัดระบบยกย่องชมเชย การให้รางวัลโดยกำหนดหลักเกณฑ์ ให้สอดคล้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี โดยยึดหลักคุณธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสื่อสารหลักเกณฑ์การยกย่อง ชมเชย จูงใจให้กับบุคลากรได้รับทราบทั่วทั้งโรงเรียน
 7. ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรที่ได้รับการยกย่องชมเชยในระดับโรงเรียน ให้ได้รับโอกาสนำเสนอและเผยแพร่ผลงานในระดับที่สูงขึ้น
- ข. การพัฒนาบุคลากรและผู้นำ

โรงเรียนดำเนินระบบการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากรโดยระบุความจำเป็นและความปรารถนาในการเรียนรู้ของบุคลากรทุกระดับ พร้อมสนับสนุนการพัฒนาทักษะ ความสามารถ พิเศษ และการปรับปรุงผลการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการถ่ายทอดความรู้จากบุคลากรที่เกษียณอายุ การฝึกอบรม การสอนงาน และการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับกลุ่มผู้นำ โรงเรียนพัฒนาคุณสมบัติผู้นำเฉพาะบุคคล ความรู้ระดับโรงเรียน วิธีปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม และสร้างโอกาสในการพัฒนาภาวะผู้นำ โดยเชื่อมโยงกับความท้าทายเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรมในการจัดการศึกษา โรงเรียนประเมินประสิทธิผลของระบบการเรียนรู้และการพัฒนาทั้งบุคลากรและผู้นำอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลไปปรับปรุงกระบวนการและสร้างผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ โรงเรียนวางแผนความก้าวหน้าในอาชีพของบุคลากรและการสืบทอดตำแหน่งผู้นำอย่างเป็นระบบ

เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายเชิงกลยุทธ์อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรม ของระบบการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร โดยวิเคราะห์ความต้องการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความสำเร็จ ตามกลยุทธ์ ปัญหาด้านทรัพยากรบุคคล สถานภาพปัจจุบันของ สมรรถนะวัฒนธรรม การทำงานของบุคลากร ความต้องการของบุคลากร การถ่ายทอดความรู้จากผู้ปฏิบัติที่จะลาออกหรือเกษียณอายุ และความก้าวหน้าในการทำงาน

2. วิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จและนำปัจจัยนั้นมากำหนดเป็นตัวชี้วัดอย่างเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลกับปัจจัยแห่งความสำเร็จนั้น

3. ดำเนินการจัดระบบการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรตามแผน เพื่อให้บุคลากรมีสมรรถนะตรงตามคุณลักษณะและหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยครอบคลุมประเด็น สมรรถนะหลัก ความท้าทายเชิงกลยุทธ์ การปรับปรุงผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงจริยธรรมในวิชาชีพ

4. กำหนดมาตรการประเมินและจัดการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของระบบการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร

5. ส่งเสริมนำความรู้และทักษะที่ได้จากการศึกษาและฝึกอบรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมอบหมายให้บุคลากรปฏิบัติงานสำคัญ ที่มีความท้าทายหรือรับผิดชอบใหม่ ๆ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การถ่ายทอดและประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้บุคลากรได้นำไปใช้ปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

6. เตรียมบุคลากรสำหรับตำแหน่งสำคัญต่อภารกิจหลัก โดยวิเคราะห์โรงเรียนและวิเคราะห์งาน เพื่อหาตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อภารกิจหลักของโรงเรียน กำหนดงานและสมรรถนะแต่ละตำแหน่งงาน กำหนดแผนการเตรียมบุคลากรในตำแหน่งบริหารและตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อภารกิจหลักของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

ค. การประเมินความผูกพันของบุคลากร

โรงเรียนติดตามความผูกพันและความพึงพอใจของบุคลากรทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยใช้ตัวชี้วัดหลากหลาย เช่น การรักษาบุคลากร การขาดงาน การร้องเรียน และความปลอดภัย เพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มและปรับปรุงความผูกพันอย่างต่อเนื่อง พร้อมสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาผู้นำด้วยการฝึกอบรม การถ่ายทอดประสบการณ์ การเป็นพี่เลี้ยง และการพัฒนาทักษะเฉพาะบุคคล ความรู้ด้านการจัดการศึกษา และความสามารถในการรับมือกับความท้าทายเชิงกลยุทธ์ โรงเรียนประเมินผลประสิทธิภาพของระบบการเรียนรู้และการพัฒนาทั้งบุคลากรและผู้นำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงกระบวนการ สร้างผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติการ นอกจากนี้ โรงเรียนวางแผนความก้าวหน้าในอาชีพของบุคลากรและการสืบทอดตำแหน่งผู้นำอย่างรอบคอบ เพื่อให้การบริหารงานสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพัน ความพึงพอใจของบุคลากร กำหนดผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ในการสำรวจ ดำเนินการสำรวจความผูกพันและความพึงพอใจของบุคลากร

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการสำรวจมาเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขและกำหนดเป็นนโยบาย

3. จัดลำดับของแนวทางการสร้างความผูกพันและความพึงพอใจ และสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน โดยการคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปรับปรุงและวิธีการที่เหมาะสมกับสถานการณ์⁸¹

5.2 ในการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีประสิทธิผลและที่สนับสนุนบุคลากร ให้อธิบายว่าโรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการบริหารขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากร เพื่อให้งานของโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จ ให้อธิบายว่าโรงเรียนดำเนินการอย่างไรเพื่อรักษาบรรยากาศในการทำงานที่มีความปลอดภัย มั่นคงและเกื้อหนุนต่อการทำงาน

ก. ขีดความสามารถและอัตรากำลัง

โรงเรียนประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากร รวมถึงทักษะและสมรรถนะที่มีอยู่ เพื่อวางแผนการสรรหาและพัฒนากำลังคนอย่างเหมาะสม พร้อมสร้างกลยุทธ์ในการว่าจ้างและรักษาบุคลากรใหม่ให้สะท้อนความหลากหลายทางความคิด วัฒนธรรมของผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โรงเรียนบริหารจัดการโครงสร้างบุคลากรเพื่อให้การทำงานสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ใช้ความสามารถเฉพาะตัวของบุคลากร เสริมสร้างการมุ่งเน้นนักเรียนและผลลัพธ์ด้านการศึกษา และเพิ่มความคล่องตัวในการตอบสนองต่อความท้าทายเชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ นอกจากนี้ โรงเรียนเตรียมความพร้อมของบุคลากรสำหรับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความสามารถและอัตรากำลังอย่างต่อเนื่อง พร้อมวางแผนบริหารความต้องการเพื่อป้องกันการลดจำนวนบุคลากรและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการดำเนินงาน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. ประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถและศักยภาพที่จำเป็นของบุคลากร โดยวิเคราะห์ระบบงาน วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ โครงสร้าง อัตรากำลัง และจัดสมรรถนะของกลุ่มสายงานให้สอดคล้องกับภารกิจและบทบาทของงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

2. สรรหา จัดจ้างบุคลากรโดยวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนที่มีคุณลักษณะและทักษะตรงตามขอบข่ายงานและสมรรถนะหลักที่ต้องการ ด้วยระบบคุณธรรมหรือระบบความสามารถ และคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมและผลประโยชน์ของโรงเรียน

3. รักษาบุคลากรโดยการกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าของตำแหน่งให้ชัดเจน โดยจัดกลุ่มงาน จัดทำรูปแบบเส้นทางความก้าวหน้า ของตำแหน่ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และมาตรฐานตำแหน่ง สร้างคุณภาพชีวิตและความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน

⁸¹เรื่องเดียวกัน, 51-56.

4. จัดโครงสร้างของบุคลากรของโรงเรียนโดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน และคำนึงถึงการตอบสนอง ความท้าทายเชิงกลยุทธ์และความคล่องตัวในการเปลี่ยนแปลง

5. จัดทำแผนการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของความสามารถ สมรรถนะของบุคลากรทั้งระยะสั้นและระยะยาว ดำเนินการตามแผนและประเมินผลความสำเร็จของ แผนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

ข. การสร้างบรรยากาศการทำงาน

โรงเรียนมีแนวทางในการปรับปรุงสถานที่ทำงานให้มีสุขอนามัยและความปลอดภัย อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดมาตรการป้องกันภัยและตั้งตัวชี้วัดผลการดำเนินงานสำหรับแต่ละปัจจัย พร้อมระบุเป้าประสงค์ในการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของสถานที่ทำงาน เพื่อให้บุคลากรทำงานได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ โรงเรียนสนับสนุน บุคลากรด้วยการกำหนดนโยบาย การให้บริการ และสิทธิประโยชน์ที่ตอบสนองความต้องการของ บุคลากรแต่ละกลุ่มอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างและความหลากหลายของบุคลากร เพื่อ สร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อแรงจูงใจและความผูกพันในการปฏิบัติงาน โดยมีแนวทาง ดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยและจัดสภาพแวดล้อมของการทำงาน ที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัย ความปลอดภัย การป้องกันภัย ให้เหมาะสมสำหรับทุกกลุ่มของบุคลากร โดยกำหนดตัวชี้วัดและ เป้าหมายในการปรับปรุงแต่ละปัจจัยอย่างมีส่วนร่วม

2. กำหนดนโยบายของการบริการและสิทธิประโยชน์ให้เหมาะสมกับความต้องการ และความแตกต่างของแต่ละกลุ่มบุคคล⁸²

หมวดที่ 6 การจัดการกระบวนการ

6.1 การออกแบบระบบงาน : โรงเรียนมีวิธีการออกแบบระบบงาน ให้อธิบายวิธีการที่ใช้ ในการกำหนดสมรรถนะหลักของโรงเรียน การออกแบบระบบงานและกระบวนการที่สำคัญเพื่อสร้าง คุณค่าให้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้เกิดผลสูงสุดต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของนักเรียน ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จและยั่งยืน รวมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับภาวะฉุกเฉินที่อาจ เกิดขึ้น

ก. การออกแบบระบบงาน

โรงเรียนออกแบบและสร้างนวัตกรรมในระบบงานโดยรวมโดยระบุชัดเจนว่า กระบวนการใดเป็นภายในโรงเรียนและกระบวนการใดจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอก เพื่อให้ การดำเนินงานมีความคล่องตัวและสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ระบบงานและกระบวนการ ทำงานหลักของโรงเรียนถูกวางอย่างเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากสมรรถนะหลักของโรงเรียน ทำให้

⁸²เรื่องเดียวกัน, 57-60.

เกิดการบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างคุณค่าให้กับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชน โดยรอบ โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. ออกแบบระบบงานที่ครอบคลุมภารกิจทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ บุคคล งบประมาณ และบริหารทั่วไป โดยมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำสู่การบรรลุวิสัยทัศน์
2. กระบวนการในระบบงานต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันโดยใช้ประโยชน์จากสมรรถนะหลัก

ข. กระบวนการทำงานหลักและกระบวนการสนับสนุน

โรงเรียนกำหนดกระบวนการทำงานหลักและกระบวนการสนับสนุนที่สำคัญ เช่น การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาบุคลากร การบริหารเทคโนโลยีและสารสนเทศ การเงินและพัสดุ กิจกรรมพัฒนานักเรียน และการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย กระบวนการเหล่านี้เชื่อมโยงกันเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานหลักและสร้างคุณค่าให้กับนักเรียน ในการจัดทำข้อกำหนดของกระบวนการเหล่านี้ โรงเรียนใช้ข้อมูลจากนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ส่งมอบ และคู่ความร่วมมือทั้งทางการและไม่เป็นทางการ ข้อกำหนดสำคัญถูกออกแบบให้ตอบสนองต่อความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ทั้งในด้านขีดความสามารถ อัตรา และรูปแบบการเรียนรู้ พร้อมนำข้อมูลสารสนเทศส่วนบุคคลมาใช้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมุ่งมั่นต่อการเรียนแบบใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุนที่สอดคล้องกับพันธกิจและส่งเสริมความเป็นเลิศของโรงเรียน
2. จัดทำข้อกำหนดของกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุนที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มนักเรียน ชุมชน และสังคมโลกในปัจจุบันและอนาคต
3. ออกแบบและสร้างนวัตกรรมของกระบวนการทำงานเพื่อตอบสนอง ข้อกำหนดที่สำคัญ โดยใช้สารสนเทศกลุ่มนักเรียนและนักเรียนรายบุคคล
4. ควบคุมและปรับปรุงกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน

ค. ความพร้อมต่อภาวะฉุกเฉิน

โรงเรียนมีการวางระบบและมาตรการเพื่อเตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉินอย่างรอบด้าน ทั้งการป้องกันความเสี่ยงล่วงหน้า การวางแผนจัดการเมื่อเกิดเหตุ การรักษาความต่อเนื่องของการดำเนินงาน และการฟื้นฟูสภาพหลังเหตุการณ์ ระบบนี้ครอบคลุมทั้งกระบวนการทำงาน สถานที่ทำงาน และทรัพยากรสำคัญของโรงเรียน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของบุคลากร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โรงเรียนทดสอบและปรับปรุงมาตรการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นใจในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

จัดระบบเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือต่อภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน โดยคำนึงถึงการป้องกัน การจัดการ การแก้ไข และการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง ภายใต้มาตรการที่เหมาะสมและรัดกุม⁸³

6.2 การจัดการและการปรับปรุงกระบวนการทำงาน

ก. การออกแบบกระบวนการทำงาน

โรงเรียนออกแบบและพัฒนากระบวนการทำงานโดยคำนึงถึงข้อกำหนดหลักเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปฏิบัติงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ การนำเทคโนโลยีใหม่ ความรู้ที่สะสมของโรงเรียน และความคล่องตัวมาประยุกต์ใช้ช่วยให้กระบวนการทำงานทันสมัย ปรับตัวได้รวดเร็ว และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนพิจารณาเรื่องรอบเวลา การเพิ่มคุณภาพ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และประสิทธิผลอื่น ๆ อย่างรอบด้าน เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเกิดคุณค่าต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. ออกแบบและสร้างนวัตกรรมในกระบวนการการทำงานที่ตอบสนองต่อข้อกำหนดหลัก โดยคำนึงถึงเทคโนโลยี สารสนเทศ องค์กรความรู้ และความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของโรงเรียน
2. ออกแบบกระบวนการทำงานให้ครอบคลุมประเด็นหลักที่สำคัญ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การควบคุมต้นทุนและทรัพยากร การควบคุมความเสี่ยงและการสูญเสีย และการควบคุมระยะเวลา

ข. การจัดการกระบวนการทำงาน

โรงเรียนนำกระบวนการทำงานไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานสอดคล้องกับข้อกำหนดที่ออกแบบไว้ โดยมีการติดตามผลการปฏิบัติงานประจำวันและใช้ข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงาน นักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการในการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานและตัวชี้วัดภายในกระบวนการช่วยควบคุมและปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบงาน โรงเรียนยังปรับกระบวนการให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความแตกต่างด้านการเรียนรู้และศักยภาพ พร้อมกับตรวจสอบผลการดำเนินงานเป็นประจำ และใช้มาตรการป้องกันความบกพร่องหรือการทำงานซ้ำเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีคุณภาพ โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. การนำกระบวนการทำงานไปปฏิบัติงานประจำวันให้เป็นไปตามข้อกำหนดของการออกแบบ โดยใช้ข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้รับบริการ
2. กำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินการและตัวชี้วัดภายในกระบวนการ เพื่อการควบคุมการแก้ไขปัญหาในข้อผิดพลาดของกระบวนการ และขั้นตอนการดำเนินงานในส่วนของกิจกรรมกระบวนการ และระบบงาน
3. จัดการกระบวนการทำงานไปสู่การปฏิบัติ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของการเรียนรู้และศักยภาพของนักเรียน

⁸³เรื่องเดียวกัน, 61-64.

4. จัดระบบการควบคุมและตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การควบคุมต้นทุนและทรัพยากร การควบคุม ความเสี่ยงและการสูญเสีย และการควบคุมระยะเวลา

ค. การปรับปรุงกระบวนการทำงาน

โรงเรียนปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จสูงสุด โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรและบริการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งบริการทางการศึกษาอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการและความแตกต่างของนักเรียน โรงเรียนใช้ข้อมูลและข้อเสนอแนะจากนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการสอน พร้อมทั้งติดตามแนวโน้มและทิศทางของการจัดการศึกษาเพื่อทำให้กระบวนการเรียนรู้ทันสมัย และตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาประสบการณ์และวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาให้เกิดการปฏิบัติงานที่ดีสู่ความเป็นเลิศอย่างก้าวกระโดด⁸⁴

หมวดที่ 7 ผลลัพธ์

การมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ครอบคลุมการเรียนรู้ของนักเรียน การประเมินของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตร บริการที่ส่งเสริมการเรียนรู้และบริการทางการศึกษาอื่น ๆ ของสถาบัน ภาพรวมผลการดำเนินการด้านงบประมาณ สถานะทางการเงิน ผลลัพธ์ด้านผู้ปฏิบัติงาน ผลลัพธ์ด้านระบบการนำองค์การและความรับผิดชอบต่อสังคม และผลลัพธ์ของกระบวนการและกิจกรรมปรับปรุงกระบวนการที่สำคัญ โดยการมุ่งเน้นผลลัพธ์ดังกล่าวจะอ้างไว้ซึ่งจุดมุ่งหมายของเกณฑ์ อันประกอบด้วยคุณค่าที่เหนือกว่าของการจัดการศึกษาในมุมมองของนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีผลการดำเนินการที่ดีเยี่ยม ซึ่งสะท้อนผ่านตัวบ่งชี้ด้านการปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงาน กฎหมาย จริยธรรม และการเงิน รวมทั้งตัวบ่งชี้ด้านการเรียนรู้ระดับองค์การและระดับผู้ปฏิบัติงาน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. สิ่งที่ต้องนำเสนอ เช่น ข้อมูล สารสนเทศ งานวิเคราะห์ต่าง ๆ ของ ผลของการดำเนินการ

2. การนำเสนอต้องให้ความสำคัญกับข้อกำหนดดังนี้

2.1 รายงานผล เป็นการแสดงข้อมูลในปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายเกี่ยวกับผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome)

2.2 แนวโน้มของผลของการดำเนินการ เป็นการแสดงข้อมูล สารสนเทศ ที่เป็นตัวเลข เพื่อแสดงให้เห็นทิศทางของผลลัพธ์ตามลำดับ ช่วงเวลาที่เปลี่ยนไป

2.3 ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบ เพื่อแสดงผลลัพธ์เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนกลุ่มสังกัด/ต่างสังกัด ในพื้นที่ต่างพื้นที่ระดับที่สูงกว่า นอกเหนือการนำเสนอในเชิงเปรียบเทียบ สิ่งที่

⁸⁴เรื่องเดียวกัน, 65-67.

ควรดำเนินการของโรงเรียน คือ การวิเคราะห์สารสนเทศนั้น ๆ เพื่อให้รู้ถึงผลของการดำเนินการโดยรวม และนำผลการวิเคราะห์มาจัดลำดับความสำคัญในการปรับปรุงผลการดำเนินการ

2.4 ความครอบคลุมและความสำคัญของผลลัพธ์ เพื่อแสดงว่ามีการรายงานผลลัพธ์ที่สำคัญทั้งหมด

3 การแสดงผล ควรทำในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น รูปแบบกราฟหรือตาราง

7.1 ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน : ผลการดำเนินการ ด้านการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างไร เป็นการตรวจประเมินผลลัพธ์หลัก ๆ ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อแสดงถึงประสิทธิผลของหลักสูตรการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม

สาระการนำเสนอผลลัพธ์คือ โรงเรียนแสดงผลลัพธ์ที่สำคัญด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ผลการเรียนรู้ ผลการทดสอบระหว่างชาติ ผลการเรียนรู้ต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งในและต่างประเทศ ผลการแข่งขันกับนานาชาติ ฯลฯ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามมาตรฐานสากล ได้แก่ เป็นเลิศวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก จำแนกตามความแตกต่างของกลุ่มผู้เรียน

7.2 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : ผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร เป็นการตรวจประเมินผลลัพธ์ของการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนดำเนินการได้ดีเพียงใด ในการสร้างความพึงพอใจแก่นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการสร้างความผูกพันในระยะยาว

สาระการนำเสนอผลลัพธ์คือ โรงเรียนแสดงผลลัพธ์ที่สำคัญด้านความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ การสร้างความสัมพันธ์และความผูกพันของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้รับบริการอื่น ๆ เช่น ด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความรักความศรัทธา ค่านิยม ความภูมิใจในโรงเรียน ฯลฯ

7.3 ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และส่วนแบ่งนักเรียนในพื้นที่บริการ : ผลการดำเนินการด้านงบประมาณ การเงิน และส่วนแบ่งนักเรียนในพื้นที่บริการเป็นอย่างไรบ้าง หัวข้อนี้ตรวจประเมินผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และส่วนแบ่ง นักเรียนในพื้นที่บริการ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการและประสิทธิผลของการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน ความมั่นคงทางการเงิน รวมทั้งความท้าทายและโอกาสในส่วนแบ่งนักเรียนในพื้นที่บริการ

สาระการนำเสนอผลลัพธ์คือ โรงเรียนแสดงผลลัพธ์ที่สำคัญด้านงบประมาณ การเงิน และส่วนแบ่ง นักเรียนในเขตพื้นที่บริการ เช่น การวัดต้นทุนต่อหน่วย ความคุ้มค่าของเงิน การลดหรือประหยัดค่าใช้จ่าย เงินทุนสำรองและกองทุน ร้อยละของ ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการโครงการ ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักเรียน อัตราการเพิ่มของจำนวนนักเรียน ฯลฯ

7.4 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร : ผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นบุคลากรเป็นอย่างไรบ้าง เป็นการตรวจประเมินผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน เพื่อแสดง

ให้เห็นว่าโรงเรียนสามารถสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี โดยมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนา การสร้างความผูกพัน และมีความเอื้ออาทรให้แก่บุคลากรทั้งหมดได้ดีเพียงใด

สาระการนำเสนอผลลัพธ์ โรงเรียนแสดงผลลัพธ์ที่สำคัญด้านการมุ่งเน้นบุคลากรที่สำคัญ ในเรื่องการผูกพันกับโรงเรียน สภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยจำแนกตามความแตกต่างของกลุ่มบุคลากร เช่น การส่งเสริมการเรียนรู้ หลักสูตรที่ได้เรียนรู้ การฝึกอบรม การสร้างแรงจูงใจ การบริหารสวัสดิการ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงาน

7.5 เป็นการตรวจประเมินผลลัพธ์ด้านปฏิบัติการที่สำคัญของโรงเรียนที่เพิ่มโอกาสการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพิ่มประสิทธิผลของโรงเรียน รวมทั้งความพร้อมของโรงเรียนต่อภาวะฉุกเฉิน โดยจำแนกผลลัพธ์ตาม ประเภทของหลักสูตรและบริการส่งเสริมการเรียนรู้ประเภทผู้เรียน

สาระการนำเสนอผลลัพธ์ โรงเรียนแสดงผลลัพธ์ที่สำคัญด้านประสิทธิผลและนวัตกรรมของกระบวนการ โดยจำแนกตามความแตกต่างของกลุ่มนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาบุคลากร เทคโนโลยีและสารสนเทศ การเงินและพัสดุ กิจกรรมพัฒนานักเรียน ภาควิเคราะห์ข้อดี ฯลฯ

7.6 ผลลัพธ์ด้านภาวะผู้นำ เป็นตรวจประเมินผลลัพธ์ด้านธรรมาภิบาลและภาวะผู้นำของฝ่ายบริหารของโรงเรียน รวมทั้งความสำเร็จตามแผนกลยุทธ์และความรับผิดชอบด้านการเงิน การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมและการสนับสนุนชุมชน

สาระการนำเสนอผลลัพธ์ โรงเรียนแสดงผลลัพธ์ที่สำคัญด้านธรรมาภิบาลและภาวะผู้นำ ของฝ่ายบริหารของโรงเรียน เช่น การบรรลุกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อทางการเงินทั้งภายในและภายนอก การสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ ฯลฯ⁸⁵

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการกำหนดนโยบายให้โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) เป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษา ที่ใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนายกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล ผู้เรียนมีศักยภาพและความสามารถทัดเทียมกับผู้เรียนนานาชาติ ประเทศ โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลเริ่มดำเนินการตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการคือ พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก จัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และบริหารจัดการด้วย

⁸⁵เรื่องเดียวกัน, 68-72.

ระบบคุณภาพ⁸⁶ และเพื่อให้การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนเกิดการพัฒนากิ่งงำหนดให้มีการบริหารจัดการเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับโรงเรียน (School Quality Award : SCQA) ระดับที่ 2 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission Quality Award : OBECQA) และระดับที่ 3 การบริหารจัดการคุณภาพระดับชาติ (Thailand Quality Award : TQA) โดยหวังว่ารูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการระบบคุณภาพในแต่ละระดับจะทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนากิ่งงำมีขั้นตอนสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและบริบทของโรงเรียน⁸⁷

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (The Secondary Education Service Area Office Kanchanaburi) เป็นหน่วยงานการศึกษาที่มีภารกิจหลักในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ที่ได้ดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 28 โรงเรียน⁸⁸ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ขนาดโรงเรียน	ระดับ	จำนวนนักเรียน(คน)
1. กาญจนานุเคราะห์	ใหญ่พิเศษ	OBECQA	4,401
2. เทพมงคลรังษี	ใหญ่พิเศษ	SCQA	1,794
3. เทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี	ใหญ่	SCQA	1,115
4. ด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม	ใหญ่	SCQA	1,054
5. พนมทวนชนูปถัมภ์	ใหญ่	SCQA	814
6. พนมทวนพิทยาคม	กลาง	เข้าร่วมโครงการ	356
7. ศรีสวัสดิ์พิทยาคม	กลาง	เข้าร่วมโครงการ	543
8. วิสุทธรังษี	ใหญ่พิเศษ	OBECQA	4,215
9. เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์	ใหญ่	OBECQA	1,447
10. ท่าม่วงราษฎร์บำรุง	ใหญ่พิเศษ	OBECQA	1,773
11. พังตรูราษฎร์รังสรรค์	กลาง	เข้าร่วมโครงการ	154

⁸⁶สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555), 11.

⁸⁷เรื่องเดียวกัน, 13.

⁸⁸สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2565 (กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, 2565), 10-15.

ตารางที่ 1 โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (ต่อ)

โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ขนาดโรงเรียน	ระดับ	จำนวนนักเรียน(คน)
12. หนองขาวโกวิทพิทยาคม	กลาง	เข้าร่วมโครงการ	403
13. หนองตากยาตั้งวิริยะราษฎร์บำรุง	กลาง	เข้าร่วมโครงการ	274
14. ท่ามะกาพิทยาคม	ใหญ่พิเศษ	OBECQA	2,215
15. ท่าเรือพิทยาคม	กลาง	เข้าร่วมโครงการ	400
16. ท่ามะกาบุญศิริวิทยา	กลาง	เข้าร่วมโครงการ	148
17. นิวิฐราษฎร์อุปถัมภ์	กลาง	SCQA	506
18. พระแท่นดงรังวิทยาการ	ใหญ่	SCQA	1,230
19. บ่อพลอยรัชดาภิเษก	ใหญ่	SCQA	1,218
20. ประชามงคล	ใหญ่	SCQA	1,425
21. เลาชวีราษฎร์บำรุง	ใหญ่	SCQA	939
22. ห้วยกระเจาพิทยาคม	กลาง	เข้าร่วมโครงการ	271
23. หนองรีประชานิมิต	ใหญ่	SCQA	965
24. ทองผาภูมิวิทยา	ใหญ่	SCQA	1,449
25. ไทรโยคน้อยวิทยา	กลาง	เข้าร่วมโครงการ	568
26. ไทรโยคคณิกาญจนวิทยา	ใหญ่	SCQA	1,211
27. รมเกล้า กาญจนบุรี	ใหญ่	SCQA	1,114
28. อุดมสิทธิศึกษา	ใหญ่พิเศษ	SCQA	2,169

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. ระบบบริการข้อมูลภาครัฐ BIG DATA. เข้าถึงเมื่อ 21 มิถุนายน 2567. เข้าถึงได้จาก <https://bigdata.sesaok.go.th/tableSchoolmis.php?op=2.1&year=2568-2>

วิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อภิญา ศรีเวียง ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล” ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้คาดการณ์ ผู้ประเมิน ผู้อำนวยการผู้ส่งเสริมสนับสนุน และผู้ให้คำปรึกษา 2) การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อยดังนี้ การนำองค์กร การวางแผนกลยุทธ์ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดการกระบวนการ 3) บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁸⁹

อภิรัตน์ ช่างเกวียน ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อยดังนี้ บทบาทเป็นผู้สังเกตการณ์ขององค์กร บทบาทเป็นผู้นำองค์กร บทบาทเป็นผู้เจรจาต่อรอง บทบาทเป็นผู้จัดสิ่งก่อกวน บทบาทเป็นผู้ประกอบการ บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน เรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อยดังนี้ ประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของกระบวนการ นวัตกรรมและการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรมนุษย์และมนุษย์สัมพันธ์ ตามลำดับ 3) บทบาทผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁹⁰

สิริรัตน์ รักพงษ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการเครือข่ายกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

⁸⁹อภิญา ศรีเวียง, “บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 8, 12 (มกราคม-มิถุนายน 2561): 137-145.

⁹⁰อภิรัตน์ ช่างเกวียน, “บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม,” วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 5, 1 (มกราคม-เมษายน 2565): 93-108.

พัฒนาการเครือข่ายกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในสวนที่ 11 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการเครือข่ายกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวางแผนคุณภาพเชิงกลยุทธ์แตกต่างกัน 3) ผู้ที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการเครือข่ายกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการเครือข่ายกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน⁹¹

อณิส ซาตต์คาน ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายหมวด ได้แก่ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลลัพธ์ การนำองค์กร การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการเรียนรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร และการจัดการกระบวนการ 2) การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โรงเรียนมาตรฐานสากลต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการเกี่ยวกับการสร้างความผูกพันกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวบรวม วิเคราะห์ และปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาและการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับการทำงานกำหนดสมรรถนะหลักระบบงานออกแบบการจัดการปรับปรุงกระบวนการจัดการเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ⁹²

ทิพย์สุคนธ์ สมรูป ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในวิถีกฎใหม่กับครูนักนวัตกรรม” ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในวิถีกฎใหม่ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้วิถีใหม่ ตามลำดับ 2) ความเป็นครูนักนวัตกรรม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการมีทักษะตั้งคำถามและ

⁹¹สิริรัตน์ รักพงษ์, “การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการเครือข่ายกรุงเทพมหานคร,” *Journal of Roi Kaensarn Academi* 7, 9 (กันยายน, 2565); 333-348.

⁹²อณิส ซาตต์คาน, “การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช,” *วารสารพุทธสังคมิวิทยาปริทรรศน์* 7, 2 (เมษายน-มิถุนายน, 2565); 223-237.

ด้านการมีทักษะการสังเกต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการแนวคิดเชิงนวัตกรรม ตามลำดับ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในวิถีปกติใหม่กับครูนักนวัตกรรม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁹³

สุนิษา สุวรรณชาติ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้ กลุ่ม 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ” ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และติดตามผล และด้านการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ตามลำดับ 2) สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีภาวะผู้นำครู ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการวัดผล ประเมินผล และติดตามผล 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในทางบวก จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้านสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และติดตามผล และด้านกำหนดนโยบายและเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้ กลุ่ม 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีดังนี้ ด้านบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้านกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ด้านสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สนับสนุน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และติดตามผล และด้านสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้⁹⁴

อติมาวดี สุกุลศิลป์ศิริ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารกิจการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารจัดการในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำองค์กร ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้

⁹³ทิพย์สุคนธ์ สมรูป, “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในวิถีปกติใหม่กับครูนักนวัตกรรม,” *Interdisciplinary Academic and Research Journal* 3, 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม, 2566): 349-357.

⁹⁴สุนิษา สุวรรณชาติ, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้ กลุ่ม 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ,” *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์* 9, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2567): 2374-2386.

ด้านผลลัพธ์ ด้านการมุ่งเน้นการดำเนินการ และด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ตามลำดับ 2) ระดับการบริหารกิจการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักความโปร่งใส ตามลำดับ 3) การบริหารกิจการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .77 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับสูง 4) การบริหารกิจการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการบริหารกิจการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านร่วมกันพยากรณ์การบริหารจัดการในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้ร้อยละ 74.30 โดยการบริหารกิจการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านหลักนิติธรรมมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วมตามลำดับ⁹⁵

ปัทมา รุ่งสิทธิวรรณ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การนำองค์กรการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นบุคลากร การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ผลลัพธ์ และการจัดการกระบวนการ 2) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบหรือขึ้นของการเป็นเด็กดี การทำตามคำมั่นสัญญา และการทำตามหน้าที่ทางสังคมเป็นหลัก 3) การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁹⁶

⁹⁵ธิติมาวดี สกกุลศิลป์ศิริ, “การบริหารกิจการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1,” **วารสารบริหารการศึกษา มศว** 13, 25 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2559): 33-41.

⁹⁶ปัทมา รุ่งสิทธิวรรณ, “การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา,” **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 9, 2 (ตุลาคม-ธันวาคม 2561): 176-195.

ทิพวัลย์ ชันทิตย์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10” ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁹⁷

งานวิจัยต่างประเทศ

เฟลตเชอร์ (Fletcher) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในรัฐเวจเจเนีย” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้เวลาในการบริหารจัดการ การวางแผน การประชุมเตรียมการและติดตามเกี่ยวกับงบประมาณ เตรียมการเกี่ยวกับการซ่อมแซมเครื่องมือ สื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนในด้านเทคโนโลยี และจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารยังกระตุ้นครูให้มีความกระตือรือร้นและมีความสนใจในการใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ⁹⁸

กัสตุลาซารี (Kustulasari) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “โรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศอินโดนีเซีย” โดยวิเคราะห์นโยบายภาครัฐเพื่อชี้ให้เห็นโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศอินโดนีเซียจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลได้อย่างไร จากผลการวิจัยพบว่า จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายพบว่า นโยบายยังไม่มีชัดเจนส่งผลให้โรงเรียนยากต่อการพัฒนาไปสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลได้ กัสตุลาซารีใช้คำว่า โรงเรียนมาตรฐานนานาชาติ แทนคำว่า โรงเรียนมาตรฐานสากลตามอย่างที่ประเทศไทยใช้⁹⁹

อาช เตค (Ah-Teck) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับคุณภาพของโรงเรียนในมอริเชียส โดยใช้แนวคิดของบัลดริจ” ได้ดำเนินการโดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ครูนักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการนำองค์กรของผู้บริหาร

⁹⁷ทิพวัลย์ ชันทิตย์, “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10,” *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร* 10, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2562): 581-592.

⁹⁸C. L. Fletcher, *The Role Of High School Department Chairpersons in a Large Urban School System* (Chicago, ILL : Ronald Mc Nelly, 2015): 1265.

⁹⁹Kustulasari, A, “The International Standard School Project in Indonesia: A Policy Document Analysis” (Ohio State University, Graduate School. Ohio: Ohio State University, 2009).

โรงเรียนในมอริเชียส มีอิทธิพลและมีบทบาทสำคัญต่อผลลัพธ์ของโรงเรียนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมโดยผ่านกระบวนการทำงานภายในโรงเรียน¹⁰⁰

ลารินา (Larina) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) ของนักเรียนนานาชาติ” พบว่าผลลัพธ์เชิงกลยุทธ์รวมถึงการสนับสนุนด้านทรัพยากรทำให้สมรรถนะทางวิชาการของนักเรียนและคุณภาพของการศึกษาเพิ่มขึ้น และการประยุกต์ใช้หลักการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) ในการศึกษานานาชาติถือเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพของการจัดการเชิงกลยุทธ์ในระยะยาว ควรจะใช้เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการในแง่ของการแข่งขันวิธีการเชิงระบบในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์และวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์และการประเมินผลลัพธ์ทำให้มั่นใจในความสำเร็จของการศึกษานานาชาติ¹⁰¹

¹⁰⁰Jean Claude Ah-Teck, “Principals' perceptions of "quality" in Mauritian schools using the Baldrige framework,” **Journal of Educational Administration** 51 (May 2013): 680-704.

¹⁰¹Ludmila N. Larina, “Practical Application of Total Quality Management System to Education of International Students,” **Procedia-Social and Behavioral Sciences** 215 (July 2015): 9-13.

สรุป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริงได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาท ตามแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) ประกอบด้วย 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal role) 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational role) และ 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional role) และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนให้โรงเรียนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับโรงเรียนอื่น ๆ ในระดับนานาชาติได้นั้น จะต้องมีการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ตามคู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การจัดการกระบวนการ และ 7) ผลลัพธ์

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ

- 1) บทบาทผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
- 2) การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย (Proposal)

เป็นการศึกษาข้อมูล สภาพปัญหา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงร่างงานวิจัย เสนอโครงร่างต่อภาควิชา รับข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขและขออนุมัติจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย (Draft)

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย ทดสอบ ปรับปรุงแก้ไข และนำเครื่องมือที่สร้างไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างการวิจัย นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย (Completed written report)

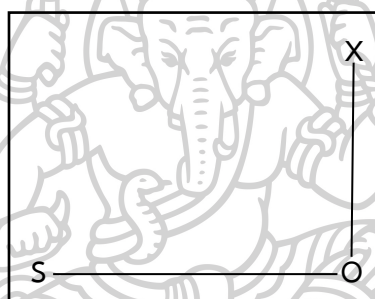
เป็นขั้นตอนของการจัดทำรายงานผลการวิจัยเสนอกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรและขออนุมัติจบการศึกษาต่อไป

ระเบียบวิธีการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, nonexperimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

S	หมายถึง	ประชากรที่ศึกษา
X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวนทั้งสิ้น 28 โรงเรียน จำแนกตามเครือข่ายการจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ดังนี้ 1) สหวิทยาเขตเมืองสิงห์ จำนวน 7 โรงเรียน 2) สหวิทยาเขตท่าม่วง จำนวน 6 โรงเรียน 3) สหวิทยาเขตท่ามะกา จำนวน 5 โรงเรียน 4) สหวิทยาเขตพลอย ไพลิน จำนวน 5 โรงเรียน และ 5) สหวิทยาเขตแควน้อย จำนวน 5 โรงเรียน ดังตารางที่ 2

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 8 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน จำนวน 2 คน 3) ครู จำนวน 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 224 คน ใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประชากร และผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามเครือข่ายการจัดการศึกษา

โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี จำแนกตามเครือข่าย การจัดการศึกษา	ประชากร (โรงเรียน)	ผู้ให้ข้อมูล			
		ผู้อำนวยการสถานศึกษา/ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ หัวหน้างาน	ครู	รวม
1. สหวิทยาเขตเมืองสิงห์	7	14	14	28	56
2. สหวิทยาเขตท่าม่วง	6	12	12	24	48
3. สหวิทยาเขตท่ามะกา	5	10	10	20	40
4. สหวิทยาเขตพลอยไพลิน	5	10	10	20	40
5. สหวิทยาเขตแควน้อย	5	10	10	20	40
รวม	28	56	56	112	224

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

2. **ตัวแปรต้น (X_{tot})** เป็นตัวแปรบทบาทผู้บริหาร ตามแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) ทั้งหมด 10 ประการ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ประกอบด้วย

2.1 บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal role: X_1) หมายถึง ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยจะต้องมีการวางตัวให้เหมาะสมต่อความคาดหวังจากภายนอกและเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้กำหนดเป้าหมาย กระตุ้น และส่งเสริมให้

ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างเต็มความสามารถและเต็มใจ เป็นผู้รับผิดชอบในการจ้างงานและจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเองให้มีการพัฒนาศักยภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องเป็นผู้นำที่สามารถชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจ และประนีประนอมเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามในทิศทางที่ถูกต้อง ต้องมีการติดต่อ ประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา ชุมชน บุคคลภายนอก และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา สนับสนุน ส่งเสริม และกระตุ้นให้การดำเนินงานของสถานศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2.2 บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational role: X_2) หมายถึง หมายถึง ผู้บริหารต้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ โดยผู้บริหารจะต้องมีการศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผล และติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา เป็นศูนย์กลางของการรับส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อที่จะสามารถควบคุมและจัดการให้สถานศึกษาดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทำการกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับทราบและเกิดความเข้าใจร่วมกัน รวมถึงส่งผ่านข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็นได้ง่าย นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้สื่อสารและส่งข้อมูลไปยังบุคคลและหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับแผนงาน นโยบาย และผลที่ได้จากการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยผู้บริหารอาจจะต้องดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายงานให้บุคคลอื่นเป็นตัวแทนในการดำเนินการส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกอย่างเหมาะสม

2.3 บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional role: X_3) หมายถึง ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจเป็นกระบวนการในการศึกษา วิเคราะห์ ประเมิน และเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ วางแผนงาน และแสวงหาหนทางที่จะปรับปรุงสถานศึกษาให้ดีขึ้น แสวงหาโอกาสและสำรวจปัญหาโดยทำการวิเคราะห์กิจกรรมของสถานศึกษา ตัดสินใจว่าสิ่งใดมีความสำคัญสำหรับสถานศึกษาและทำการปรับปรุงพัฒนาตามสถานการณ์ที่เป็นอยู่ สร้างการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมในสถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเหมาะสม รวมถึงต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ไขปัญหา โดยเลือกทางออกที่เหมาะสมได้อย่างลงตัวและสร้างประโยชน์ให้แกสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องสามารถมองภาพรวมในการจัดสรรทรัพยากรให้กับสถานศึกษาได้ โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจในการสร้างระบบและควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นในการปฏิบัติงานที่หลากหลาย ต้องลำดับความสำคัญและตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ

ผู้บริหารต้องเป็นตัวแทนในการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารจะต้องดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่เอาเปรียบผู้เจรจาแต่มุ่งสร้างประโยชน์ร่วมกันเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดี

3. ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามคู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย

3.1 การนำองค์กร (Y_1) หมายถึง ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมการปฏิบัติไปยังผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและการประพฤติอย่างมีจริยธรรม มีการสื่อสารและสร้างความผูกพันกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อความสำเร็จจนทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างแท้จริง มีระบบการกำกับดูแลองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อ มีการประเมินผลการดำเนินการที่มุ่งเน้นการปฏิบัติภายใต้กรอบกฎหมายและการประพฤติอย่างมีจริยธรรม คำนึงถึงความผาสุกและผลประโยชน์ของสังคม โดยให้การสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

3.2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Y_2) หมายถึง กระบวนการในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่กระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรม โดยมีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่มีความสำคัญและจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ มีระบบงานและสมรรถนะหลักของโรงเรียน มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการและที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานของโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งมีการจัดสรรทรัพยากรและบุคลากร และมีตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่สามารถใช้ติดตามความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนปฏิบัติการ

3.3 การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y_3) หมายถึง การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีการจำแนกกลุ่มนักเรียน กำหนดหลักสูตรหรือแผนการเรียน รวมทั้งมีการสร้างและจัดการความสัมพันธ์กับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้าถึง ให้การสนับสนุน และจัดการกับข้อร้องเรียนได้ มีการประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโรงเรียนโดยเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น

3.4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Y_4) หมายถึง การวัดผลการดำเนินการโดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อติดตามการปฏิบัติการประจำวันและผลการดำเนินการโดยรวมของโรงเรียน มีการวิเคราะห์ ทบทวนผลการดำเนินการ และขีดความสามารถของโรงเรียน มีการปรับปรุงผลการดำเนินการโดยการนำผลการดำเนินการไปจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่ต้องนำไปปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และนำไปเป็นโอกาสในการสร้างนวัตกรรม รวมทั้งมีการทวนสอบและทำให้มั่นใจถึงคุณภาพของข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียน ความพร้อมใช้งาน และมีการจัดการความรู้ มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ และมีการใช้องค์ความรู้และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ฝังลึกลงไปในการปฏิบัติงานของโรงเรียน

3.5 การมุ่งเน้นบุคลากร (Y₅) หมายถึง การสรรหา ว่าจ้าง ดูแล และเตรียมบุคลากรให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากร มีการจัดรูปแบบการทำงานและบริหารบุคลากร สร้างความมั่นใจด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และความสะดวกในการเข้าถึงสถานที่ทำงาน มีนโยบายสนับสนุนบุคลากรโดยจัดให้มีการบริการ สิทธิประโยชน์ การกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากร ประเมินความผูกพันของบุคลากร เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดการสื่อสารที่เปิดกว้างและการทำงานที่ให้ผลการดำเนินการที่ดี สนับสนุนความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรและความต้องการของโรงเรียน ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากรให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ

3.6 การจัดการกระบวนการ (Y₆) หมายถึง การจัดทำข้อกำหนดที่สำคัญของหลักสูตร และกระบวนการทำงาน การบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการทำงานที่สำคัญ และกระบวนการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสมรรถนะหลักของโรงเรียน และลดความแปรปรวนของกระบวนการ การจัดการเครือข่ายอุปทาน การดำเนินการกับโอกาสในการสร้างนวัตกรรม การจัดการต้นทุนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติการ การรักษาความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ การเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัยต่อภัยพิบัติ สถานการณ์โรคอุบัติใหม่หรือภาวะฉุกเฉิน

3.7 ผลลัพธ์ (Y₇) หมายถึง ผลการดำเนินการและการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านของโรงเรียน ได้แก่ ผลการดำเนินงานด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการทำงานที่สำคัญ และประสิทธิผลของกระบวนการ ผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ผลการดำเนินการด้านการนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กร ผลการดำเนินการด้านความมั่นคงทางการเงินและการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เพื่อเป็นการตรวจประเมินผลการดำเนินการเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนและสถาบันการศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาและมีการให้บริการในลักษณะเดียวกัน โดยจะแสดงข้อมูลสำคัญของระดับแนวโน้มประสิทธิผลในรอบเวลาการดำเนินงานของโรงเรียนในปัจจุบัน ผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจประเมินจะเป็นสารสนเทศตัวชี้วัดความก้าวหน้าเพื่อประเมิน ปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษาและการให้บริการ โดยมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับกลยุทธ์ของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษาสูงสุด 4) ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และ 5) ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (X_{tot})

ตอนที่ 3 การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (Y_{tot})

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)¹⁰² โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นว่าบทบาทผู้บริหาร/การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง เห็นว่าบทบาทผู้บริหาร/การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง เห็นว่าบทบาทผู้บริหาร/การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง เห็นว่าบทบาทผู้บริหาร/การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง เห็นว่าบทบาทผู้บริหาร/การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ตั้งกระทงคำถามเพื่อมาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยตีความจากนิยามของตัวแปรที่ศึกษาคือ บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และปรับปรุงพัฒนา

¹⁰²Rensis Likert, "The Method of Constructing and Attitude Scale," Readings in Attitude Theory and Measurement, ed. Martin Fishbein (New York : John Wiley & Sons, 1967), 90 - 95.

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ดำเนินการสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา แล้วปรับปรุง แก้ไข ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามของ ตัวแปร โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective congruence) ระหว่าง 0.6 ถึง 1.0 (ภาคผนวก ง)

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 4 โรงเรียนให้ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 8 คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน จำนวน 2 คน และ 3) ครู จำนวน 4 คน ได้ข้อมูลกลับมาทั้งสิ้น 32 ฉบับ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)¹⁰³ ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) เท่ากับ .988 ตัวแปรบทบาทผู้บริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) เท่ากับ .937 และตัวแปรการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) เท่ากับ .984

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างถูกต้อง ผู้วิจัยจึงดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือเชิญจากภาควิชา จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) หนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย นำส่งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แล้วรับกลับด้วยตนเอง 2) หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยกับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำส่งโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 4 โรงเรียนทางไปรษณีย์แล้วรับกลับด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำส่งไปยังโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พร้อมแบบสอบถามทางไปรษณีย์แล้วรับกลับด้วยตนเอง

¹⁰³Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 3rd ed. (New York: Harper & Row Publishers, 1974), 161.

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ทำการจัดระเบียบข้อมูล รวบรวมคะแนนลงรหัสข้อมูล นำไปวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)

2. การวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารและการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ มัชฌิมเลขคณิต (Population Mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)¹⁰⁴ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50-5.00 หมายถึง บทบาทผู้บริหาร/การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50-4.49 หมายถึง บทบาทผู้บริหาร/การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50-3.49 หมายถึง บทบาทผู้บริหาร/การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50-2.49 หมายถึง บทบาทผู้บริหาร/การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00-1.49 หมายถึง บทบาทผู้บริหาร/การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient : r_{xy})¹⁰⁵ นำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มาแปลผลในรูปของความสัมพันธ์ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

¹⁰⁴John W. Best, *Research in Education* (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970), 190.

¹⁰⁵อรุณ จิรวัดน์กุล, *สถิติทางวิทยาศาสตร์สุภาพเพื่อการวิจัย*, (กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์, 2558), 166.

0.70 -1.00 หมายถึง บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียน
มาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

0.30-0.69 หมายถึง บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียน
มาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

0.00-0.29 หมายถึง บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียน
มาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 2) การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวนทั้งสิ้น 28 โรงเรียน กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 8 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน จำนวน 2 คน และ 3) ครู จำนวน 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ 1) สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และ 3) การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (Frequency: f) ร้อยละ (Percentage: %) มัชฌิมเลขคณิต (Population Mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient : r_{xy})

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถามไปยังประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 28 โรง กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 8 คน รวมทั้งสิ้น 224 คน ซึ่งผู้วิจัยได้รับการตอบกลับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 224 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อได้รับข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย จำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน จำนวน 2 คน และครู จำนวน 4 คน จากโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 28 โรง รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 224 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (Frequency : f) และร้อยละ (Percentage : %) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	81	36.16
	หญิง	143	63.84
	รวม	224	100.00
2	อายุ		
	น้อยกว่า 30 ปี	34	15.18
	31-40 ปี	113	50.45
	41-50 ปี	52	23.21
	51-60 ปี	25	11.16
	รวม	224	100.00
3	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	ปริญญาตรี	106	47.32
	ปริญญาโท	112	50.00
	ปริญญาเอก	6	2.68
	รวม	224	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
	ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	56	25.00
	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน	56	25.00
	ครู	112	50.00
	รวม	224	100.00
5	ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
	น้อยกว่า 5 ปี	71	31.70
	6-10 ปี	84	37.50
	11-15 ปี	35	15.62
	มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	34	15.18
	รวม	224	100.00

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า

1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 63.84 รองลงมาคือ

เพศชาย จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 36.16 2) ส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 31-40 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 50.45 รองลงมาคือ อายุตั้งแต่ 41-50 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 23.21 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 15.18 และอายุตั้งแต่ 51-60 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.16 3) ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่า จบการศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 47.32 และระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.68 4) ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่า เป็นครู จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา /รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับหัวหน้างาน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 เช่นกัน 5) ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่า มีประสบการณ์ทำงานในช่วง 6-10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 31.70 และ 11-15 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 15.62 อันดับสุดท้ายคือ มากกว่า 15 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 15.18

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Population Mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) จากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 224 คน แล้วพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (X_{tot}) (n=224)

ด้าน	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยภาพรวม (X_{tot})	มัชฌิม เลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล (Interpersonal role: X_1)	4.59	0.52	มากที่สุด	1
2	บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational role: X_2)	4.56	0.53	มากที่สุด	2
3	บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional role: X_3)	4.53	0.61	มากที่สุด	3
	รวม (X_{tot})	4.56	0.53	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.52$) บทบาทด้านสารสนเทศ ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.53$) และบทบาทด้านการตัดสินใจ ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.61$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.52 – 0.61 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อวิเคราะห์บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกเป็นรายด้าน โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Population Mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) ได้ผลการวิเคราะห์ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5 – 7 ดังนี้

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)	มัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.63	0.56	มากที่สุด	2
2	ผู้บริหารมีการวางตัวให้เหมาะสมต่อความคาดหวังจากภายนอกและเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.58	0.64	มากที่สุด	5
3	ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างเต็มความสามารถ	4.65	0.58	มากที่สุด	1
4	ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจ้างงานและจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเองให้มีการพัฒนาศักยภาพ	4.52	0.63	มากที่สุด	7

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1) (ต่อ)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)	มัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
5	ผู้บริหารสามารถชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจ และประนีประนอมเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง	4.53	0.71	มากที่สุด	6
6	ผู้บริหารต้องมีการติดต่อ ประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา ชุมชน บุคคลภายนอก และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา	4.60	0.59	มากที่สุด	4
7	ผู้บริหารให้การสนับสนุน ส่งเสริม และกระตุ้นให้การดำเนินงานของสถานศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ	4.62	0.63	มากที่สุด	3
รวม (X_1)		4.59	0.52	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 พบว่า บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.52$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างเต็มความสามารถ ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.58$) ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.56$) ผู้บริหารให้การสนับสนุน ส่งเสริม และกระตุ้นให้การดำเนินงานของสถานศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.63$) ผู้บริหารต้องมีการติดต่อประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา ชุมชน บุคคลภายนอก และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.59$) ผู้บริหารมีการวางตัวให้เหมาะสมต่อความคาดหวังจากภายนอกและเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.64$) ผู้บริหารสามารถชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจ และประนีประนอมเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามในทิศทางที่ถูกต้อง ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.71$)

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจ้างงานและจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเองให้มีความรู้ การพัฒนาศักยภาพ ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.63$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.56 – 0.71 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านสารสนเทศ (X_2)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านสารสนเทศ (X_2)	มัชฌิม เลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	ผู้บริหารต้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็น ปัจจุบันจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่มี คุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้อง และเชื่อถือได้	4.62	0.62	มากที่สุด	2
2	ผู้บริหารศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผลและ ติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา	4.59	0.62	มากที่สุด	3
3	ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางของการรับส่ง ข้อมูล ข่าวสาร ของสถานศึกษา สามารถ ควบคุม และ จัดการให้สถานศึกษา ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.51	0.66	มากที่สุด	6
4	ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา	4.48	0.65	มาก	7
5	ผู้บริหารกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ ผู้ใต้บังคับบัญชารับทราบและเกิดความ เข้าใจร่วมกัน	4.54	0.66	มากที่สุด	5
6	ผู้บริหารส่งผ่านข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจาก ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ จำเป็นได้ง่าย	4.56	0.65	มากที่สุด	4

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านสารสนเทศ (X_2) (ต่อ)
(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านสารสนเทศ (X_2)	มัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
7	ผู้บริหารดำเนินการหรือมอบหมายให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นตัวแทนในการดำเนินการส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกอย่างเหมาะสม	4.62	0.53	มากที่สุด	1
รวม (X_2)		4.56	0.53	มากที่สุด	

จากตารางที่ 6 พบว่า บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านสารสนเทศ (X_2) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณาข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารดำเนินการหรือมอบหมายให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นตัวแทนในการดำเนินการส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.53$) ผู้บริหารต้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.62$) ผู้บริหารมีการศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผล และติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.62$) ผู้บริหารส่งผ่านข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็นได้ง่าย ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.65$) ผู้บริหารกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับทราบและเกิดความเข้าใจร่วมกัน ($\bar{X} = 4.54$, $\sigma = 0.66$) ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางของการรับส่งข้อมูล ข่าวสาร ของสถานศึกษา สามารถควบคุมและจัดการให้สถานศึกษาดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.66$) และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ดังนี้ ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.65$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.53 – 0.66 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ (X_3)
(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียน มาตรฐานสากล ด้านการตัดสินใจ (X_3)	มัชฌิม เลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ ริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	4.53	0.71	มากที่สุด	4
2	ผู้บริหารมีการสำรวจและวางแผนงานของ สถานศึกษา โดยทำการวิเคราะห์กิจกรรม ของสถานศึกษา เพื่อแสวงหาวิธีการเพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ	4.55	0.69	มากที่สุด	2
3	ผู้บริหารสร้างความเปลี่ยนแปลงและพัฒนา นวัตกรรมในสถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ให้กับสถานศึกษา	4.52	0.71	มากที่สุด	5
4	ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาและความ ขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.47	0.71	มาก	8
5	ผู้บริหารมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และ ตัดสินใจแก้ไขปัญหา โดยเลือกทางออกที่ เหมาะสมได้อย่างลงตัวและเกิดประโยชน์ แก่สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.50	0.67	มากที่สุด	7
6	ผู้บริหารสร้างระบบและควบคุมการใช้ ทรัพยากรต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการ และความจำเป็นในการปฏิบัติงานที่ หลากหลาย	4.51	0.64	มากที่สุด	6
7	ผู้บริหารเป็นตัวแทนในการเจรจาต่อรอง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา	4.59	0.61	มากที่สุด	1
8	ผู้บริหารดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมและมี ความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งสร้างประโยชน์ ร่วมกันเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและความ ร่วมมือกันในอนาคต	4.54	0.66	มากที่สุด	3
รวม (X_3)		4.53	0.61	มากที่สุด	

จากตารางที่ 7 พบว่า บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ (X_3) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53, \sigma = 0.61$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารเป็นตัวแทนในการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา ($\mu = 4.59, \sigma = 0.61$) ผู้บริหารมีการสำรวจและวางแผนงานของสถานศึกษาโดยทำการวิเคราะห์กิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อแสวงหาวิธีการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 4.55, \sigma = 0.69$) ผู้บริหารดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมมุ่งสร้างประโยชน์ร่วมกันเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกันในอนาคต ($\mu = 4.54, \sigma = 0.66$) ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำและมีความริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ($\mu = 4.53, \sigma = 0.71$) ผู้บริหารสร้างความเปลี่ยนแปลงและพัฒนานวัตกรรมในสถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับสถานศึกษา ($\mu = 4.52, \sigma = 0.71$) ผู้บริหารสร้างระบบและควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นในการปฏิบัติงานที่หลากหลาย ($\mu = 4.51, \sigma = 0.64$) ผู้บริหารมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ไขปัญหา โดยเลือกทางออกที่เหมาะสมได้อย่างลงตัวและเกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 4.50, \sigma = 0.67$) และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ดังนี้ ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ($\mu = 4.47, \sigma = 0.71$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.61 – 0.71 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Population Mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) ของการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีทั้งในภาพรวมและรายด้าน จากประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 28 โรง ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 224 คน โดยพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (Y_{tot}) (n=224)

ด้าน	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยภาพรวม (Y_{tot})	มัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	การนำองค์กร (Y_1)	4.57	0.57	มากที่สุด	7
2	การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Y_2)	4.63	0.46	มากที่สุด	1
3	การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y_3)	4.61	0.49	มากที่สุด	5
4	การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Y_4)	4.62	0.47	มากที่สุด	3
5	การมุ่งเน้นบุคลากร (Y_5)	4.62	0.49	มากที่สุด	4
6	การจัดการกระบวนการ (Y_6)	4.62	0.43	มากที่สุด	2
7	ผลลัพธ์ (Y_7)	4.59	0.48	มากที่สุด	6
รวม (Y_{tot})		4.61	0.43	มากที่สุด	

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.46$) การจัดการกระบวนการ ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.43$) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.47$) การมุ่งเน้นบุคลากร ($\mu = 4.62$, S.D. = 0.49) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.49$) ผลลัพธ์ ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.48$) และการนำองค์กร ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.57$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.43 – 0.57 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

และเมื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกเป็นรายด้าน โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Population Mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) ได้ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดตามตารางที่ 9 – 15 ดังนี้

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการนำองค์กร (Y₁)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการนำองค์กร (Y ₁)	มัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	ผู้บริหารมีการกำหนดและถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และค่านิยมสู่การปฏิบัติไปยังผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน	4.53	0.68	มากที่สุด	5
2	ผู้บริหารเป็นผู้ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและการประพฤติอย่างมีจริยธรรม	4.62	0.60	มากที่สุด	1
3	ผู้บริหารมีการสื่อสารและสร้างความผูกพันกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อความสำเร็จจนทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง	4.58	0.63	มากที่สุด	2
4	ผู้บริหารมีระบบการกำกับดูแลองค์กรที่มีความรับผิดชอบ	4.57	0.63	มากที่สุด	4
5	ผู้บริหารมีการประเมินผลการดำเนินการที่มุ่งเน้นการปฏิบัติตามกฎหมายและการประพฤติอย่างมีจริยธรรม	4.58	0.64	มากที่สุด	3
รวม (Y ₁)		4.57	0.57	มากที่สุด	

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการนำองค์กร (Y₁) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.57$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารเป็นผู้ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและการประพฤติอย่างมีจริยธรรม ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.60$) ผู้บริหารมีการสื่อสารและสร้างความผูกพันกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อความสำเร็จจนทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.63$) ผู้บริหารมีการประเมินผลการดำเนินการที่มุ่งเน้นการปฏิบัติตามกฎหมายและการประพฤติอย่างมีจริยธรรม ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.64$) ผู้บริหารมีระบบการกำกับดูแลองค์กรที่มีความรับผิดชอบ ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.63$) และผู้บริหารมีการกำหนดและถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และค่านิยมสู่การปฏิบัติไปยังผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.68$) เมื่อพิจารณาส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.60 – 0.68 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Y₂)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Y ₂)	มัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	โรงเรียนได้กำหนดกระบวนการในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่กระตุ้นและทำให้เกิดนวัตกรรม	4.61	0.56	มากที่สุด	5
2	โรงเรียนมีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่มีความสำคัญและจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในกระบวนการวางแผนกลยุทธ์	4.62	0.56	มากที่สุด	4
3	โรงเรียนมีระบบงาน สมรรถนะหลัก และกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.63	0.56	มากที่สุด	3
4	โรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และนำไปปฏิบัติ	4.64	0.55	มากที่สุด	2
5	โรงเรียนมีการจัดสรรทรัพยากรและบุคลากรอย่างเหมาะสม	4.57	0.56	มากที่สุด	6
6	โรงเรียนมีตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่ใช้ติดตามความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนปฏิบัติการ	4.68	0.50	มากที่สุด	1
รวม (Y ₂)		4.63	0.46	มากที่สุด	

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Y₂) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ โรงเรียนมีตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่ใช้ติดตามความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนปฏิบัติการ ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.50$) โรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และนำไปปฏิบัติ ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.55$) โรงเรียน

มีระบบงาน สมรรถนะหลัก และกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน ($\mu = 4.63, \sigma = 0.56$) โรงเรียนมีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่มีความสำคัญและจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ($\mu = 4.62, \sigma = 0.56$) โรงเรียนได้กำหนดกระบวนการในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่กระตุ้น และทำให้เกิดนวัตกรรม ($\mu = 4.61, \sigma = 0.56$) และโรงเรียนมีการจัดสรรทรัพยากรและบุคลากรอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.57, \sigma = 0.56$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.56 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการมุ่งเน้น ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y_3)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการมุ่งเน้น ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y_3)	มัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	โรงเรียนมีวิธีการในการรับฟังนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.61	0.61	มากที่สุด	3
2	โรงเรียนมีการจำแนกกลุ่มนักเรียน กำหนดหลักสูตรหรือแผนการเรียน	4.69	0.49	มากที่สุด	1
3	โรงเรียนมีการสร้างและจัดการความสัมพันธ์กับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.58	0.56	มากที่สุด	4
4	โรงเรียนมีวิธีการในการทำให้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึง ให้การสนับสนุน และสามารถจัดการกับข้อร้องเรียนได้	4.58	0.59	มากที่สุด	5
5	โรงเรียนประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโรงเรียนเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น	4.66	0.63	มากที่สุด	2
รวม (Y_3)		4.61	0.49	มากที่สุด	

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y_3) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61, \sigma = 0.49$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ โรงเรียนมีการจำแนกกลุ่มนักเรียน กำหนดหลักสูตรหรือแผนการเรียน ($\mu = 4.69, \sigma = 0.49$) โรงเรียนมีการประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโรงเรียนเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น ($\mu = 4.66, \sigma = 0.63$) โรงเรียนมีวิธีการในการรับฟังนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu = 4.61, \sigma = 0.61$) โรงเรียนมีการสร้างและจัดการความสัมพันธ์กับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\mu = 4.58, \sigma = 0.56$) โรงเรียนมีวิธีการในการทำให้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึง ให้การสนับสนุน และสามารถจัดการกับข้อร้องเรียนได้ ($\mu = 4.58, \sigma = 0.59$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.49 – 0.63 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Y_4)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Y_4)	มัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	โรงเรียนมีการวัดผลการดำเนินการโดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อติดตามการปฏิบัติการประจำวันและผลการดำเนินการโดยรวมของโรงเรียน	4.66	0.53	มากที่สุด	1
2	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ ทบทวนผลการดำเนินการ และขีดความสามารถของโรงเรียน	4.63	0.51	มากที่สุด	2
3	โรงเรียนมีการปรับปรุงผลการดำเนินการโดยการนำผลการดำเนินการไปจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่ต้องนำไปปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และนำไปเป็นโอกาสในการสร้างนวัตกรรม	4.60	0.58	มากที่สุด	5

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Y₄) (ต่อ)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Y ₄)	มัชฌิม เลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
4	โรงเรียนมีการทวนสอบและทำให้มั่นใจถึง คุณภาพของข้อมูลและสารสนเทศของ โรงเรียน ความพร้อมใช้งาน	4.60	0.53	มากที่สุด	4
5	โรงเรียนมีการจัดการความรู้ มีวิธีปฏิบัติที่ เป็นเลิศ และมีการใช้องค์ความรู้และ ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ฝังลึกลง ไปในวิถีการปฏิบัติงานของโรงเรียน	4.61	0.54	มากที่สุด	3
รวม (Y ₄)		4.62	0.47	มากที่สุด	

จากตารางที่ 12 พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Y₄) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62, \sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ โรงเรียนมีการวัดผลการ ดำเนินการ โดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อติดตามการปฏิบัติการประจำวันและผลการดำเนินการ โดยรวมของโรงเรียน ($\mu = 4.66, \sigma = 0.53$) โรงเรียนมีการวิเคราะห์ ทบทวนผลการดำเนินการ และขีดความสามารถของโรงเรียน ($\mu = 4.63, \sigma = 0.51$) โรงเรียนมีการจัดการความรู้ มีวิธีปฏิบัติที่ เป็นเลิศ และมีการใช้องค์ความรู้และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ฝังลึกลงไปในวิถีการ ปฏิบัติงานของโรงเรียน ($\mu = 4.61, \sigma = 0.54$) โรงเรียนมีการทวนสอบและทำให้มั่นใจถึงคุณภาพ ของข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียน ความพร้อมใช้งาน ($\mu = 4.60, \sigma = 0.53$) และโรงเรียนมีการ ปรับปรุงผลการดำเนินการโดยการนำผลการดำเนินการไปจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่ต้องนำไป ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และนำไปเป็นโอกาสในการสร้างนวัตกรรม ($\mu = 4.60, \sigma = 0.58$) เมื่อ พิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.51 – 0.58 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร (Y_5)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร (Y_5)	มัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	โรงเรียนมีการสรรหา ว่าจ้าง ดูแล และเตรียมบุคลากรให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงด้านขีดความสามารถและอัตราการกำลังของบุคลากร	4.60	0.63	มากที่สุด	5
2	โรงเรียนสามารถสร้างความมั่นใจด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และความสะอาดในการเข้าถึงสถานที่ทำงานของบุคลากรได้	4.61	0.54	มากที่สุด	4
3	โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนบุคลากรโดยจัดให้มีการบริการ สิทธิประโยชน์	4.58	0.56	มากที่สุด	6
4	โรงเรียนมีการกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากร ประเมินความผูกพันของบุคลากร เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดการสื่อสารที่เปิดกว้างและการทำงานที่ให้ผลการดำเนินการที่ดี	4.62	0.56	มากที่สุด	3
5	โรงเรียนให้การสนับสนุนความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรและความต้องการของโรงเรียน	4.65	0.56	มากที่สุด	1
6	โรงเรียนมีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากรให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.64	0.53	มากที่สุด	2
รวม (Y_5)		4.62	0.49	มากที่สุด	

จากตารางที่ 13 พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร (Y_5) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.49$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ โรงเรียนให้การสนับสนุนความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรและความต้องการของโรงเรียน ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.56$) โรงเรียนมีการประเมิน

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากรให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.53$) โรงเรียนมีการกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากร ประเมินความผูกพันของบุคลากร เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดการสื่อสารที่เปิดกว้างและการทำงานที่ให้ผลการดำเนินการที่ดี ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.56$) โรงเรียนสามารถสร้าง ความมั่นใจด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และความสะดวกในการเข้าถึงสถานที่ทำงานของบุคลากรได้ ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.54$) โรงเรียนมีการสรรหา ว่าจ้าง ดูแล และเตรียมบุคลากรให้พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากร ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.63$) และโรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนบุคลากรโดยจัดให้มีการบริการ สิทธิประโยชน์ ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.56$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.53 – 0.63 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการจัดการกระบวนการ (Y_6)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการจัดการกระบวนการ (Y_6)	มัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	โรงเรียนจัดทำข้อกำหนดที่สำคัญของหลักสูตร และกระบวนการทำงาน	4.69	0.51	มากที่สุด	2
2	โรงเรียนมีการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน	4.69	0.50	มากที่สุด	1
3	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	4.67	0.52	มากที่สุด	4
4	โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรกระบวนการทำงานที่สำคัญ และกระบวนการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสมรรถนะหลักของโรงเรียนและลดความแปรปรวนของกระบวนการ	4.67	0.50	มากที่สุด	3
5	โรงเรียนมีการจัดการเครือข่ายอุปทาน	4.47	0.56	มาก	7

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการจัดการ กระบวนการ (Y₆) (ต่อ)

(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการจัดการ กระบวนการ (Y ₆)	มัชฌิม เลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
6	โรงเรียนมีการดำเนินการกับโอกาสในการ สร้างนวัตกรรม	4.58	0.54	มากที่สุด	5
7	โรงเรียนมีการรักษาความปลอดภัยบนโลก ไชเบอร์และเตรียมความพร้อมด้านความ ปลอดภัย เตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติ และสถานการณ์โรคอุบัติใหม่หรือภาวะ ฉุกเฉิน	4.58	0.55	มากที่สุด	6
รวม (Y ₆)		4.62	0.43	มากที่สุด	

จากตารางที่ 14 พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการจัดการกระบวนการ (Y₆) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ โรงเรียนมีการบริหารจัดการการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียน ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.50$) โรงเรียนจัดทำข้อกำหนดที่สำคัญของหลักสูตร และ กระบวนการทำงาน ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.51$) โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการทำงานที่ สำคัญ และกระบวนการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสมรรถนะหลักของโรงเรียนและ ลดความแปรปรวนของกระบวนการ ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.50$) โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนสาระ การเรียนรู้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.52$) โรงเรียนมีการดำเนินการกับโอกาสใน การสร้างนวัตกรรม ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.54$) โรงเรียนมีการรักษาความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์และ เตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัย เตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติ และสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ หรือภาวะฉุกเฉิน ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.55$) และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดการ เครือข่ายอุปทาน ($\mu = 4.47$, $\sigma = 0.56$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.56 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มี ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ
โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านผลลัพธ์ (Y₇)
(n=224)

ข้อ	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านผลลัพธ์ (Y ₇)	มัชฌิม เลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ	อันดับ
1	โรงเรียนจัดทำรายงานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เกี่ยวกับประเมินผลการดำเนินการและการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านของโรงเรียน	4.63	0.53	มากที่สุด	1
2	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินงานด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการทำงานที่สำคัญ และประสิทธิผลของกระบวนการ	4.63	0.55	มากที่สุด	2
3	โรงเรียนมีการแสดงผลความพึงพอใจ และผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.62	0.56	มากที่สุด	3
4	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นบุคลากร	4.58	0.55	มากที่สุด	5
5	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้านการนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กร	4.59	0.54	มากที่สุด	4
6	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้านความมั่นคงทางการเงิน นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.58	0.55	มากที่สุด	6
7	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการเพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนและสถาบันการศึกษาอื่น ที่มีการจัดการศึกษาและมีการให้บริการในลักษณะเดียวกัน	4.54	0.60	มากที่สุด	9
8	โรงเรียนมีการจัดแสดงข้อมูลสำคัญของระดับแนวโน้มประสิทธิผลในรอบเวลาการดำเนินงานของโรงเรียนในปัจจุบัน	4.55	0.56	มากที่สุด	7
9	โรงเรียนนำผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินมาเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้า เพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษาและการให้บริการให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับกลยุทธ์ของโรงเรียนต่อไป	4.54	0.56	มากที่สุด	8
รวม (Y ₇)		4.59	0.48	มากที่สุด	

จากตารางที่ 15 พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านผลลัพธ์ (Y₇) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, $\sigma = 0.48$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ โรงเรียนจัดทำรายงานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับประเมินผลการดำเนินการและการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านของโรงเรียน ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.53$) โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินงานด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการทำงานที่สำคัญ และประสิทธิผลของกระบวนการ ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.55$) โรงเรียนมีการแสดงผลความพึงพอใจและผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.56$) โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้านการนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กร ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.54$) โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.55$) โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้านความมั่นคงทางการเงิน และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.55$) โรงเรียนมีการจัดแสดงข้อมูลสำคัญของระดับแนวโน้มประสิทธิผลในรอบเวลาการดำเนินงานของโรงเรียนในปัจจุบัน ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.56$) โรงเรียนนำผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินมาเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้า เพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษาและการให้บริการ ให้ความสำคัญสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับกลยุทธ์ของโรงเรียนต่อไป ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.56$) และโรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการเพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนและสถาบันการศึกษาอื่น ที่มีการจัดการศึกษาและมีการให้บริการในลักษณะเดียวกัน ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.60$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.53 – 0.60 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลน้อย ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient : r_{xy}) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากาญจนบุรี

(n=224)

	การนำองค์กร (Y ₁)	การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Y ₂)	การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y ₃)	การวัดและวิเคราะห์ความเสี่ยง (Y ₄)	การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y ₅)	การบูรณาการระบบ (Y ₆)	ผลลัพธ์ (Y ₇)	Y _{tot}
การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล								
บทบาทผู้บริหาร								
บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X ₁)	.837**	.689**	.694**	.668**	.668**	.651**	.634**	.765**
บทบาทด้านสารสนเทศ (X ₂)	.811**	.655**	.669**	.625**	.658**	.641**	.602**	.737**
บทบาทด้านสติปัญญา (X ₃)	.884**	.698**	.656**	.648**	.645**	.605**	.632**	.755**
X _{tot}	.885**	.712**	.700**	.675**	.684**	.657**	.651**	.785**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 16 พบว่า บทบาทผู้บริหาร (X_{tot}) กับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r_{xy} = .785$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหาร (X_{tot}) กับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y_{1-7}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง 3 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยดังนี้ การนำองค์กร ($r_{xy} = .885$) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ($r_{xy} = .712$) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($r_{xy} = .700$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยสามารถเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยดังนี้ การมุ่งเน้นบุคลากร ($r_{xy} = .684$) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($r_{xy} = .675$) การจัดการกระบวนการ ($r_{xy} = .657$) และผลลัพธ์ ($r_{xy} = .651$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y_{tot}) กับบทบาทผู้บริหาร (X_{1-3}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยดังนี้บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($r_{xy} = .765$) บทบาทด้านการตัดสินใจ ($r_{xy} = .755$) และบทบาทด้านสารสนเทศ ($r_{xy} = .737$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1) กับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y_{1-7}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง กับการนำองค์กร ($r_{xy} = .837$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง สามารถเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยดังนี้ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($r_{xy} = .694$) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ($r_{xy} = .689$) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($r_{xy} = .668$) การมุ่งเน้นบุคลากร ($r_{xy} = .668$) การจัดการกระบวนการ ($r_{xy} = .651$) และผลลัพธ์ ($r_{xy} = .634$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทด้านสารสนเทศ (X_2) กับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y_{1-7}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง กับการนำองค์กร ($r_{xy} = .811$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง สามารถเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยดังนี้ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($r_{xy} = .669$) การมุ่งเน้นบุคลากร ($r_{xy} = .658$) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ($r_{xy} = .655$) การจัดการกระบวนการ ($r_{xy} = .641$) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($r_{xy} = .625$) และกับผลลัพธ์ ($r_{xy} = .602$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3) กับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y_{1-7}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง การนำองค์กร ($r_{xy} = .884$) และมีความสัมพันธ์

เชิงบวกในระดับปานกลาง สามารถเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยดังนี้ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ($r_{xy} = .698$) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($r_{xy} = .656$) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($r_{xy} = .648$) การมุ่งเน้นบุคลากร ($r_{xy} = .645$) ผลลัพธ์ ($r_{xy} = .632$) และการจัดการกระบวนการ ($r_{xy} = .605$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 2) การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 28 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 8 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน และครู รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารและการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (Frequency: f) ร้อยละ (Percentage: %) มัชฌิมเลขคณิต (Population Mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient : r_{xy})

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” สามารถสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ

2. การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการกระบวนการ การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลลัพธ์ และการนำองค์กร

3. บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สามารถแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นผู้แทนของโรงเรียนในการร่วมกิจกรรมกับชุมชน มีความประพฤติที่เหมาะสมกับความคาดหวังของสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและบุคลากรผู้ร่วมงาน อีกทั้งผู้บริหารยังสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการกระจายข้อมูล รวมถึงมีทักษะการสื่อสารและการประสานงานที่ช่วยเชื่อมโยงความร่วมมือกับครู ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารยังคอยริเริ่มแผนงาน และสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีการจัดลำดับความสำคัญและบริหารทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนมีความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจในบทบาทของตนเองในฐานะผู้นำทางวิชาชีพที่สามารถขับเคลื่อนโรงเรียนให้ดำเนินงานได้เป้าหมายของโรงเรียนและตามมาตรฐานสากลอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรัตน์ ช่างเกวียน ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสอดคล้องโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุคนธ์ สมรูป ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในวิถีปกติใหม่กับครูนักนวัตกรรม ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิษา สุวรรณชาติ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้กลุ่ม 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาบทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด อาจเป็นผลมาจากผู้บริหารเป็นตัวแทนของโรงเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน โดยมีการวางตัวอย่างเหมาะสมต่อความคาดหวังและเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูและบุคลากร เป็นผู้คอยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงาน ตามนโยบายอย่างเต็มความสามารถ และจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ประสานงานกับชุมชน บุคคลภายนอก และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน รวมถึงให้การสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียน ให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมิท (Smith) ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรในโรงเรียน ให้การสนับสนุนและ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรผ่านการฝึกอบรม แนะนำ ให้คำปรึกษา เป็นตัวอย่างที่ดี และสร้าง แรงจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มศักยภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรัตน์ ช่างเกวียน ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ผลการวิจัยพบว่า บทบาทด้านเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ อยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้บริหารตระหนักในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรทั้งภายในและ หน่วยงานภายนอกสถานศึกษา ติดต่อ ประสานงาน สร้างเครือข่าย และพัฒนาเครือข่ายของข้อมูล เพื่อประโยชน์ร่วมกันของสถานศึกษา รองลงมาคือบทบาทด้านสารสนเทศ ซึ่งเป็นด้านที่มีค่ามัชฌิม เลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสามารถเข้าถึง วิเคราะห์ และใช้ข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง ทันสมัย และเชื่อถือได้ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน แก้ปัญหา และตัดสินใจอย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม และกระจายข้อมูลข่าวสารให้ บุคลากรรับทราบอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งประสานการส่งต่อข้อมูลระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ แนวคิดของยุกล์ (Yukl) ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องสร้างความร่วมมือกับบุคลากรและหน่วยงาน ภายนอก โดยการรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างโปร่งใส สร้างบรรยากาศที่ดีในการ ทำงานและส่งเสริมการประสานงาน นำไปสู่การสนับสนุนและประโยชน์ร่วมกันสำหรับองค์กร และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรัตน์ ช่างเกวียน ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ที่พบว่า บทบาทผู้บริหาร ด้านเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมากที่สุด เพราะผู้บริหารตระหนักในการพิจารณาข้อมูล ข่าวสารที่ได้รับมาและทำการเผยแพร่หรือกระจายข้อมูลแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมและรวดเร็วเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง และบทบาทด้านการตัดสินใจ ซึ่งเป็นด้านที่มีค่า มัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับที่ 3 อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำและริเริ่มสร้างสรรค์ ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการสำรวจ วางแผน และวิเคราะห์เพื่อหาแนวทาง ปรับปรุงอย่างเป็นระบบ สร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับคุณภาพและ ความได้เปรียบของสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารยังสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งได้อย่าง

เหมาะสม ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการตัดสินใจ และบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของยุกัล (Yukl) ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องคิดริเริ่มและสนับสนุนแนวทางใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางาน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์ ช่วยให้องค์กรสามารถแข่งขัน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ทันเวลา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิษา สุวรรณชาติ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้กลุ่ม 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบริหารการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมากที่สุด

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ของโรงเรียนภายใต้ข้อกำหนดด้านคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยผู้บริหารมีการกำหนดและถ่ายทอดวิสัยทัศน์และค่านิยมสู่การปฏิบัติไปยังผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน มีการสื่อสารและสร้างความผูกพันกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และมุ่งเน้นการปฏิบัติตามกฎหมายและการประพฤติอย่างมีจริยธรรม มีการกำหนดกระบวนการในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่กระตุ้นและทำให้เกิดนวัตกรรม จัดทำแผนปฏิบัติการทั้งในระยะสั้นและระยะยาวและนำไปปฏิบัติจริง สามารถจัดสรรทรัพยากรและบุคลากรได้อย่างเหมาะสม รวมถึงมีการรับฟังนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดการกับข้อร้องเรียนได้ นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการวัดผลการดำเนินการ วิเคราะห์ ทบทวนผลและขีดความสามารถของโรงเรียน ให้มีความสำคัญกับบุคลากร สร้างความมั่นใจด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และความสะอาดในการทำงานของบุคลากร สนับสนุนให้บุคลากรสามารถพัฒนาตนเอง และจัดให้มีการบริการสิทธิประโยชน์ มีการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จัดทำรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานด้านหลักสูตร และแสดงผลลัพธ์ในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรัตน์ รักพงษ์ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เครือข่ายกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด อาจเป็นผลมาจากโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการกำหนดกระบวนการในการวางแผนที่เป็นระบบและครอบคลุม ทำให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร การวางแผนดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลและสารสนเทศที่ผ่านการรวบรวม ตรวจสอบ และวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอน ส่งผลให้การกำหนดสมรรถนะหลักและวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์มีความถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการจัดทำแผนปฏิบัติการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว พร้อมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลผ่าน

ตัวชี้วัดที่ชัดเจน ทำให้สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าและประสิทธิผลของแผนปฏิบัติการได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติมีลคอล์มบอลดริจ (MBNQA) ที่ได้ระบุว่า ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์จะต้องมีความครอบคลุม มีขั้นตอนและหลักการบริหารที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายความสำเร็จ พร้อมมีผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดสำหรับประเมินผล นำผลการดำเนินงานมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายของโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนัส ซาดัดคาน ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายหมวดพบว่า การวางแผนเชิงกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับแรก เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีการจัดทำกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาโรงเรียน และมีการวางแผนในการกำหนดความท้าทายและความเป็นไปได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รองลงมาคือด้านการจัดการกระบวนการ ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 อาจเป็นเพราะโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการกำหนดหลักสูตรและกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานและการบริหารเป็นไปตามเป้าหมายคุณภาพที่กำหนดไว้ มีการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการศึกษามีมาตรฐานและสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการทำงานที่สำคัญ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะหลักของผู้เรียน และลดความแปรปรวนของการปฏิบัติงาน ที่สำคัญคือมีระบบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา รวมถึงมีมาตรการด้านความปลอดภัยในการรับมือกับทุกสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ที่ได้ระบุว่า ต้องมีการออกแบบและบริหารกระบวนการหลัก การจัดการความเสี่ยงและความต่อเนื่อง รวมถึงการปรับปรุงกระบวนการด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดคุณภาพสูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมาตรฐานสากลมีการวัดผลการดำเนินการโดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อติดตามผลการดำเนินการโดยรวมของโรงเรียน มีการวิเคราะห์ ทบทวนผลการดำเนินการ และขีดความสามารถของโรงเรียน เพื่อจัดลำดับความสำคัญของการปรับปรุงคุณภาพ มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และใช้ข้อมูลดังกล่าวในการพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษา สอดคล้องกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติมีลคอล์มบอลดริจ (MBNQA) ที่ได้ระบุว่า องค์กรต้องมีการวัดและวิเคราะห์ระบบการบริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจ เลือกรหัสข้อการวัดที่ครอบคลุมให้สามารถบอกถึงความสามารถทางวิชาการได้ นำผลมาวิเคราะห์หาข้อดีหรือข้อด้อย เพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป นอกจากนี้โรงเรียนมาตรฐานสากลยังให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นบุคลากร ส่งผลให้มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับที่ 4 อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการสร้างความมั่นใจด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และความสะดวกในการเข้าถึงสถานที่ทำงานของบุคลากร มีนโยบายสนับสนุน โดยจัดให้มีการบริการด้านสิทธิประโยชน์ เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองตามความ

ต้องการของบุคลากรและความต้องการของโรงเรียนที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้ระบุในเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศว่า ต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถใช้ศักยภาพได้เต็มที่สอดคล้องกับพันธกิจและทิศทางการพัฒนาโรงเรียน ประกอบด้วย การสร้างความผูกพัน การพัฒนาและเสริมสมรรถนะ การวางแผนอัตรากำลัง และการประเมินขีดความสามารถอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ขององค์กร

3. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สามารถแสดงบทบาทตามภาระหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สะท้อนถึงความเป็นผู้นำทางวิชาชีพที่สามารถขับเคลื่อนโรงเรียนให้ดำเนินงานได้ตามมาตรฐานสากล โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ทั้งในด้านการนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน การมุ่งเน้นบุคลากร การจัดการกระบวนการ การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ตลอดจนผลลัพธ์ด้านต่าง ๆ ผู้บริหารที่มีความเข้าใจในกรอบเกณฑ์เหล่านี้ อย่างชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการวางระบบงานของโรงเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ย่อมทำให้กระบวนการจัดการคุณภาพมีความต่อเนื่อง มีความชัดเจน และเป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์ การสื่อสารนโยบายคุณภาพ การติดตามงาน และการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารล้วนส่งผลให้ครูและบุคลากรมีความเข้าใจร่วมในเป้าหมายและสามารถดำเนินงานตามระบบคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา ศรีเวียง ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี รายงานพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง 3 ด้าน ได้แก่ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ การมุ่งเน้นบุคลากร การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์ โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ บทบาทด้านการตัดสินใจกับการนำองค์กร และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุดคือ บทบาทด้านสารสนเทศกับผลลัพธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลสามารถแสดงบทบาทของตนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดทิศทางขององค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการสร้าง

ความสัมพันธ์กับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหารสามารถสื่อสารเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์และสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครู ผู้เรียน และชุมชน ทำให้เกิดการสนับสนุน การมีส่วนร่วม และการประสานงานที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารยังสามารถเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารที่จำเป็นต่อการพัฒนาสถานศึกษา ทำให้สามารถตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับหมวดการนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเข้มแข็งสูง และความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางของอีก 4 ด้าน ได้แก่ การมุ่งเน้นบุคลากร การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การจัดการกระบวนการและผลลัพธ์ อาจสะท้อนถึงความซับซ้อนและความหลากหลายของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบคุณภาพในโรงเรียน ผู้บริหารต้องบริหารจัดการกระบวนการและข้อมูลจำนวนมาก รวมทั้งปรับปรุงผลลัพธ์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งการปฏิบัติในด้านเหล่านี้อาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก เช่น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร หรือสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับมิติเหล่านี้ยังไม่สูงเท่ากับด้านการนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ถึงแม้ว่าบทบาทด้านการตัดสินใจของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดทิศทางและการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารที่มีทักษะการตัดสินใจสูงสามารถจัดสรรทรัพยากร วางแผนเชิงกลยุทธ์ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้หมวดการนำองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ขณะที่บทบาทด้านสารสนเทศแม้จะมีความสำคัญต่อการสื่อสารและการจัดการข้อมูล แต่ผลกระทบต่อผลลัพธ์โดยตรงอาจยังไม่เด่นชัดนัก เนื่องจากการแปลงข้อมูลและสารสนเทศให้เกิดผลลัพธ์ที่จับต้องได้ต้องอาศัยกระบวนการทำงานร่วมกับมิติอื่น ๆ เช่น การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการกระบวนการ และการมุ่งเน้นบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรัตน์ ช่างเกวียน ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐมที่พบว่า บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ให้เกิดประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะของผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมพิจารณาแนวทางการดำเนินงานในประเด็นสำคัญ เพื่อให้เกิดการยอมรับร่วมกันในองค์กร

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการนำองค์กร มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารควรแสดงบทบาทที่สะท้อนถึงการนำองค์กรที่เข้มแข็งและชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล มีการสื่อสารให้ครูและบุคลากรเข้าใจร่วมกัน เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ ในขณะที่เดียวกันควรส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วม

3. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทด้านด้านสารสนเทศกับผลลัพธ์ มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีความถูกต้อง ทันสมัย และพร้อมใช้งาน เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและการติดตามผลลัพธ์ของโรงเรียน ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้ข้อมูลเป็นฐานในการวางแผนและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของผู้บริหาร นักวิชาการหรือผู้ที่สนใจ ทั่วไปและการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษา บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และในพื้นที่อื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษา แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และในพื้นที่อื่น ๆ

3. ควรมีการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และในพื้นที่อื่น ๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ทิพย์วัลย์ ชันฑิตย์. “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10.” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 10, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2562).
- ทิพย์สุคนธ์ สมรูป. “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในวิถีปกติใหม่กับครูนักนวัตกรรม,” **Interdisciplinary Academic and Research Journal** 3, 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม, 2566).
- ธีระ รุญเจริญ. **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.** (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2550).
- พรทิพย์ อุภัย. **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2562).
- พิชิต ฤทธิจรูญ. **ระบบประกันคุณภาพการศึกษา** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561).
- ปัทมา รุ่งสีทิววรรณ. “การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา.” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 9, 2 (ตุลาคม-ธันวาคม 2561).
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542).
- ภารดี อนันตนาวิ. “ผู้บริหารสถานศึกษา: ภาวะผู้นำดิจิทัล,” **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ** 11, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2565).
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554** (กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, 2556).
- โรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์. **รายงานประจำปีของสถานศึกษา Self Assessment Report: SAR ปีการศึกษา 2563** (กาญจนบุรี: พนมทวนชนูปถัมภ์, 2564).
- โรงเรียนไทรโยคน้อยวิทยา. **รายงานผลการประเมินตนเอง Self Assessment Report: SAR ปีการศึกษา 2564** (กาญจนบุรี: ไทรโยคน้อยวิทยา, 2565).
- โรงเรียนเทพมงคลรังษี. **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564** (กาญจนบุรี: เทพมงคลรังษี, 2565).
- โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์. **แผนพัฒนาการจัดการศึกษา พ.ศ. 2566-2570 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์** (กาญจนบุรี: กาญจนาอนุเคราะห์, 2566).
- โรงเรียนวิสุทธรังษี. **รายงานผลการประเมินตนเอง Self Assessment Report: SAR ปีการศึกษา 2565** (กาญจนบุรี: วิสุทธรังษี, 2566).
- _____. **รายงานผลการประเมินตนเอง Self Assessment Report: SAR ปีการศึกษา 2566** (กาญจนบุรี: วิสุทธรังษี, 2567).

- สุรศักดิ์ ปาเฮ. “การนิเทศภายในหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน.” *วารสารวิชาการ* 5, 8 (สิงหาคม 2545).
- สมนึก ภัททิยธนี. *การบริหารคุณภาพสถานศึกษา* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2560).
- สมพิศ ไห้งาม. *การบริหารสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา* (กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ, 2553).
- สิริรัตน์ รักพงษ์. “การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการเครือข่ายกรุงเทพมหานคร.” *Journal of Roi Kaensarn Academi* 7, 9 (กันยายน, 2565).
- สุนันทา แสงทอง. *การจัดการคุณภาพสถานศึกษาแนวใหม่* (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2564).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553).
- _____. *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555).
- _____. *คู่มือสถานศึกษามาตรฐานสากล (ปรับปรุง)* (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2562).
- _____. *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2565).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. *เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2558* (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2558).
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579* (กรุงเทพฯ: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2561).
- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2563-2564 TQA Criteria for Performance Excellence Framework 2563-2564* (กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ ตะวันออก จำกัด, 2562).
- สังวรณั ้งดกระโทก. “การประยุกต์ใช้เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติมีลคอล์มบอลดริจในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2562).
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. “มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.” 26 มกราคม 2564.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. *รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2565* (กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, 2565).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. *ระบบบริการข้อมูลภาครัฐ BIG DATA*. เข้าถึงเมื่อ 21 มิถุนายน 2567. เข้าถึงได้จาก https://bigdata.sesaok.go.th/table/School_mis.php?op=2.1&year=2568-2

สุนิชา สุวรรณชาติ. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้ กลุ่ม 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.” **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์** 9, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2567).

อรุณ จิรวัดน์กุล. **สถิติทางวิทยาศาสตร์สู่สภาพเพื่อการวิจัย** (กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา, 2558).

อภิญา ศรีเวียง. “บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล.” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 8, 12 (มกราคม-มิถุนายน 2561).

อภิรัตน์ ช่างเกวียน. “บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม.” **วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์** 5, 1 (มกราคม-เมษายน 2565).

อนัส ชาดัดคาน. “การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช.” **วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์** 7, 2 (เมษายน-มิถุนายน, 2565).

ภาษาอังกฤษ

Ah-Teck, Jean Claude. “Principals' perceptions of "quality" in Mauritian schools using the Baldrige framework.” **Journal of Educational Administration** 51 (May 2013).

Best, John W. **Research in Education** (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970).

Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing**. 3rd ed. (New York: Harper & Row Publishers, 1974).

Crosby, Philip B. **Quality Is Still Free: Making Quality Certain in Uncertain Times** (New York: McGraw-Hill, 1996).

Deming, William E. **The Essential Deming: Leadership Principles from the Father of Quality** (The United State of America: McGraw-Hill, 2009).

Fletcher, C. L. **The Role Of High School Department Chairpersons in a Large Urban School System** (Chicago, ILL : Ronald Mc Nelly, 2015).

Griffin, Ricky W. **Management**. 12th ed. (Boston: Houghton Mifflin Company, 2016).

Gryna, F. M. **Quality planning and analysis: From product development through use**, 4th ed. (Singapore: McGraw-Hill/Irwin, 2001).

Hersey, P. and K. H. Blanchard. **Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources** (New Jersey: Prentice-Hall, 1993).

Hitt, Michael A., R. Duane Ireland and Robert E. Hoskisson. **Management of Strategy: Concept and Cases** (Ohio: South-Western Cengage Learning, 2011).

International Organization for Standardization-ISO. **ISO's Structure**. accessed January 9, 2024, available from <https://www.iso.org/standards/popular/iso-9000-family>

- Ivancevich, John M. Robert Konopaske & Michael T. Matteson, **Organizational Behavior and Management**. 11th ed. (New York: McGraw-Hill Education, 2020).
- _____. **Juran on Planning for Quality** (New York: The free press, 1988).
- Juran, Joseph M., A. Blanton Godfrey, (Eds.), **Juran's Quality handbook**, 5th ed. (New York: McGraw-Hill, 1995).
- Juran, Joseph M. and Joseph A. De Feo. **Juran's Quality Handbook**. 6th ed. (New York: McGraw-Hill, 2010).
- Katz, D. and R. L. Kahn. **The Social Psychology of Organizations**. 2nd ed. (New York: Wiley, 1978).
- Kustulasari, A. "The International Standard School Project in Indonesia: A Policy Document Analysis" (Ohio State University, Graduate School. Ohio: Ohio State University, 2009).
- Larina, Ludmila N. "Practical Application of Total Quality Management System to Education of International Students." **Procedia-Social and Behavioral Sciences** 215 (July 2015).
- Likert, Rensis. "The Method of Constructing and Attitude Scale." Readings in Attitude Theory and Measurement, ed. Martin Fishbein (New York: John Wiley & Sons, 1967).
- Lunenburg, Fred C. and Allan C. Ornstein. **Educational Administration: Concepts and practices**, 7th ed., (California, SAGE Publications ,2021).
- Matkovic, Nikola. "Aspects of Quality Management According to Quality without Tears by Philip B. Crosby." **Tehnicki glasnik: Technical journal** 7 (2013).
- McCarthy, Robert. "Participation on Planed Development Influenced by Government of Developing Countries at Local in Rural Areas" (Essay in Rural Sociology, Wageningen, Department of Rural Sociology on the Tropics. Wageningen Agricultural University, 2018).
- Mintzberg, Henry **Mintzberg on management inside our strange world of organizations** (New York: The Free Press, 1989).
- National Institute of Standards and Technology (NIST). **Education Criteria for Performance Excellence**. accessed January 15, 2024, available from http://www.nist.gov/baldrige/publications/education_criteria.cfm
- Oakland, John S. **Total Quality Management and Operational Excellence**. 4th ed. (Routledge, 2014).
- ProductPlan. **What is the PDCA Circle**. accessed December 1, 2023, available from <https://www.productplan.com/glossary/pdca-cycle/>

Robbins, S. P. and T. A. Judge. **Organizational Behavior**. 18th ed. (Harlow: Pearson, 2022).

Smith, H. B. **Effective and Ineffective Behavior of School Principals** (Dissertation International, 1974).

Yukl, Gary. **Leadership in Organizations**. 8th ed. (New York: Pearson, 2013).

ที่ อว 8612.2/253

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

1 เมษายน 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ดร.พินวนา พัฒนาอุดมสินคำ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวดาหวัน เฉลิมจรัสกุล รหัสนักศึกษา 640620077 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี”

1. ดร.พินวนา พัฒนาอุดมสินคำ
วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารพัฒนาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยนวัตกรรมการพิเศษ
2. ดร.ปาริชาติ กมลยะบุตร
วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปกร
ตำแหน่ง ข้าราชการครู วิทยาลัยนวัตกรรมการพิเศษ
3. ดร.กัณฑ์วี คุรุรัตน์ศิริพิมุข
วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ตำแหน่ง ข้าราชการครู วิทยาลัยนวัตกรรมการพิเศษ
4. ดร.วรรณชัย รั้งซี่
วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปกร
ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมการ
พิเศษ
5. ดร.วชรกมล สุศรี
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ วิทยาลัยนวัตกรรมการพิเศษ

ภาคผนวก ข
ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี”

บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ข้อ	บทบาทผู้บริหาร (X_{tot})	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)								
1	ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีการวางตัวให้เหมาะสมต่อความคาดหวังจากภายนอกและเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย กระตุ้น และส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างเต็มความสามารถ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจ้างงาน และจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเองให้มีการพัฒนาศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสามารถชักจูง กระตุ้น โน้มน้าวให้กำลังใจ และประนีประนอมเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามในทิศทางที่ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารต้องมีการติดต่อ ประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา ชุมชน บุคคลภายนอก และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	ผู้บริหารให้การสนับสนุน ส่งเสริม และกระตุ้นให้การดำเนินงานของสถานศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
บทบาทด้านสารสนเทศ (X_2)								

ข้อ	บทบาทผู้บริหาร (X_{tot})	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
8	ผู้บริหารต้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
9	ผู้บริหารมีการศึกษา ตรวจสอบประเมินผล และติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางของการรับส่งข้อมูล ข่าวสาร ของสถานศึกษา สามารถควบคุมและจัดการให้สถานศึกษาดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหารกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับทราบและเกิดความเข้าใจร่วมกัน	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
13	ผู้บริหารส่งผ่านข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็นได้ง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	ผู้บริหารดำเนินการหรือมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นตัวแทนในการดำเนินการส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกอย่างเหมาะสม	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3)								
15	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำและมีความริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ	บทบาทผู้บริหาร (X_{tot})	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
16	ผู้บริหารมีการสำรวจและวางแผนงานของสถานศึกษา โดยทำการวิเคราะห์กิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อแสวงหาวิธีการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสร้างความเปลี่ยนแปลงและพัฒนานวัตกรรมในสถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	ผู้บริหารมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ไขปัญหา โดยเลือกทางออกที่เหมาะสมได้อย่างลงตัวและเกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสร้างระบบและควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นในการปฏิบัติงานที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	ผู้บริหารเป็นตัวแทนในการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	ผู้บริหารดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งสร้างประโยชน์ร่วมกันเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกันในอนาคต	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากาญจนบุรี

ข้อ	การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y _{tot})	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
การนำองค์กร (Y₁)								
1	ผู้บริหารมีการกำหนดและถ่ายทอด วิสัยทัศน์และค่านิยมสู่การปฏิบัติไปยังผู้มีส่วน ร่วมทุกภาคส่วน	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
2	ผู้บริหารเป็นผู้ส่งเสริมการปฏิบัติตาม กฎหมายและการประพฤติอย่างมี จริยธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีการสื่อสารและสร้างความ ผูกพันกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อ ความสำเร็จจนทำให้เกิดการปฏิบัติอย่าง จริงจัง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีระบบการกำกับดูแลองค์กรที่มี ความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีการประเมินผลการดำเนินการที่ มุ่งเน้นการปฏิบัติตามกฎหมายและการ ประพฤติอย่างมีจริยธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Y₂)								
6	โรงเรียนได้กำหนดกระบวนการในการ วางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่กระตุ้นและ ทำให้เกิดนวัตกรรม	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
7	โรงเรียนมีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่มี ความสำคัญและจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ ในกระบวนการวางแผนกลยุทธ์	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	โรงเรียนมีระบบงาน สมรรถนะหลัก และ กำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	โรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการทั้งใน ระยะสั้นและระยะยาว และนำไปปฏิบัติ	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
10	โรงเรียนมีการจัดสรรทรัพยากรและ บุคลากรอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y _{tot})	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
11	โรงเรียนมีตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่ใช้ติดตามความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนปฏิบัติการ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y₃)								
12	โรงเรียนมีวิธีการในการรับฟังนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
13	โรงเรียนมีการจำแนกกลุ่มนักเรียนกำหนดหลักสูตรหรือแผนการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	โรงเรียนมีการสร้างและจัดการความสัมพันธ์กับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
15	โรงเรียนมีวิธีการในการทำให้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึง ให้การสนับสนุน และสามารถจัดการกับข้อร้องเรียนได้	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
16	โรงเรียนมีการประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโรงเรียนเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Y₄)								
17	โรงเรียนมีการวัดผลการดำเนินการโดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อติดตามการปฏิบัติการประจำวันและผลการดำเนินการโดยรวมของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ ทบทวนผลการดำเนินการ และขีดความสามารถของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	โรงเรียนมีการปรับปรุงผลการดำเนินการโดยการนำผลการดำเนินการไปจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่ต้องนำไปปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และนำไปเป็นโอกาสในการสร้างนวัตกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y _{tot})	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
20	โรงเรียนมีการทวนสอบและทำให้มั่นใจถึง คุณภาพของข้อมูลและสารสนเทศของ โรงเรียน ความพร้อมใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	โรงเรียนมีการจัดการความรู้ มีวิธีปฏิบัติที่ เป็นเลิศ และมีการใช้องค์ความรู้และ ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ฝังลึก ลงไปใ่วิถีการปฏิบัติงานของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การมุ่งเน้นบุคลากร (Y₅)								
22	โรงเรียนมีการสรรหา ว่าจ้าง ดูแล และ เตรียมบุคลากรให้พร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงด้านขีดความสามารถและ อัตรากำลังของบุคลากร	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
23	โรงเรียนสามารถสร้างความมั่นใจด้าน สุขภาพ ความปลอดภัย และความสะอาด ในการเข้าถึงสถานที่ทำงานของบุคลากรได้	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนบุคลากรโดย จัดให้มีการบริการ สิทธิประโยชน์	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
25	โรงเรียนมีการกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากร ประเมินความผูกพันของบุคลากร เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดการ สื่อสารที่เปิดกว้างและการทำงานที่ให้ผล การดำเนินการที่ดี	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
26	โรงเรียนให้การสนับสนุนความต้องการ พัฒนาตนเองของบุคลากรและความ ต้องการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
27	โรงเรียนมีการประเมินประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของระบบการเรียนรู้และการ พัฒนาบุคลากรให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง กับความก้าวหน้าในวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y _{tot})	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
การจัดการกระบวนการ (Y₆)								
28	โรงเรียนจัดทำข้อกำหนดที่สำคัญของ หลักสูตร และกระบวนการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
29	โรงเรียนมีการบริหารจัดการการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
30	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนสาระ การเรียนรู้การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
31	โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการทำงานที่สำคัญ และ กระบวนการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้าง ความแข็งแกร่งของสมรรถนะหลักของ โรงเรียนและลดความแปรปรวนของ กระบวนการ	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
32	โรงเรียนมีการจัดการเครือข่ายอุปทาน	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
33	โรงเรียนมีการดำเนินการกับโอกาสในการ สร้างนวัตกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
34	โรงเรียนมีการรักษาความปลอดภัยบนโลก ไซเบอร์และเตรียมความพร้อมด้านความ ปลอดภัย เตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติ และสถานการณ์โรคอุบัติใหม่หรือภาวะ ฉุกเฉิน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ผลลัพธ์ (Y₇)								
35	โรงเรียนจัดทำรายงานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เกี่ยวกับประเมินผลการดำเนินการและ การปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านของ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
36	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินงานด้าน หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการทำงานที่สำคัญ และ ประสิทธิผลของกระบวนการ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
37	โรงเรียนมีการแสดงผลความพึงพอใจ และ ผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นนักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y _{tot})	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
38	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้าน การมุ่งเน้นบุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
39	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้าน การนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
40	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้าน ความมั่นคงทางการเงิน และการนำกล ยุทธ์ไปปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
41	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการเพื่อ เปรียบเทียบกับโรงเรียนและ สถาบันการศึกษาอื่น ที่มีการจัดการศึกษา และมีการให้บริการในลักษณะเดียวกัน	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
42	โรงเรียนมีการจัดแสดงข้อมูลสำคัญของ ระดับแนวโน้มประสิทธิผลในรอบเวลาการ ดำเนินงานของโรงเรียนในปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
43	โรงเรียนนำผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมิน มาเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้า เพื่อปรับปรุง กระบวนการจัดการศึกษาและการ ให้บริการ ให้ความสอดคล้องไปในทิศทาง เดียวกันกับกลยุทธ์ของโรงเรียนต่อไป	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัยและรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ อว 8612.2/342

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

20 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 8 ฉบับ

ด้วย นางสาวดาหวัน เฉลิมจรัสกุล รหัสนักศึกษา 640620077 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของ เครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ทดลองเครื่องมือ

เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี”

ที่	โรงเรียน	ที่อยู่
1	ราชโบริกานุเคราะห์	ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ราชบุรี
2	รัตนราษฎร์บำรุง	ต.บ้านโป่ง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
3	หนองโพวิทยา	ต.หนองโพ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
4	บางแพปฐมวิทยา	ต.บางแพ อ.บางแพ จ.ราชบุรี

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความคิดเห็น
เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี”

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความคิดเห็นทั้งฉบับ

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	32	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	32	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.988	.989	65

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.575	.040	.951	.912	24.047	.018	65

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
x1.1	288.0313	815.386	.773	.988
x1.2	287.9688	820.934	.799	.988
x1.3	287.9063	820.410	.738	.988
x1.4	288.0938	811.701	.829	.988
x1.5	287.8750	822.758	.738	.988

x1.6	287.9688	824.805	.678	.988
x1.7	287.9063	819.314	.769	.988
x2.1	287.8438	823.104	.665	.988
x2.2	287.9063	824.346	.687	.988
x2.3	287.9063	820.862	.669	.988
x2.4	287.9688	823.193	.662	.988
x2.5	288.0000	821.806	.706	.988
x2.6	287.8750	818.048	.745	.988
x2.7	287.8750	823.919	.702	.988
x3.1	287.9688	819.967	.829	.988
x3.2	288.0000	814.065	.858	.988
x3.3	287.9063	822.991	.730	.988
x3.4	287.9688	820.934	.799	.988
x3.5	287.9688	821.257	.789	.988
x3.6	287.9063	821.249	.784	.988
x3.7	287.9063	823.120	.726	.988
x3.8	287.9688	824.870	.759	.988
y1.1	287.9375	819.157	.774	.988
y1.2	287.8438	825.168	.748	.988
y1.3	287.8125	827.899	.660	.988
y1.4	287.8125	823.254	.824	.988
y1.5	287.8750	819.597	.762	.988
y2.1	287.8750	814.629	.835	.988
y2.2	287.9063	819.443	.765	.988
y2.3	287.9063	822.088	.758	.988
y2.4	287.8750	823.210	.724	.988
y2.5	287.7813	825.338	.761	.988
y2.6	287.7500	824.645	.801	.988
y3.1	287.9375	825.028	.667	.988
y3.2	287.8125	825.835	.732	.988
y3.3	287.9063	821.314	.782	.988
y3.4	287.8750	818.694	.865	.988

y3.5	287.9375	831.802	.357	.989
y4.1	287.9063	821.572	.705	.988
y4.2	287.8125	823.899	.801	.988
y4.3	288.0000	820.000	.759	.988
y4.4	287.8438	823.684	.800	.988
y4.5	287.9063	817.184	.767	.988
y5.1	288.0313	816.870	.735	.988
y5.2	287.9375	818.190	.802	.988
y5.3	287.9375	821.738	.770	.988
y5.4	287.9063	822.088	.758	.988
y5.5	287.8438	822.588	.747	.988
y5.6	287.9063	819.636	.834	.988
y6.1	287.7813	824.112	.805	.988
y6.2	287.9063	820.217	.743	.988
y6.3	287.8438	824.781	.678	.988
y6.4	287.8750	825.790	.644	.988
y6.5	288.0313	822.934	.681	.988
y6.6	287.8750	820.048	.823	.988
y6.7	287.9063	815.894	.867	.988
y7.1	287.8125	819.383	.855	.988
y7.2	288.0000	816.194	.801	.988
y7.3	287.8750	815.597	.810	.988
y7.4	287.8750	819.274	.847	.988
y7.5	287.9063	819.184	.848	.988
y7.6	287.8438	823.233	.816	.988
y7.7	288.0000	822.774	.679	.988
y7.8	287.9375	816.060	.863	.988
y7.9	287.9375	830.190	.507	.988

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความคิดเห็น ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	32	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	32	100.0
a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.			

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.937	.938	7

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.639	.265	.917	.651	3.453	.013	22

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
x1.1	93.8438	103.491	.811	.973
x1.2	93.7813	105.596	.840	.973
x1.3	93.7188	105.305	.781	.973
x1.4	93.9063	102.604	.837	.973
x1.5	93.6875	106.028	.797	.973
x1.6	93.7813	107.273	.690	.974
x1.7	93.7188	104.918	.812	.973

x2.1	93.6563	105.523	.767	.973
x2.2	93.7188	107.176	.694	.974
x2.3	93.7188	105.628	.694	.974
x2.4	93.7813	107.338	.619	.975
x2.5	93.8125	105.448	.779	.973
x2.6	93.6875	103.899	.827	.973
x2.7	93.6875	106.351	.768	.973
x3.1	93.7813	105.015	.893	.972
x3.2	93.8125	103.770	.845	.973
x3.3	93.7188	106.338	.768	.973
x3.4	93.7813	105.144	.881	.972
x3.5	93.7813	105.402	.858	.973
x3.6	93.7188	105.757	.820	.973
x3.7	93.7188	106.144	.786	.973
x3.8	93.7813	107.144	.792	.973

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความคิดเห็น ตอนที่ 3 การบริหารจัดการระบบคุณภาพ
โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	32	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	32	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.984	.985	43

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.600	.057	.951	.895	16.783	.020	43

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
y1.1	189.7188	360.467	.717	.984
y1.2	189.6250	362.887	.762	.984
y1.3	189.5938	364.830	.666	.984
y1.4	189.5938	361.668	.835	.984
y1.5	189.6563	358.878	.786	.984
y2.1	189.6563	356.555	.819	.984
y2.2	189.6875	359.060	.777	.984
y2.3	189.6875	360.157	.802	.984
y2.4	189.6563	361.072	.760	.984
y2.5	189.5625	363.480	.749	.984
y2.6	189.5313	362.451	.821	.984
y3.1	189.7188	362.209	.706	.984
y3.2	189.5938	362.830	.773	.984
y3.3	189.6875	360.093	.805	.984
y3.4	189.6563	358.749	.870	.984
y3.5	189.7188	366.596	.388	.985
y4.1	189.6875	360.931	.696	.984
y4.2	189.5938	361.991	.818	.984
y4.3	189.7813	358.886	.794	.984
y4.4	189.6250	361.919	.813	.984
y4.5	189.6875	356.867	.805	.984
y5.1	189.8125	358.609	.697	.984
y5.2	189.7188	357.693	.838	.984

y5.3	189.7188	360.725	.776	.984
y5.4	189.6875	360.931	.765	.984
y5.5	189.6250	361.661	.736	.984
y5.6	189.6875	358.738	.870	.984
y6.1	189.5625	363.028	.774	.984
y6.2	189.6875	359.512	.757	.984
y6.3	189.6250	362.500	.696	.984
y6.4	189.6563	363.007	.668	.984
y6.5	189.8125	361.899	.669	.984
y6.6	189.6563	358.878	.864	.984
y6.7	189.6875	357.706	.836	.984
y7.1	189.5938	359.088	.866	.984
y7.2	189.7813	355.789	.858	.984
y7.3	189.6563	356.039	.840	.984
y7.4	189.6563	358.814	.867	.984
y7.5	189.6875	358.415	.885	.983
y7.6	189.6250	361.597	.830	.984
y7.7	189.7813	361.080	.698	.984
y7.8	189.7188	357.176	.860	.984
y7.9	189.7188	367.757	.446	.985

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและรายชื่อโรงเรียนที่เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว 8612.2/358

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

26 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม

ด้วย นางสาวดาวัน เฉลิมจรัสกุล รหัสนักศึกษา 640620077 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” มีความประสงค์ จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานหรือหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ และครู เพื่อประกอบการทำวิจัย ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อโรงเรียนที่เก็บรวบรวมข้อมูล

เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี”

สหวิทยาเขต	โรงเรียน	ที่อยู่
เมืองสิงห์	1. กาญจนานุเคราะห์	ต.บ้านเหนือ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี
	2. เทพมงคลรังษี	ต.บ้านเหนือ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี
	3. เทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี	ต.ลาดหญ้า อ.เมือง จ.กาญจนบุรี
	4. ด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม	ต.ด่านมะขามเตี้ย อ.ด่านมะขามเตี้ย จ.กาญจนบุรี
	5. พนมทวนชนูปถัมภ์	ต.พนมทวน อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี
	6. พนมทวนพิทยาคม	ต.รางหวาย อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี
	7. ศรีสวัสดิ์พิทยาคม	ต.ท่ากระดาน อ.ศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี
ท่าม่วง	8. วิสุทธรังษี	ต.ท่าล้อ อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
	9. เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์	ต.ท่าล้อ อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
	10. ท่าม่วงราษฎร์บำรุง	ต.ท่าม่วง อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
	11. พังตรูราษฎร์รังสรรค์	ต.พังตรู อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
	12. หนองขาวโกวิทพิทยาคม	ต.หนองขาว อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
	13. หนองตากยาตั้งวิริยะราษฎร์บำรุง	ต.หนองตากยา อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
ท่ามะกา	14. ท่ามะกาพิทยาคม	ต.ท่ามะกา อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี
	15. ท่าเรือพิทยาคม	ต.ท่าเรือ อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี
	16. ท่ามะกาบุญศิริวิทยา	ต.เขาสามลึบหาบ อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี
	17. นิวิฐราษฎร์อุปถัมภ์	ต.สนามแย้ อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี
	18. พระแท่นดงรังวิทยาคาร	ต.พระแท่น อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี
พลอยไพลิน	19. บ่อพลอยรัชดาภิเษก	ต.บ่อพลอย อ.บ่อพลอย จ.กาญจนบุรี
	20. ประชามงคล	ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี
	21. เลาชวีญราษฎร์บำรุง	ต.เลาชวีญ อ.เลาชวีญ จ.กาญจนบุรี
	22. ห้วยกระเจาพิทยาคม	ต.สระลงเรือ อ.ห้วยกระเจา จ.กาญจนบุรี
	23. หนองรีประชานิมิต	ต.หนองรี อ.บ่อพลอย จ.กาญจนบุรี
แควน้อย	24. ทองผาภูมิวิทยา	ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี
	25. ไทรโยคน้อยวิทยา	ตำบลท่าเสา อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี
	26. ไทรโยคมณีกาญจนวิทยา	ต.ลุ่มสุ่ม อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี
	27. ร่มเกล้า กาญจนบุรี	ต.ลิ้นถิ่น อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี
	28. อุคมลสิทธิศึกษา	ต.หนองลู อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. แบบสอบถามฉบับนี้กำหนดผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 8 คน ได้แก่ **1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน จำนวน 2 คน 3) ครู จำนวน 4 คน**
3. แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
ตอนที่ 3 การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
4. ขอความกรุณาท่านตอบกลับแบบสอบถามภายใน **วันจันทร์ ที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2568**
ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วน ทุกข้อคำถามตามสภาพความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคำตอบที่ได้ในครั้งนี้นะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอเป็นภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อท่านและสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

QR CORD แบบสอบถาม

นางสาวดาหวัน เฉลิมจรัสกุล

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทรศัพท์ 065-4415561

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี”

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับสถานภาพส่วนตัวของท่าน

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. อายุ
 - น้อยกว่า 30 ปี
 - 31-40 ปี
 - 41-50 ปี
 - 51-60 ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
 - ปริญญาตรี
 - ปริญญาโท
 - ปริญญาเอก
4. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน
 - ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน
 - ครู
5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน
 - น้อยกว่า 5 ปี
 - 6-10 ปี
 - 11-15 ปี
 - มากกว่า 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากาญจนบุรี

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณาตาม
เกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นว่าบทบาทผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นว่าบทบาทผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นว่าบทบาทผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นว่าบทบาทผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นว่าบทบาทผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal role: X₁)						
1	ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารมีการวางตัวให้เหมาะสมต่อความคาดหวังจากภายนอก และเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูและบุคลากร ทางการศึกษา					
3	ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย กระตุ้น และส่งเสริมให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างเต็มความสามารถ					
4	ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจ้างงานและจัดให้มีการฝึกอบรม ผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเองให้มีการพัฒนาศักยภาพ					
5	ผู้บริหารสามารถชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจ และ ประนีประนอมเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามในทิศทางที่ ถูกต้อง					
6	ผู้บริหารต้องมีการติดต่อ ประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา ชุมชน บุคคลภายนอก และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา					
7	ผู้บริหารให้การสนับสนุน ส่งเสริม และกระตุ้นให้การดำเนินงาน ของสถานศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและ มีประสิทธิภาพ					
บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational role: X₂)						
8	ผู้บริหารต้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้					

ข้อ	บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9	ผู้บริหารมีการศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผล และติดตามข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา					
10	ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางของการรับส่งข้อมูล ข่าวสาร ของ สถานศึกษา สามารถควบคุมและจัดการให้สถานศึกษา ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
11	ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อ สถานศึกษาจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
12	ผู้บริหารกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ใต้บังคับบัญชา รับทราบและเกิดความเข้าใจร่วมกัน					
13	ผู้บริหารส่งผ่านข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็นได้ ง่าย					
14	ผู้บริหารดำเนินการหรือมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็น ตัวแทนในการดำเนินการส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่ บุคคลภายนอกอย่างเหมาะสม					
บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional role: X₃)						
15	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำและมีความริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพ					
16	ผู้บริหารมีการสำรวจและวางแผนงานของสถานศึกษา โดยทำ การวิเคราะห์กิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อแสวงหาวิธีการเพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
17	ผู้บริหารสร้างความเปลี่ยนแปลงและพัฒนานวัตกรรมใน สถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สร้างความได้เปรียบในการ แข่งขันให้กับสถานศึกษา					
18	ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
19	ผู้บริหารมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ไขปัญหา โดย เลือกทางออกที่เหมาะสมได้อย่างลงตัวและเกิดประโยชน์แก่ สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
20	ผู้บริหารสร้างระบบและควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้ตรง กับความต้องการและความจำเป็นในการปฏิบัติงานที่หลากหลาย					
21	ผู้บริหารเป็นตัวแทนในการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ ของสถานศึกษา					

ข้อ	บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
22	ผู้บริหารดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งสร้างประโยชน์ร่วมกันเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกันในอนาคต					

ตอนที่ 3 การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง เห็นว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง เห็นว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง เห็นว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง เห็นว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การนำองค์กร (Y₁)						
1	ผู้บริหารมีการกำหนดและถ่ายทอดวิสัยทัศน์และค่านิยมสู่การปฏิบัติไปยังผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน					
2	ผู้บริหารเป็นผู้ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและการประพฤติอย่างมีจริยธรรม					
3	ผู้บริหารมีการสื่อสารและสร้างความผูกพันกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อความสำเร็จจนทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง					
4	ผู้บริหารมีระบบการกำกับดูแลองค์กรที่มีความรับผิดชอบ					
5	ผู้บริหารมีการประเมินผลการดำเนินการที่มุ่งเน้นการปฏิบัติตามกฎหมายและการประพฤติอย่างมีจริยธรรม					
การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Y₂)						
6	โรงเรียนได้กำหนดกระบวนการในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่กระตุ้นและทำให้เกิดนวัตกรรม					
7	โรงเรียนมีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่มีความสำคัญและจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนกลยุทธ์					
8	โรงเรียนมีระบบงาน สมรรถนะหลัก และกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน					

ข้อ	การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9	โรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และนำไปปฏิบัติ					
10	โรงเรียนมีการจัดสรรทรัพยากรและบุคลากรอย่างเหมาะสม					
11	โรงเรียนมีตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่ใช้ติดตามความสำเร็จและ ประสิทธิผลของแผนปฏิบัติการ					
การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Y₃)						
12	โรงเรียนมีวิธีการในการรับฟังนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง ในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถ นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
13	โรงเรียนมีการจำแนกกลุ่มนักเรียน กำหนดหลักสูตรหรือ แผนการเรียน					
14	โรงเรียนมีการสร้างและจัดการความสัมพันธ์กับนักเรียนและผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย					
15	โรงเรียนมีวิธีการในการทำให้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถเข้าถึง ให้การสนับสนุน และสามารถจัดการกับข้อ ร้องเรียนได้					
16	โรงเรียนมีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียที่มีต่อโรงเรียนเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น					
การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Y₄)						
17	โรงเรียนมีการวัดผลการดำเนินการโดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อติดตามการปฏิบัติการประจำวันและผลการดำเนินการ โดยรวมของโรงเรียน					
18	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ ทบทวนผลการดำเนินการ และขีด ความสามารถของโรงเรียน					
19	โรงเรียนมีการปรับปรุงผลการดำเนินการโดยการนำผลการ ดำเนินการไปจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่ต้องนำไปปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง และนำไปเป็นโอกาสในการสร้างนวัตกรรม					
20	โรงเรียนมีการทวนสอบและทำให้มั่นใจถึงคุณภาพของข้อมูลและ สารสนเทศของโรงเรียน ความพร้อมใช้งาน					
21	โรงเรียนมีการจัดการความรู้ มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ และมีการใช้ องค์ความรู้และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ฝังลึกลงไป ในวิถีการปฏิบัติงานของโรงเรียน					

ข้อ	การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การมุ่งเน้นบุคลากร (Y₅)						
22	โรงเรียนมีการสรรหา ว่าจ้าง ดูแล และเตรียมบุคลากรให้พร้อม รับการเปลี่ยนแปลงด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังของ บุคลากร					
23	โรงเรียนสามารถสร้างความมั่นใจด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และความสะดวกในการเข้าถึงสถานที่ทำงานของบุคลากรได้					
24	โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนบุคลากรโดยจัดให้มีการบริการ สิทธิ ประโยชน์					
25	โรงเรียนมีการกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความผูกพันของ บุคลากร ประเมินความผูกพันของบุคลากร เสริมสร้างวัฒนธรรม องค์กรให้เกิดการสื่อสารที่เปิดกว้างและการทำงานที่ให้ผลการ ดำเนินการที่ดี					
26	โรงเรียนให้การสนับสนุนความต้องการพัฒนาตนเองของ บุคลากรและความต้องการของโรงเรียน					
27	โรงเรียนมีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบ การเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากรให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ					
การจัดการกระบวนการ (Y₆)						
28	โรงเรียนจัดทำข้อกำหนดที่สำคัญของหลักสูตร และกระบวนการ ทำงาน					
29	โรงเรียนมีการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน					
30	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง					
31	โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการทำงานที่สำคัญ และกระบวนการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของ สมรรถนะหลักของโรงเรียนและลดความแปรปรวนของ กระบวนการ					
32	โรงเรียนมีการจัดการเครือข่ายอุปทาน					
33	โรงเรียนมีการดำเนินการกับโอกาสในการสร้างนวัตกรรม					
34	โรงเรียนมีการรักษาความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์และเตรียม ความพร้อมด้านความปลอดภัย เตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติ และสถานการณ์โรคอุบัติใหม่หรือภาวะฉุกเฉิน					

ข้อ	การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ผลลัพธ์ (Y ₇)						
35	โรงเรียนจัดทำรายงานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับประเมินผล การดำเนินการและการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านของ โรงเรียน					
36	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินงานด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการทำงานที่สำคัญ และ ประสิทธิผลของกระบวนการ					
37	โรงเรียนมีการแสดงผลความพึงพอใจ และผลการดำเนินการด้าน การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
38	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นบุคลากร					
39	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้านการนำองค์กรและการ กำกับดูแลองค์กร					
40	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการด้านความมั่นคงทางการเงิน และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ					
41	โรงเรียนมีการแสดงผลการดำเนินการเพื่อเปรียบเทียบกับ โรงเรียนและสถาบันการศึกษาอื่น ที่มีการจัดการศึกษาและมี การให้บริการในลักษณะเดียวกัน					
42	โรงเรียนมีการจัดแสดงข้อมูลสำคัญของระดับแนวโน้ม ประสิทธิผลในรอบเวลาการดำเนินงานของโรงเรียนในปัจจุบัน					
43	โรงเรียนนำผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินมาเป็นตัวชี้วัด ความก้าวหน้า เพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษาและการ ให้บริการ ให้ความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับกลยุทธ์ของ โรงเรียนต่อไป					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นางสาวดาหวัน เฉลิมจรัสกุล

วุฒิการศึกษา พ.ศ. 2555 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์
พ.ศ. 2561 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)
สาขาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
พ.ศ. 2564 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน
พ.ศ. 2561 ครูผู้ช่วย โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
พ.ศ. 2567 ถึงปัจจุบัน ครูชำนาญการ โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

